

Lagrådsremiss

Kompletterande bestämmelser till EU:s underhållsförordning

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 10 mars 2011

Tobias Billström

Amina Lundqvist
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

EU:s underhållsförordning trädde i kraft den 30 januari 2009. Det övergripande syftet med förordningen är att stärka det rättsliga skyddet för enskilda genom att säkra en effektiv gränsöverskridande indrivning av familjerättsligt underhåll inom EU. Av förordningen framgår vilken medlemsstats myndighet som får besluta i frågor om underhållsskyldighet med internationell anknytning och hur man ska fastställa vilket lands lag som ska tillämpas. Den reglerar också hur domar och andra avgöranden som avser underhåll erkänns och verkställs i en annan medlemsstat. För flertalet avgöranden gäller att de ska erkännas och kunna verkställas i alla medlemsstater utan några mellanliggande förfaranden, dvs. det ska inte finnas något exekvaturförfarande i verkställighetsstaten. Genom förordningen upprättas även ett samarbete mellan centralmyndigheter i frågor om underhållsskyldighet.

Underhållsförordningen ska i de huvudsakliga delarna börja tillämpas den 18 juni 2011. Vid samma tidpunkt ska även 2007 års Haagprotokoll om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet, till vilket förordningen hänvisar, börja tillämpas inom EU. Genom EU:s tillträde till protokollet är alla EU:s medlemsstater, utom Danmark och Förenade kungariket, bundna av det.

Underhållsförordningen och 2007 års Haagprotokoll blir direkt tillämpliga i Sverige. Förordningen kräver dock vissa kompletterande bestämmelser, bl.a. för de kvarvarande fallen av exekvatur. I lagrådsremissen föreslår regeringen en ny lag med kompletterande bestämmelser till förordningen. Det föreslås också vissa lagändringar, bl.a. i rättshjälpslagen och offentlighets- och sekretesslagen. Ändringen i rättshjälpslagen innebär att rättshjälp får lämnas utan avgifter i vissa ärenden om underhåll till

barn. Föreslagna ändringar i offentlighets- och sekretesslagen syftar till att ge motsvarande sekretesskydd för ärenden enligt underhållsordningen som för inhemska ärenden.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 18 juni 2011.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s underhållsförordning	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap	7
2.3	Förslag till lag om ändring i rättshjälpslagen (1996:1619)	8
2.4	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	9
3	Ärendet och dess beredning	11
4	Internationella bestämmelser om underhåll	12
5	Underhållsförordningen och 2007 års Haagprotokoll	14
6	En ny lag med kompletterande bestämmelser	19
6.1	En ny lag och dess tillämpningsområde	19
6.2	Reservforum	20
6.3	Erkännande och verkställbarhet	21
6.4	Förnyad prövning	23
6.5	Verkställighet	26
7	Följdändringar i 1904 års lag	29
8	Rättshjälp	30
9	Sekretess m.m.	33
10	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	37
11	Konsekvenser av förslagen	38
12	Författningskommentar	40
12.1	Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s underhållsförordning	40
12.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap	46
12.3	Förslaget till lag om ändring i rättshjälpslagen (1996:1619)	46
12.4	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	48
Bilaga 1	Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008	50
Bilaga 2	2007 års Haagprotokoll om tillämplig lag	129
Bilaga 3	Sammanfattning av betänkandet (SOU 2010:59)	134
Bilaga 4	Betänkandets lagförslag	147
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna	155

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till EU:s underhållsförordning (2011:000),
2. lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap,
3. lag om ändring i rättshjälpslagen (1996:1619),
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s underhållsförordning

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna lag kompletterar rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet¹ (underhållsförordningen).

Reservforum

2 § Om det finns svensk domsrätt enligt underhållsförordningen och annan behörig domstol saknas, är Stockholms tingsrätt behörig.

Erkännande och verkställbarhet

3 § Svea hovrätt är behörig domstol för det förfarande om erkännande och verkställbarhet som avses i artikel 27 och för det förfarande om ändring som avses i artikel 32.

4 § Vid beslut med anledning av en ansökan om att ett utländskt avgörande ska erkännas eller förklaras vara verkställbart i Sverige ska Svea hovrätt bestå av en lagfaren domare.

5 § Vid handläggningen i Svea hovrätt av en ansökan om ändring av ett beslut om erkännande eller verkställbarhet tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av en tingsrätts beslut, om inte annat följer av underhållsförordningen.

En ansökan om ändring ska, om den görs av den som har ansökt om erkännande eller verkställbarhet, ha kommit in till Svea hovrätt inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

En domare som har prövat ansökningsen om erkännande eller verkställbarhet får inte delta i prövningen av en ansökan om ändring av beslutet.

6 § Vid handläggningen i Högsta domstolen av ett överklagande av ett beslut i en fråga som avses i 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av en hovrätts beslut, om inte annat följer av underhållsförordningen. Prövningstillstånd krävs vid överklagande.

¹ EUT L 7, 10.1.2009, s. 1 (Celex 32009R0004).

Förnyad prövning

7 § I fråga om förnyad prövning enligt artikel 19 tillämpas vad som föreskrivs om särskilda rättsmedel i rättegångsbalken, lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar och förvaltningsprocesslagen (1971:291), om inte annat följer av underhållsförordningen.

Verkställighet

8 § Om ett utländskt avgörande är verkställbart utan att det behövs någon verkställbarhetsförklaring, eller om en ansökan om verkställbarhetsförklaring bifalls, får det utländska avgörandet verkställas enligt utsökningsbalken som ett motsvarande svenskt avgörande. Om det inte finns någon motsvarighet till det utländska avgörandet, verkställs avgörandet som en dom.

Första stycket gäller inte om annat följer av underhållsförordningen.

9 § Om hovrätten vid det förfarande som avses i 4 § bifaller en ansökan om verkställbarhetsförklaring, ska hovrättens beslut anses innefatta ett beslut om kvarstad eller om någon annan åtgärd som avses i 15 kap. rättegångsbalken.

10 § Kronofogdemyndigheten är behörig myndighet att avgöra frågor om hinder mot och uppskov med verkställighet enligt artikel 21. Vid överklagande av ett sådant beslut tillämpas 18 kap. utsökningsbalken.

Denna lag träder i kraft den 18 juni 2011.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 6 § lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

6 §¹

Frågor *angående* vårdnaden om och underhåll till barn *få upptagas* i äktenskapsmål. Om barnet vistas här i *riket skola* sådana frågor alltid prövas enligt svensk lag.

Frågor *som gäller* vårdnaden om barn *får tas upp* i äktenskapsmål. Om barnet vistas här i *landet, ska* sådana frågor alltid prövas enligt svensk lag.

-
1. Denna lag träder i kraft den 18 juni 2011.
 2. Har en fråga om underhåll tagits upp i ett äktenskapsmål före ikraftträdandet, går inte svensk domstols behörighet förlorad och tillämpas 3 kap. 6 § i sin äldre lydelse.

¹ Senaste lydelse 1973:942.

2.3 Förslag till lag om ändring i rättshjälpslagen (1996:1619)

Härigenom föreskrivs att det i rättshjälpslagen (1996:1619) ska införas en ny paragraf, 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a §

Rättshjälp ska beviljas under de förutsättningar som anges i artikel 46 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet, om den rättssökande behöver juridiskt biträde och detta behov inte kan tillgodoses på annat sätt. I ett sådant fall tillämpas inte 2 och 6–9 §§, 11 § 2 och 23–25 §§.

Denna lag träder i kraft den 18 juni 2011.

2.4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 36 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 34 kap. 10 a §, samt närmast före 34 kap. 10 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

34 kap.

Internationellt samarbete i fråga om underhållsskyldighet

10 a §

Sekretess gäller hos den myndighet som är centralmyndighet enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

36 kap.

1 §

Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i

1. ärende enligt lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn,
2. ärende om adoption enligt 4 kap. föräldrabalken,
3. ärende om anordnande av godmanskap enligt 11 kap. 4 § föräldrabalken, eller
4. ärende om förvaltarskap.

Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om en part begär det och det kan antas att

den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i

1. äktenskapsmål,
2. mål *och* ärende enligt för-
äldrabalken i annat fall än som
anges i första stycket, *eller*
3. ärende enligt lagen (1989:14)
om erkännande och verkställighet
av utländska vårdnadsavgöranden
m.m. och om överflyttning av
barn.
2. mål *eller* ärende enligt för-
äldrabalken i annat fall än som
anges i första stycket,
3. ärende enligt lagen (1989:14)
om erkännande och verkställighet
av utländska vårdnadsavgöranden
m.m. och om överflyttning av barn,
eller

*4. mål eller ärende enligt rådets
förordning (EG) nr 4/2009 av den
18 december 2008 om domstols
behörighet, tillämplig lag, erkän-
nande och verkställighet av domar
samt samarbete i fråga om under-
hållsskyldighet.*

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 18 juni 2011.

3 Ärendet och dess beredning

Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (underhållsförordningen) trädde i kraft den 30 januari 2009. Den börjar i de huvudsakliga delarna att tillämpas först den 18 juni 2011. Förordningen är publicerad i Europeiska unionens officiella tidning (EUT L 7, 10.1.2009, s. 1, Celex 32009R0004). Förordningen i dess lydelse på svenska finns i *bilaga 1*.

Förhandlingsarbetet med underhållsförordningen i EU har pågått parallellt med ett arbete inom Haagkonferensen för internationell privaträtt om nya internationella instrument om gränsöverskridande underhållsskyldighet. Arbetet ledde fram till Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar (2007 års Haagkonvention) och Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet (2007 års Haagprotokoll). Underhållsförordningen har kommit att präglas av förhandlingsresultatet i Haagkonferensen. I underhållsförordningen föreskrivs att den lag som ska tillämpas på underhållsskyldighet ska fastställas i enlighet med 2007 års Haagprotokoll.

Inte bara stater utan även regionala organisationer för ekonomisk integration, som EU, kan tillträda 2007 års Haagkonvention och 2007 års Haagprotokoll. Så har också redan skett när det gäller protokollet. Genom EU:s tillträde till protokollet är EU:s medlemsstater, utom Danmark och Förenade kungariket, bundna av det. Troligen kommer det att förhålla sig på samma sätt med konventionen. Något rådsbeslut om att EU ska tillträda konventionen har dock ännu inte fattats, men det pågår förhandlingar om tillträde. Konventionen och protokollet har ännu inte trätt i kraft. Av ett särskilt rådsbeslut följer dock att protokollet börjar tillämpas inom EU den 18 juni 2011. Protokollet i dess lydelse på svenska finns i *bilaga 2*.

Regeringen tillkallade år 2009 en särskild utredare med uppdrag att föreslå de författningsändringar som ett framtida tillträde till 2007 års Haagkonvention ger anledning till (dir. 2009:54). Utredaren fick också i uppgift att föreslå de kompletterande författningsbestämmelser som behövs till underhållsförordningen och till 2007 års Haagprotokoll. Utredningen antog namnet Utredningen om underhållsskyldighet i internationella situationer (Ju 2009:09).

Utredningen lämnade år 2010 betänkandet Underhållsskyldighet i internationella situationer – Underhållsförordningen, 2007 års Haagkonvention och 2007 års Haagprotokoll (SOU 2010:59).

En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 3* och betänkandets lagförslag i *bilaga 4*. Betänkandet har remitterats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. Remissyttrandena finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Ju 2010/6802/L2).

Eftersom något beslut ännu inte har fattats i frågan om EU:s tillträde till 2007 års Haagkonvention, behandlas utredningens förslag till ändringar med anledning av konventionen inte i denna lagrådsremiss. Inte heller de förslag av utredningen som avser New Yorkkonventionen behandlas här.

Avsikten är att behandla dessa förslag tillsammans med förslagen rörande 2007 års Haagkonvention.

Synpunkter på delar av förslagen i lagrådsremissen har inhämtats från domstolar, Justitiekanslern, Kronofogdemyndigheten och Försäkringskassan. Synpunkterna finns tillgängliga i lagstiftningsärendet.

Enligt underhållsförordningen ska medlemsstaterna utse centralmyndigheter som ska samarbeta med varandra och fullgöra de uppgifter som föreskrivs. Regeringen avser att utse Försäkringskassan till centralmyndighet.

En fråga som uppmärksammas av utredningen och några remissinstanser är om föräldrar bör få hjälp av någon myndighet att träffa avtal om underhållsbidrag för att sådana avtal i större utsträckning än för närvarande ska kunna verkställas i utlandet. Frågan har också uppmärksamats av Riksrevisionen i rapporten Underhållsstödet – för barnens bästa? (RiR 2010:22). Regeringen planerar att under år 2011 ge en särskild utredare i uppdrag att utreda bl.a. denna fråga.

4 Internationella bestämmelser om underhåll

Människors ökade rörlighet medför att allt fler familjeband sträcker sig och knyts över gränserna. Det ekonomiska ansvar som har sin grund i en familjerelation följer inte med lika enkelt, vilket påverkar inte minst situationen för barn som har rätt till underhåll. Den ökade rörligheten har konsekvenser även för andra underhållsberättigade och är naturligtvis också av betydelse för dem som är underhållsskyldiga. Det är mot denna bakgrund som de tre nya internationella instrumenten om underhåll – underhållsförordningen, 2007 års Haagkonvention och 2007 års Haagprotokoll – har tillkommit. Strävan har framför allt varit att stärka de underhållsberättigades rättigheter genom att se till att det finns ett förfarande för indrivning av underhållsbidrag över gränserna som är enkelt, snabbt och kostnadseffektivt.

Frågor om underhållsskyldighet i gränsöverskridande situationer och de problem som kan uppstå när en underhållsskyldig person flyttar till utlandet och undandrar sig att fullgöra sin underhållsplikt är inte nyligen uppmärksammade. De har sedan länge varit föremål för arbete i olika internationella sammanhang, ett arbete som har utmynnat i flera existerande internationella instrument om underhållsskyldighet. Instrumenten är delvis överlappande, vilket gör att systemet är ganska komplicerat.

Sverige har tillträtt Förenta Nationernas konvention av den 20 juni 1956 om indrivning av underhållsbidrag i utlandet (New Yorkkonventionen). New Yorkkonventionen innehåller inga bestämmelser om erkännande och verkställighet av utländska avgöranden om underhåll, utan begränsar sig till frågor om rättshjälp och samarbete mellan stater i syfte att underlätta indrivningen av underhållsbidrag. Konventionsstaterna ska utse en eller flera myndigheter som ska hjälpa den som är berättigad till bidrag. I Sverige är Försäkringskassan utsedd till sådan myndighet.

Inom ramen för Haagkonferensen för internationell privaträtt har två instrument antagits som rör indrivning av underhåll i andra stater: 1958 års Haagkonvention om erkännande och verkställighet av avgöranden om

underhåll till barn och 1973 års Haagkonvention om erkännande och verkställighet av avgöranden angående underhållsskyldighet. Sverige har tillträtt dessa konventioner, och de har införlivats i svensk rätt genom lagen (1965:723) om erkännande och verkställighet av vissa utländska domar och beslut angående underhåll till barn och genom lagen (1976:108) om erkännande och verkställighet av utländskt avgörande angående underhållsskyldighet.

Det nordiska samarbetet i fråga om underhållsskyldighet baserar sig på konventionen av den 23 mars 1962 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om indrivning av underhållsbidrag, som ändrats genom en överenskommelse år 2000 (1962 års nordiska indrivningskonvention). Konventionen har införlivats genom lagen (1962:512) om indrivning i Sverige av underhållsbidrag, fastställda i Danmark, Finland, Island eller Norge och genom två kungörelser. Regelverken innehåller bestämmelser om erkännande och verkställighet av avgöranden och vissa skriftliga förbindelser avseende underhållsbidrag till make, förutvarande make, barn, styvbarn eller barnets mor.

Även konventionen den 16 september 1988 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (1988 års Luganokonvention) omfattar familjerättslig underhållsskyldighet. 1988 års Luganokonvention gällde i förhållandet mellan EU:s medlemsstater och EFTA-staterna Island, Norge och Schweiz. Konventionen har ersatts av konventionen den 30 november 2007 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (2007 års Luganokonvention) i förhållandet mellan EU (inklusive Danmark, som kan välja att stå utanför ett sådant samarbete) å ena sidan och Norge och Schweiz å den andra. Det är numera alltså endast i förhållande till Island som 1988 års Luganokonvention gäller. Om 2007 års Luganokonvention är tillämplig, tillämpas inte lagen (1936:79) om erkännande och verkställighet av dom som meddelats i Schweiz. Lagen införlivar 1936 års konvention mellan Sverige och Schweiz om erkännande och verkställighet av domar och skiljedomar (SÖ 1963:14). Konventionen gäller civilrättsliga avgöranden och omfattar domstolsavgöranden om underhållsskyldighet.

Inom EU gäller rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Bryssel I-förordningen) i förhållande till alla medlemsstater. Förordningen omfattar familjerättslig underhållsskyldighet. Bryssel I-förordningen ersatte 1968 års konvention om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (Brysselkonventionen). Brysselkonventionen är numera giltig endast i förhållande till en del utomeuropeiska territorier som inte omfattas av Bryssel I-förordningen. Lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden innehåller bestämmelser som kompletterar Bryssel I-förordningen (2006 års lag). Bryssel I-förordningen och 2007 års Luganokonvention är i allt väsentligt likalydande.

Underhållsfrågor omfattas också av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införandet av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (förordningen om den europeiska exekutionstiteln) samt Europaparlamentets och rådets förord-

ning (EG) nr 1896/2006 av den 12 december 2006 om införandet av ett europeiskt betalningsföreläggande. Kompletterande bestämmelser till det senare instrumentet finns i lagen (2008:879) om europeiskt betalningsföreläggande. Bestämmelser som kompletterar förordningen om den europeiska exekutionstiteln finns i 2006 års lag, alltså den lag som kompletterar Bryssel I-förordningen.

Slutligen finns det nationella, inte konventionsbundna, bestämmelser som rör underhåll i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap (1904 års lag).

5 Underhållsförordningen och 2007 års Haagprotokoll

Bakgrund

Som ett led i genomförandet av den inre marknaden vidtar EU åtgärder på området för civilrättsligt samarbete som har gränsöverskridande följder. En viktig utgångspunkt i arbetet är principen om ömsesidigt erkännande av domar och beslut på privaträttens område. Principen lades fast av Europeiska rådet i Tammerfors år 1999, då Europeiska unionens råd (rådet) och Europeiska kommissionen (kommissionen) även uppmanades att upprätta särskilda gemensamma regler för förenklad och påskyndad handläggning vid gränsöverskridande tvister, bl.a. rörande underhållsskyldighet.

I november 2000 antog rådet och kommissionen ett åtgärdsprogram för genomförandet av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område. Enligt åtgärdsprogrammet ska exekvaturförfarandet, dvs. den nationella prövningen av om ett avgörande meddelat i en annan stat ska erkännas och verkställas, avskaffas för underhållskrav. Syftet är framför allt att ge underhållsberättigade en bättre möjlighet att hävda sina rättigheter.

År 2004 antog rådet ett nytt program, Haagprogrammet för stärkt frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen (Haagprogrammet). I den handlingsplan för att genomföra Haagprogrammet som rådet antog år 2005 nämndes behovet av en rättsakt rörande underhållsskyldighet.

Den 15 december 2005 presenterade kommissionen ett förslag till förordning om underhållsskyldighet. Efter tre års förhandlingar i rådet antogs underhållsförordningen.

Samtidigt med förhandlingsarbetet inom EU pågick ett arbete i Haagkonferensen för internationell privaträtt med att ta fram nya instrument rörande underhållsskyldighet. Under det arbetet gjordes en översyn av de tidigare Haagkonventionerna om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet från år 1956 och år 1973. Översynen resulterade i 2007 års Haagprotokoll. EU och dess medlemsstater deltog aktivt i framtagandet av 2007 års Haagprotokoll, eftersom det framtida EU-instrumentet också skulle reglera frågor om tillämplig lag.

EU tillträdde 2007 års Haagprotokoll i april 2010. Genom tillträdet är samtliga EU:s medlemsstater, med undantag för Danmark och Förenade

kungariket, bundna av det. Danmark och Förenade kungariket, som har möjlighet att välja om de vill delta i samarbetet, har valt att stå utanför.

Underhållsförordningen

Underhållsförordningen är indelad i nio kapitel. I kapitel I bestäms tillämpningsområdet. Det innehåller även definitioner av vissa begrepp. Kapitel II behandlar frågor om behörighet och vissa andra processuella frågor. I kapitel III finns en bestämmelse om tillämplig lag. Kapitel IV innehåller bestämmelser om erkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar. Frågor om möjlighet till rättslig prövning regleras i kapitel V. Särskilda bestämmelser om förlikningar inför domstol och officiella handlingar finns i kapitel VI. I kapitel VII finns bestämmelser om samarbete mellan medlemsstaterna genom centralmyndigheter. Kapitel VIII innehåller bestämmelser om offentliga organ. I kapitel IX finns allmänna bestämmelser och slutbestämmelser, bl.a. om förhållandet mellan förordningen och internationella konventioner på området.

Underhållsförordningens tillämpningsområde omfattar underhållsskyldighet som har sin grund i familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svågerlagsförhållande (artikel 1.1). Förutom avgöranden av domstol omfattar förordningen även avgöranden från andra behöriga myndigheter. För att avgörandet ska omfattas måste myndigheten dock garantera opartiskhet och parternas rätt att bli hörda. Ytterligare förutsättningar är att myndighetens beslut kan bli föremål för överklagande eller förnyad prövning och att det har liknande verkan som ett beslut av en domstol i samma fråga. (Artikel 2.1.1 och 2.2.) Det innebär att Kronofogdemyndigheten, vid summarisk process i mål om betalningsföreläggande och handräddning avseende underhåll, omfattas av begreppet domstol. Kronofogdemyndighetens utslag och beslut i sådana mål kan alltså erkännas och verkställas i övriga medlemsstater. I Bryssel I-förordningen anges detta uttryckligen (artikel 62). Även Försäkringskassan kommer att jämföras med en domstol enligt förordningen när det gäller beslut om betalningskyldighet för underhållsstöd. Förordningen är också tillämplig på officiella handlingar. Ett sådant avtal om underhållsbidrag som enligt 7 kap. 7 § föräldrabalken ska godkännas av en socialnämnd är en officiell handling i förordningens mening (artikel 1.3 b).

Bestämmelserna om behörighet i underhållsförordningen (artiklarna 3–14) bygger till viss del på Bryssel I-förordningen. Till skillnad från vad som gäller enligt Bryssel I-förordningen innehåller underhållsförordningen ingen hänvisning till behörighetsreglerna i nationell rätt när svaranden inte har hemvist i en medlemsstat. Underhållsförordningen reglerar uttömmande behörighetsfrågorna. Vidare är möjligheten att avtala om behörig domstol mer begränsad än vad den är i Bryssel I-förordningen (artikel 4).

Förordningen innehåller inga egna regler om hur man ska bestämma vilken lag som ska tillämpas. I stället föreskrivs att den tillämpliga lagen ska fastställas i enlighet med 2007 års Haagprotokoll i de medlemsstater som är bundna av protokollet (artikel 15).

En central nyhet i förhållande till Bryssel I-förordningen är att avgöranden om underhåll som meddelats i medlemsstater bundna av 2007

års Haagprotokoll ska vara direkt verkställbara i en annan medlemsstat, dvs. exekvaturförfarandet avskaffas för dessa avgöranden (artikel 17). En svarande som inte har gått i svaromål i ursprungsmedlemsstaten ska ha rätt att under vissa förutsättningar ansöka om förnyad prövning av ett sådant avgörande (artikel 19). Det rör sig bl.a. om fall när svaranden inte har blivit delgiven stämmingsansökan på rätt sätt, vilket enligt Bryssel I-förordningen utgör grund för att vägra erkänna eller verkställa ett utländskt avgörande. För avgöranden meddelade i en medlemsstat som inte är bunden av protokollet (dvs. Danmark och Förenade kungariket) kvarstår exekvaturförfarandet i enlighet med en reglering som i allt väsentligt motsvarar den som finns i Bryssel I-förordningen. Ändringar har dock gjorts för att åstadkomma ett mer effektivt förfarande, bl.a. har det införts tidsfrister och verkställigheten är inte beroende av att säkerhet ställs (artiklarna 23–38).

Verkställighet sker enligt lagen i verkställighetsstaten (artikel 41), men det finns vissa kompletterande bestämmelser i förordningen om hinder mot och uppskov med verkställigheten (artikel 21).

Underhållsförordningen innehåller även regler om rättshjälp (artiklarna 44–47). De bygger till stora delar på 2007 års Haagkonvention och kompletterar rådets direktiv 2003/8/EG av den 27 januari 2003 om förbättring av möjligheterna till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister genom fastställande av gemensamma minimiregler för rättshjälp i sådana tvister (rättshjälpsdirektivet).

Enligt förordningen ska medlemsstaterna utse centralmyndigheter som ska bistå vid tillämpningen av förordningen. Bestämmelserna om samarbete mellan centralmyndigheter bygger på 2007 års Haagkonvention. I centralmyndighetens uppgifter ingår att hjälpa underhållsberättigade och underhållsskyldiga med ansökningar som kan göras via myndigheten samt att ta emot sådana ansökningar från andra centralmyndigheter och vidarebefordra dem till rätt myndigheter i det egna landet. En centralmyndighet ska även bistå en annan centralmyndighet med uppgifter som behövs i ärenden enligt förordningen. I förordningen finns även bestämmelser om centralmyndigheters tillgång till och hantering av personuppgifter. (Artiklarna 49–63)

Även offentliga organ kan betraktas som underhållsberättigade i underhållsförordningens mening, t.ex. om staten har en fordran på återbetalning av utbetalat underhållsstöd (artikel 64). För svensk del är alltså Försäkringskassan ett sådant offentligt organ.

I syfte att underlätta tillämpningen av förordningen och minska kostnaderna för översättning ska olika formulär användas, bl.a. vid kontakter mellan centralmyndigheter.

Underhållsförordningen är tillämplig mellan alla medlemsstater, dock inte i alla delar med avseende på Danmark. EU och Danmark har träffat ett avtal om att underhållsförordningen ska vara tillämplig mellan EU och Danmark. Undantag görs dock för tillämplig lag (kapitel III) och samarbete mellan centralmyndigheter (kapitel VII). I konsekvens med det är definitionerna (artikel 2) samt de allmänna bestämmelserna och slutbestämmelserna (kapitel IX) endast tillämpliga i relation till Danmark i den mån som de avser domstols behörighet, erkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar samt möjlighet till rättslig prövning.

Underhållsförordningens förhållande till andra internationella instrument

Underhållsförordningen ersätter Bryssel I-förordningen i alla frågor om underhållsskyldighet (artikel 68.1). Om det när underhållsförordningen börjar tillämpas pågår ett förfarande för erkännande och verkställighet, ska dock Bryssel I-förordningen vara fortsatt tillämplig (artikel 75.2). Med undantag för denna övergångsbestämmelse är det alltså underhållsförordningen och inte Bryssel I-förordningen som ska tillämpas.

Underhållsförordningen ersätter också förordningen om den europeiska exekutionstiteln när det gäller erkännande och verkställighet av avgöranden om underhåll (artikel 68.2). Det gäller dock inte europeiska exekutionstitlar om underhållsskyldighet som utfärdats i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll, dvs. i praktiken Förenade kungariket (Danmark är inte bundet av förordningen om den europeiska exekutionstiteln). En dom från Förenade kungariket som avser en obestridd fordran på underhåll och som intygats vara en europeisk exekutionstitel får alltså fortfarande verkställas i Sverige med stöd av förordningen om den europeiska exekutionstiteln.

Underhållsförordningens förhållande till befintliga internationella konventioner och avtal regleras i artikel 69. Förordningen ska inte påverka tillämpningen av konventioner som medlemsstaterna har tillträtt när förordningen antas. Detta innebär att underhållsförordningen inte påverkar tillämpningen av de tidigare Haagkonventionerna om erkännande och verkställighet (1958 års Haagkonvention och 1973 års Haagkonvention) eller Luganokonventionerna.

Mellan medlemsstater ska underhållsförordningen dock gälla framför konventioner som avser de frågor som regleras i förordningen (artikel 69.2). Underhållsförordningen kommer alltså att ha företräde framför bl.a. nämnda Haagkonventioner och New Yorkkonventionen i förhållandet mellan EU:s medlemsstater.

Underhållsförordningen hindrar inte att 1962 års nordiska indrivningskonvention fortsatt tillämpas i förhållandet mellan Sverige och Finland (artikel 69.3). Svaranden får dock inte på grund av tillämpningen av konventionen fräntas sina rättigheter enligt artiklarna 19 och 21 i förordningen. Enligt dessa artiklar har en svarande som inte har gått i svaromål rätt att ansöka om förnyad prövning av domen vid behörig domstol i ursprungsmedlemsstaten och begära uppskov med verkställigheten (se vidare avsnitt 6.4 och 6.5). Även i förhållandet mellan Sverige och Danmark kan den nordiska konventionen fortsatt tillämpas, vilket innebär att danska avgöranden om underhållsskyldighet kan verkställas utan exekvatur med stöd av konventionen.

2007 års Haagprotokoll

I 2007 års Haagprotokoll regleras vilken lag som ska tillämpas på underhållsskyldighet som har sin grund i familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svågerlagsförhållande, inbegripet underhållsskyldighet mot barn oavsett föräldrarnas civilstånd (artikel 1.1).

Protokollet är universellt tillämpligt. Den lag som anvisas genom protokollets bestämmelser ska alltså tillämpas även om den är en icke fördragsslutande stats lag (artikel 2).

Huvudregeln är att lagen i den stat där den underhållsberättigade har hemvist är tillämplig (artikel 3). Särskilda regler gäller för underhåll till barn och mellan makar. Till förmån för framför allt barn har det ansetts motiverat att kunna tillämpa domstolslandets lag eller lagen i det land i vilket både barnet och den underhållsskyldige är medborgare när en tillämpning av hemvistlandets lag inte ligger i barnets intresse (artikel 4). När det gäller underhåll till make eller tidigare make ska lagen där den underhållsberättigade har hemvist inte tillämpas om någon av parterna motsätter sig det och äktenskapet har närmare anknytning till en annan stat (artikel 5). Vidare kan en underhållsskyldig i vissa fall bestrida ett underhållskrav på den grunden att det inte finns någon underhållsskyldighet vare sig enligt lagen i den stat där den underhållsskyldige har hemvist eller i den stat där båda parterna är medborgare (artikel 6).

Parterna kan också avtala om vilken lag som ska vara tillämplig (artiklarna 7 och 8). Avtalsmöjligheten är dock begränsad när det gäller underhåll till barn under 18 år och vuxna som på grund av nedsatt eller bristande förmåga inte kan bevaka sina intressen.

Vilka frågor som den tillämpliga lagen ska reglera anges i artikel 11. Bland annat regleras i vilken utsträckning och mot vem den underhållsberättigade kan rikta ett krav på underhåll och om retroaktivt underhåll kan begäras. Också preskriptions- och talefrister omfattas av den tillämpliga lagen.

Tillämpningen av den lag som pekas ut i protokollet får vägras endast i den utsträckning som dess verkan uppenbart skulle stå i strid med grunderna för domstolslandets rättsordning (artikel 13). Vid fastställandet av underhållsbidragets storlek ska – även om den tillämpliga lagen föreskriver annat – hänsyn tas till den underhållsberättigades behov och den underhållsskyldiges tillgångar samt till ersättning som den underhållsberättigade fått i stället för periodiska utbetalningar av underhåll (artikel 14).

2007 års Haagprotokoll träder i kraft tre månader efter att det andra tillträdesinstrumentet har deponerats. Av övergångsbestämmelserna framgår att det inte är tillämpligt på underhåll som har begärts i en fördragsslutande stat avseende tiden före ikraftträdandet av protokollet i den staten (artikel 22). Syftet är att undvika att protokollet påverkar de rättigheter och skyldigheter parterna hade innan det trädde i kraft. I rådets beslut om EU:s tillträde till protokollet, antaget den 30 november 2009 (EUT L 331, 16.12.2009, s. 17), finns särskilda bestämmelser som ska tillämpas inom EU. Eftersom en tillämpning av protokollets lagvalsregler har varit en förutsättning för att avskaffa exekvaturförfarandet, ska dessa tillämpas inom EU fr.o.m. den dag då förordningen börjar tillämpas, dvs. den 18 juni 2011 (skäl 8 och artikel 4 i rådsbeslutet). Även om protokollet ännu inte har trätt i kraft då, ska det alltså tillämpas ”provisoriskt” inom EU. Man har också velat säkerställa att samma lagvalsregler tillämpas på underhållskrav oavsett om kraven avser tiden före eller efter det att protokollet träder i kraft. Inom EU ska därför tillämplig lag bestämmas utifrån protokollet även beträffande bidrag som avser en period

innan det trätt i kraft eller börjat tillämpas (skäl 9 och artikel 5 i rådsbeslutet).

Förhållandet mellan 2007 års Haagprotokoll och andra internationella instrument

Förhållandet mellan 2007 års Haagprotokoll och andra internationella instrument regleras i artikel 19 i protokollet. Där framgår att protokollet inte inverkar på något internationellt instrument som de fördragsslutande staterna har tillträtt eller kommer att tillträda och som innehåller bestämmelser om frågor som regleras i protokollet, såvida inte en motsatt förklaring avges av de stater som har tillträtt ett sådant instrument. Detta gäller även i förhållande till lagar som är grundade på särskilda förbindelser av regional eller annan karaktär mellan berörda stater.

Sverige är inte bundet av några internationella instrument om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet, så 2007 års Haagprotokoll kommer att vara det enda tillämpliga instrumentet. Det finns dock två Haagkonventioner om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet, från år 1956 respektive år 1973, som Sverige alltså inte har tillträtt.

6 En ny lag med kompletterande bestämmelser

6.1 En ny lag och dess tillämpningsområde

Regeringens förslag: Kompletterande bestämmelser till underhållsförordningen tas in i en särskild lag.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag (se betänkandet s. 333).

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar det utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: Underhållsförordningen är såsom en EU-förordning direkt tillämplig i nationell rätt. Det innebär att den inte får införlivas utan ska tillämpas direkt. Detta hindrar dock inte att det införs kompletterande bestämmelser av verkställande karaktär. Medlemsstaterna är tvärtom skyldiga att se till att förordningen kan tillämpas i praktiken och få effektivt genomslag.

De bestämmelser som här föreslås komplettera underhållsförordningen motsvarar delvis vad som gäller enligt lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden (2006 års lag) och lagen (2008:450) med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen (2008 års lag). En lösning skulle därmed vara att ta in de nya kompletterande bestämmelserna i någon av de befintliga lagarna.

I 2006 års lag finns kompletterande bestämmelser till unionsrättsakter och internationella instrument som i dag reglerar frågor om underhållsskyldighet inom EU. Lagen är utformad på ett sådant sätt att den kan göras tillämplig även på andra unionsrättsakter och internationella instru-

ment. Särskilda bestämmelser skulle dock behöva införas just för underhållsförordningen. Det skulle leda till relativt omfattande ändringar i lagen och göra den ganska svåröverskådlig. När EU tillträder 2007 års Haagkonvention kommer det dessutom behövas kompletterande regler till konventionen, vilka har ett sådant sakligt samband med underhållsförordningen att det redan nu kan förutses att de bör finnas tillsammans med kompletteringsreglerna till förordningen. Att låta 2006 års lag även omfatta bestämmelser som kompletterar underhållsförordningen, och på sikt också 2007 års Haagkonvention, skulle försvåra för tillämparna. Samma bedömning görs i förhållande till 2008 års lag.

Som framgår av avsnitt 5 kommer underhållsförordningen att i allt väsentligt ersätta de unionsrättsakter som omfattas av 2006 års lag när det gäller frågor om underhåll. Den kommer att få stor praktisk betydelse och lagstiftningen bör göras så lättillgänglig som möjligt. Som utredningen föreslår är det lämpligast att de bestämmelser som behövs med anledning av underhållsförordningen finns i en särskild lag.

6.2 Reservforum

Regeringens förslag: Stockholms tingsrätt ska vara behörig domstol om det finns svensk domsrätt enligt underhållsförordningen och annan behörig domstol saknas.

Utredningens bedömning är att det alltid finns en behörig svensk domstol när svensk domstol har internationell behörighet och att det därmed inte behövs några kompletterande bestämmelser om behörighet (se betänkandet s. 159).

Remissinstanserna har ingen invändning mot utredningens bedömning.

Skälen för regeringens förslag: När underhållsförordningen börjar tillämpas kommer svenska domstolar och myndigheter att utöva internationell behörighet i frågor som rör underhåll med stöd av antingen underhållsförordningen eller någon av Luganokonventionerna (se avsnitt 7). Underhållsförordningen, liksom Luganokonventionerna, pekar i vissa fall ut den nationella domstol som får ta upp tvisten i fråga (se artikel 3 a och 3 b). I andra fall bestäms den nationella behörigheten av den utpekade medlemsstatens interna forumregler.

I 2006 års lag finns en bestämmelse om reservforum som är tillämplig i förhållande till Luganokonventionerna och Bryssel I-förordningen. Den har tillkommit för att det har bedömts kunna uppkomma situationer där det finns svensk domsrätt men där det enligt svenska interna behörighetsregler inte finns någon behörig domstol. Det gäller t.ex. när parterna har avtalat att eventuella tvister ska avgöras av svensk domstol utan att närmare ange vilken tingsrätt som avses (se prop. 2001/02:146 s. 45 f.).

För de frågor som kan aktualiseras i underhållsförordningen är gällande interna behörighetsregler i stort sett alltid tillräckliga för att anvisa en behörig svensk domstol när det finns svensk internationell behörighet. Talan om underhåll till barn tas upp av rätten i den ort där svaren, dvs. den underhållsskyldige, har hemvist. En sådan fråga kan även väckas i samband med mål om fastställande av faderskapet, äktenskaps-

mål, mål om vårdnaden eller mål om barnets boende. Om det inte finns någon behörig domstol, tas målet upp av Stockholms tingsrätt. (7 kap. 12 § föräldrabalken) I mål om äktenskapsskillnad får domstolen pröva frågor om underhållsbidrag till make (14 kap. 5 § äktenskapsbalken). Äktenskapsmål tas upp av tingsrätten i den ort där en av makarna har hemvist, och har ingen av dem hemvist i Sverige tas målet upp av Stockholms tingsrätt (14 kap. 3 § äktenskapsbalken). Om en talan om underhåll till make inte väcks i samband med ett äktenskapsmål, gäller de allmänna forumbestämmelserna i 10 kap. rättegångsbalken. Men möjligheten att avtala om behörig domstol enligt underhållsförordningen kan leda till att det uppstår en situation då en behörig svensk domstol inte följer av de interna forumreglerna. Det kan t.ex. inträffa om frågan rör underhåll mellan makar utan samband med ett äktenskapsmål i Sverige och parterna, som inte har hemvist i Sverige, endast avtalat om att svensk domstol ska vara behörig. Regeringen föreslår därför att Stockholms tingsrätt ska vara behörig domstol för de undantagsfall då det finns svensk domsrätt enligt underhållsförordningen men annan behörig domstol saknas.

När det gäller andra myndigheters behörighet behövs det ingen kompletterande bestämmelse om reservforum. Försäkringskassan och Kronofogdemyndigheten är rikstäckande myndigheter. När det gäller sådana avtal om underhållsbidrag till barn som ska godkännas av socialnämnden är socialnämnden i den kommun där barnet eller dess vårdnadshavare är bosatt behörig. Om ingen av dem är bosatt i Sverige, är socialnämnden i Stockholm behörig (7 kap. 7 § föräldrabalken).

6.3 Erkännande och verkställbarhet

Regeringens förslag: Svea hovrätt ska vara behörig domstol när det gäller ansökningar om att ett utländskt avgörande ska erkännas eller förklaras verkställbart i Sverige. Svea hovrätt ska också vara behörig domstol när det gäller ändring av ett beslut med anledning av en sådan ansökan.

Vid beslut med anledning av en ansökan om att ett utländskt avgörande ska erkännas eller förklaras vara verkställbart ska hovrätten bestå av en lagfaren domare.

En ansökan om ändring av ett sådant beslut, ska handläggas av hovrätten med tillämpning av rättegångsbalkens bestämmelser om överklagande av en tingsrätts beslut, om inte annat följer av underhållsförordningen.

En ansökan om ändring ska, om den görs av den som har ansökt om erkännande eller verkställbarhetsförklaring, ha kommit in till hovrätten inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

En domare som har prövat ansökningen om erkännande eller verkställbarhetsförklaring ska inte få delta i prövningen av en ansökan om ändring av beslutet.

Vid handläggningen i Högsta domstolen av ett överklagande av Svea hovrätts beslut ska bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av en hovrätts beslut tillämpas. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens (se betänkandet s. 206). Förslaget att en ansökan om ändring som görs av sökanden ska ha kommit in till Svea hovrätt inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades saknar motsvarighet i utredningens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I förhållande till de flesta EU-länder kommer det inte att krävas något särskilt förfarande för att ett utländskt avgörande ska kunna verkställas i Sverige. Avgöranden från Förenade kungariket och Danmark – de medlemsstater som inte är bundna av 2007 års Haagprotokoll – kommer dock fortsatt att förutsätta ett beslut om exekvatur för att kunna verkställas med stöd av underhållsförordningen (kapitel IV, avsnitt 2). Förfarandet för en sådan verkställbarhetsförklaring överensstämmer nästan helt med det förfarande som gäller enligt Bryssel I-förordningen och Bryssel II-förordningen (som avser äktenskapsmål och mål om föräldrans ansvar). Liksom enligt dessa förordningar kan förfarandet för verkställbarhetsförklaring enligt underhållsförordningen även användas för att få fastställt att ett avgörande ska erkännas om den frågan är tvistig (artikel 23.2). Förfarandet regleras utförligt av underhållsförordningen, men vissa kompletterande bestämmelser behöver finnas i lagen.

Svea hovrätt är exekvaturdomstol för avgöranden som ska förklaras verkställbara, både enligt Bryssel I-förordningen och andra instrument som omfattar avgöranden om underhåll, t.ex. Luganokonventionerna samt 1958 års och 1973 års Haagkonvention. Svea hovrätt är också exekvaturdomstol enligt Bryssel II-förordningen. Regeringen föreslår därför att Svea hovrätt ska vara exekvaturdomstol även enligt underhållsförordningen. Ett eventuellt överflyttande av exekvaturförfarandet till tingsrätt behandlas i departementspromemorian Medling i vissa privaträttsliga tvister (Ds 2010:39). Där konstateras att nuvarande ordning innebär en avvikelse från uppgiftsfördelningen mellan instanserna och att tyngdpunkten i instansordningen ska ligga i tingsrätten medan hovrättens främsta uppgift ska vara att överpröva tingsrättens avgöranden. Som anges i promemorian bör en sådan reform dock avvakta den pågående översynen av Bryssel I-förordningen.

Bestämmelserna om exekvatur i underhållsförordningen bygger på det förfarande som finns i Bryssel I-förordningen. Samma sakliga och lagtekniska lösning bör lämpligen väljas i den nya lagen som i 2006 års lag, vilken kompletterar bl.a. Bryssel I-förordningen.

Det innebär att exekvaturprövningen sker i tre led. Vid den inledande prövningen i Svea hovrätt bör hovrätten vara domför med en lagfaren domare (jfr 4 § i 2006 års lag). Prövningen är i detta skede endast formell och görs utifrån de handlingar som sökanden har åberopat. Motparten ska inte beredas tillfälle att yttra sig. Vilka handlingar som ska bifogas en ansökan och när de behöver vara översatta framgår av artiklarna 28 och 29. Om de formella förutsättningarna är uppfyllda, ska avgörandet förklaras verkställbart.

Var och en av parterna får ansöka om ändring av ett beslut med anledning av en ansökan om verkställbarhetsförklaring (artikel 32). Även en sådan ansökan bör prövas av Svea hovrätt, och det bör ske med

tillämpning av bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av en tingsrätts beslut, om annat inte följer av förordningen (jfr 5 § i 2006 års lag). I detta skede är förfarandet kontradiktoriskt, dvs. båda parterna får tillfälle att yttra sig. Verkställbarhetsförklaring får vägras eller upphävas endast på vissa grunder och domstolen ska som huvudregel meddela sitt avgörande inom 90 dagar från det att ändring söks (artikel 34).

Underhållsförordningen reglerar inte när sökanden senast ska ansöka om ändring av ett beslut som inte innebär bifall till ansökningen. Den tidsfrist som anges i artikel 32.5 avser ändring som begärs av sökandens motpart när en ansökan har bifallits. Det bör därför införas en kompletterande bestämmelse som reglerar tidsfristen för sökanden att begära ändring av ett sådant avslagsbeslut. Införandet av en tidsfrist är förenligt med underhållsförordningen (jfr motsvarande bedömning avseende Bryssel I-förordningen i prop. 2001/02:146 s. 48 och Bryssel II-förordningen i prop. 2000/01:98 s. 38 f.). I likhet med vad som gäller för Bryssel I- och Bryssel II-förordningarna bör tidsfristen vara fyra veckor från den dag då beslutet meddelades (jfr 5 § 2006 i års lag och 2 § i 2008 års lag).

Ett avgörande som har meddelats med anledning av att ändring har sökts får överklagas (artikel 33). Vid handläggningen i Högsta domstolen av ett överklagande bör bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av hovrätts beslut tillämpas, om inte annat följer av förordningen. Det bör krävas prövningstillstånd för Högsta domstolens prövning av ett sådant överklagande (jfr 6 § i 2006 års lag).

6.4 Förnyad prövning

Regeringens förslag: När det gäller rätten till förnyad prövning enligt underhållsförordningen ska bestämmelserna om särskilda rättsmedel i rättegångsbalken, lagen om allmänna förvaltningsdomstolar och förvaltningsprocesslagen vara tillämpliga, om inte annat följer av förordningen.

Utredningens förslag: Utredningens förslag motsvarar i sak delvis regeringens förslag. Det föreslås dock en särskild ordning för handläggningen av en ansökan om förnyad prövning enligt vilken bestämmelserna om resning i 58 kap. rättegångsbalken ska gälla i tillämpliga delar. Prövningen ska ske hos Svea hovrätt om ansökan avser Försäkringskassans beslut om återbetalning av underhållsstöd och i övrigt hos hovrätt. Beviljas en ansökan, ska hovrätten besluta att ny handläggning ska ske vid den myndighet som ursprungligen prövade ärendet. (Se betänkandet s. 212 f.)

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar det utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 19 i underhållsförordningen ska en svarande, som inte har gått i svaromål i ursprungsmedlemsstaten, ha rätt att ansöka om förnyad prövning av avgörandet vid den behöriga domstolen i ursprungsmedlemsstaten. Rätten att ansöka om förnyad prövning förutsätter att svaranden inte har delgetts kravet i tillräcklig tid och på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål

eller har varit förhindrad att bestrida kravet p.g.a. force majeure eller extraordinära omständigheter. Svaranden har inte rätt att ansöka om förnyad prövning om han eller hon haft möjlighet att överklaga avgörandet men har underlåtit det. I artikeln anges också inom vilken tid en ansökan om förnyad prövning ska göras och följderna av ett avslag eller bifall till en sådan ansökan. Rätten att ansöka om förnyad prövning påverkar inte extraordinära rättsmedel (särskilda rättsmedel) enligt lagen i den stat där avgörandet meddelades, förutsatt att de är förenliga med rätten till förnyad prövning enligt förordningen (skäl 29).

Rätten att ansöka om förnyad prövning finns bara när avgörandet kan verkställas direkt i andra medlemsstater, dvs. när det inte krävs något exekvaturförfarande. För att avskaffa kravet på exekvatur har det ansetts nödvändigt med ett skydd för en underhållsskyldig som inte har varit medveten om eller haft möjlighet att bestrida det krav som görs gällande mot honom eller henne. Syftet är alltså att säkerställa en rättvis rättegång. När en ansökan om förnyad prövning har lämnats in kan verkställigheten skjutas upp (artikel 21.3). Skyddet för en svarande enligt nämnda artiklar får inte heller åsidosättas vid en tillämpning av 1962 års nordiska indrivningskonvention.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 av den 12 december 2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande innehåller också bestämmelser om förnyad prövning. I detta fall har det ansetts nödvändigt med en särskild bestämmelse om handläggningen av en ansökan om förnyad prövning, som utgår från att det rör sig om en prövning av extraordinär karaktär (13 § lagen [2008:879] om europeiskt betalningsföreläggande). Ett europeiskt betalningsföreläggande kan varken överklagas eller återvinnas och svaranden har endast i undantagsfall rätt att ansöka om förnyad prövning. Därför har det bedömts att bestämmelserna om extraordinära rättsmedel i nationell rätt inte torde vara tillämpliga i fråga om europeiska betalningsförelägganden (prop. 2007/08:158 s. 26 f.). Utredningen föreslår samma lagtekniska lösning som i lagen om europeiskt betalningsföreläggande, men anser inte att detta ska utesluta en tillämpning av bestämmelserna om extraordinära rättsmedel utan utgår tvärtom från att de kan tillämpas vid sidan av den särskilda regeln om förnyad prövning som föreslås.

Enligt regeringens uppfattning är det lämpligare att i stället ansluta sig till den bedömning som gjorts i annat sammanhang. Liknande bestämmelser om förnyad prövning som i underhållsförordningen finns nämligen i andra EU-förordningar som bygger på att avgöranden meddelade i en EU-stat ska kunna verkställas direkt i en annan medlemsstat. Eftersom möjligheten till förnyad prövning skiljer sig åt mellan medlemsstaterna, har det av rättssäkerhetsskäl ansetts nödvändigt att ange en miniminivå som medlemsstaterna ska nå upp till. Förordningen om den europeiska exekutionstiteln och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 861/2007 av den 11 juli 2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande anger en minimistandard som medlemsstaterna ska uppfylla när det gäller möjligheten att få saken prövad på nytt. Genom bestämmelserna om återvinning av tredskodom och utslag samt extraordinära rättsmedel har svensk rätt bedömts väl motsvara den minimistandard om rätt till förnyad prövning som anges i förordningarna (prop. 2005/06:48 s. 25 och prop. 2007/08:165 s. 24).

Rätten att ansöka om förnyad prövning enligt underhållsförordningen avser avgöranden om underhåll som meddelats utan att svaranden gått i svaromål. Den kan alltså aktualiseras när tingsrätten har meddelat en tredskodom, Kronofogdemyndigheten har meddelat ett utslag eller Försäkringskassan har meddelat ett beslut om betalningsskyldighet för underhållsstöd. Rätten till förnyad prövning tar sikte på de situationer då tiden för att använda ordinära rättsmedel (återvinning, omprövning eller överklagande) har gått ut. Om avgörandet fortfarande kan angripas genom ordinära rättsmedel, tillgodoses ju härigenom sökandens behov av att få saken prövad på nytt.

Bestämmelser om särskilda rättsmedel (resning, återställande av försutten tid och domvilla) finns i rättegångsbalken, lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar och förvaltningsprocesslagen (1971:291). De grunder för att få sin sak prövad som anges i förordningen (att svaranden inte delgetts kravet eller utan egen förskyllan varit förhindrad att bestrida det) ryms inom ramen för vad som ska beaktas vid de särskilda rättsmedlen. Rätten till förnyad prövning kan alltså hanteras med en tillämpning av befintliga rättsmedel. Det är onödigt att vid sidan av dem skapa en särskild reglering, som bl.a. innebär en annan instansordning när det gäller Försäkringskassans beslut. Det skulle kunna innebära att hovrätten prövar en begäran om förnyad prövning enligt förordningen och den kompletterande regeln samtidigt som kammarrätten prövar samma omständigheter som en ansökan om resning. Det för svensk del lämpligaste och enklaste är i stället att som utgångspunkt tillämpa de särskilda rättsmedlen. I vissa avseenden kommer förordningen dock att behöva beaktas vid tillämpningen och på så sätt fylla ut de svenska reglerna. Exempelvis kan den tid som svaranden enligt artikel 19 har på sig för att agera i vissa fall vara längre än vad som annars skulle följa av de särskilda rättsmedlen. Även följderna av ett bifall till en ansökan kan bli en annan. Det bör därför genom en kompletterande bestämmelse i den nya lagen tydliggöras att de särskilda rättsmedlen ska tillämpas om inget annat följer av förordningen. Den närmare gränsdragningen mellan bestämmelserna om särskilda rättsmedel och regleringen i förordningen får överlämnas till rättstillämpningen.

Det kan tilläggas att förordningen inte hindrar att det åberopas andra grunder för att få sin sak prövad på nytt än de som framgår av förordningen, t.ex. att jäv förekommit eller att en skriftlig handling som åberopats till bevis varit falsk och handlingen kan antas ha inverkat på utgången. Sådana påståenden kan på vanligt sätt prövas i det särskilda rättsmedlet.

6.5 Verkställighet

Regeringens förslag: Om ett utländskt avgörande är verkställbart utan att det behövs någon verkställbarhetsförklaring, eller om en ansökan om verkställbarhetsförklaring bifalls, ska det utländska avgörandet kunna verkställas enligt utsökningsbalken som ett motsvarande svenskt avgörande. Om det inte finns ett motsvarande avgörande i svensk rätt, ska det utländska avgörandet verkställas som en dom. Det ska dock inte gälla om något annat följer av underhållsförordningen.

Om hovrätten vid det förfarande som avses i 4 § bifaller en ansökan om verkställbarhetsförklaring, ska hovrättens beslut anses innefatta ett beslut om kvarstad eller om någon annan åtgärd som avses i 15 kap. rättegångsbalken.

Kronofogdemyndigheten ska vara behörig myndighet att avgöra de frågor om hinder mot och uppskov med verkställighet som följer av förordningen.

Utredningens förslag överensstämmer i stort sett med regeringens (se betänkandet s. 209 f. och 215). Utredningen föreslår dock att utsökningsbalkens bestämmelser avseende domar som har vunnit laga kraft alltid ska tillämpas vid verkställighet, dvs. oavsett vilket avgörande verkställigheten gäller.

Remissinstanserna tillstyrker utredningens förslag eller lämnar det utan invändning. *Kronofogdemyndigheten* anser att innebörden av förordningens reglering om hinder mot och uppskov med verkställighet bör klargöras.

Skälen för regeringens förslag

Verkställighet i enlighet med ett motsvarande svenskt avgörande

Om inte underhållsförordningen säger något annat, ska verkställighetsförfarandet för avgöranden från en annan medlemsstat regleras av lagen i den verkställande medlemsstaten (artikel 41). Förordningen hänvisar alltså som utgångspunkt till den nationella rätten i den verkställande medlemsstaten.

Ett avgörande som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbart i en annan medlemsstat ska verkställas där på samma villkor som ett avgörande som har meddelats i den verkställande medlemsstaten. De utländska avgörandena ska alltså inte ”diskrimineras” utan behandlas som ett motsvarande nationellt avgörande vid verkställigheten. Bakgrunden till regleringen, vilken saknar motsvarighet i Bryssel I-förordningen, är att det enligt underhållsförordningen är möjligt att verkställa avgöranden utan någon verkställbarhetsförklaring. Eftersom det finns en särskild reglering om likabehandling i underhållsförordningen, kan inte den ordning som valts i 2006 års lag användas (där avgörandet verkställs på samma sätt som en svensk dom som har vunnit laga kraft, om inte annat följer av unionsrättsakten eller det internationella instrumentet, se 7 §).

I stället får utsökningsbalkens bestämmelser avseende olika avgöranden bli tillämpliga också för motsvarande utländska avgöranden. Vilka bestämmelser i utsökningsbalken som ska tillämpas beror alltså på vilken

sorts avgörande det är fråga om. Ska avgörandet jämföras med en dom som inte vunnit laga kraft, får det verkställas i de fall och under de villkor som anges i 3 kap. 5–9 §§ utsökningsbalken. Är avgörandet att jämföras med en av domstol stadfäst förlikning, får det verkställas som en dom som har vunnit laga kraft (3 kap. 13 §).

Underhållsförordningen omfattar också officiella handlingar som inte alltid har någon motsvarighet i Sverige (se artikel 2.3 a). I dessa fall bör avgörandet verkställas enligt utsökningsbalkens grundläggande regler om verkställighet av domar. Detsamma bör lämpligen gälla för eventuellt andra avgöranden där det inte finns någon svensk motsvarighet.

Förordningen innehåller en särreglering av verkställighetsförfarandet i några avseenden, t.ex. i fråga om hinder mot och uppskjutande av verkställighet i artikel 21. Dessa bestämmelser, som behandlas nedan, tillämpas framför utsökningsbalkens bestämmelser och det bör införas en erinran om det i lagen.

Automatiskt beslut om säkerhetsåtgärder

Ett bifall till en ansökan om verkställbarhetsförklaring enligt underhållsförordningen medför automatiskt att säkerhetsåtgärder får vidtas (artikel 36.2). Det är i dessa fall de enda verkställighetsåtgärder som får vidtas så länge den angivna fristen för att ansöka om ändring av verkställbarhetsförklaringen inte har löpt ut eller ett avgörande har meddelats med anledning av att ändring har sökts (artikel 36.3).

Av tydlighetsskäl bör det framgå av lagen att Svea hovrätts beslut att bifalla en ansökan om verkställbarhetsförklaring ska anses innefatta ett beslut om kvarstad eller om någon annan åtgärd som regleras i 15 kap. rättegångsbalken. En liknande reglering finns i 2006 års lag när det gäller effekterna av en verkställbarhetsförklaring enligt Bryssel I-förordningen och Luganokonventionerna.

Det kan tilläggas att ett avgörande som är verkställbart utan att det behövs någon verkställbarhetsförklaring enligt underhållsförordningen automatiskt medför att säkerhetsåtgärder får vidtas enligt lagen i den verkställande medlemsstaten (artikel 18). Bestämmelsen saknar dock praktisk betydelse för svenska förhållanden. Om ett avgörande är verkställbart och det alltså är möjligt att utmäta egendom, finns det ingen anledning att i stället vidta säkerhetsåtgärder i form av kvarstad eller liknande.

Hinder mot och uppskov med verkställighet

Kronofogdemyndigheten är behörig svensk verkställande myndighet, och det är naturligt att den också är behörig myndighet att avgöra de frågor under verkställighetsförfarandet som avses i artikel 21, dvs. om hinder mot och uppskov med verkställighet.

Enligt förordningen föreligger det hinder mot verkställighet om fordringen är preskriberad eller om avgörandet är oförenligt med ett annat avgörande. Ett sådant hinder, som ska åberopas av den underhållsskyldige, är alltid definitivt och upphör inte efter en tid. Vid sidan av förordningens reglering måste Kronofogdemyndigheten naturligtvis beakta de

hinder mot verkställighet som finns enligt utsökningsbalken, t.ex. att den underhållsskyldige har betalat fordringen eller att det finns något annat förhållande som rör parternas mellanhavanden och som inte kan lämnas utan avseende (3 kap. 21 §).

Verkställigheten kan enligt underhållsförordningen på begäran av den underhållsskyldige också skjutas upp i två fall. Verkställigheten får skjutas upp om en ansökan om förnyad prövning har getts in och ska skjutas upp om verkställigheten har skjutits upp i ursprungsmedlemsstaten. Möjligheten till uppskov har sin grund i det gränsöverskridande verkställighetssamarbetet, och har därmed ingen motsvarighet i utsökningsbalkens bestämmelser, men den är närmast att likna vid de anstånd som Kronofogdemyndigheten fattar beslut om.

Det är inte möjligt att närmare reglera vilka verkningar beslut om hinder mot och uppskov med verkställighet ska ha för verkställighetsförfarandet. På samma sätt som vid en tillämpning av bestämmelserna om vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet i förordningen om den europeiska exekutionstiteln får det avgöras i rättstillämpningen.

Det kan dock konstateras att möjligheten till uppskov inte är begränsad till någon särskild tidpunkt i verkställighetsskedet. Det vanligaste kommer sannolikt vara att uppskofsbeslut aktualiseras när verkställighet har inletts, men förordningen utesluter inte att ett sådant beslut kan fattas redan innan någon verkställighetsåtgärd har vidtagits. Om verkställighet redan har inletts, får ett uppskofsbeslut till följd att någon ytterligare verkställighetsåtgärd inte vidtas. I praktiken innebär ett uppskov att man avvaktar med verkställigheten och att ansökan om verkställighet finns kvar hos Kronofogdemyndigheten. Av förordningen får anses följa att verkställigheten normalt kan återupptas när det förhållande som ligger till grund för beslutet inte längre föreligger, t.ex. när myndigheten i ursprungsmedlemsstaten har avslagit begäran om förnyad prövning.

Möjligheten till uppskov är inte begränsad till någon särskild typ av verkställighet, även om den främst kommer att tillämpas vid utmätning av lön som ju är den typ av verkställighet som i första hand aktualiseras i underhållsärenden.

Hur ett uppskofsbeslut påverkar hanteringen av såld egendom som lämnats ut och utbetalade medel regleras inte i förordningen utan bör avgöras enligt utsökningsbalkens regler i tillämpliga delar.

Kronofogdemyndighetens beslut fattas med stöd av förordningen. Några kompletterande regler för ett sådant beslut behövs inte, utan vanliga regler bör tillämpas, t.ex. i fråga om skäl för beslutet och upplysningar om möjligheten att överklaga. När det gäller överklagande bör 18 kap. utsökningsbalken tillämpas. Av tydlighetsskäl bör detta framgå av lagen.

Underhållskrav ska ha företräde framför kostnader vid verkställighet

Täckning för de kostnader som uppkommer vid tillämpningen av underhållsförordningen får inte ha företräde framför indrivning av underhållsbidrag (artikel 43). Den underhållsberättigades anspråk på underhåll ska alltså tillgodoses i första hand. I fråga om verkställighet för underhållsbidrag gäller enligt utsökningsbalken i flera avseenden särskilda regler om kostnaderna. Vid utmätning av lön har en fordran på underhållsbidrag

företråde framför förrättningskostnaderna i målet (7 kap. 15 §). Även utmätning av fordran, t.ex. utmätning av banktillgodohavanden, och utmätning av fast egendom kan aktualiseras. Också vid sådana andra former för verkställighet ska underhållsbidragsfordringar ges företråde enligt underhållsförordningen. Detta bedöms kunna hanteras utan särskilda kompletterande regler.

7 Följändringar i 1904 års lag

Regeringens förslag: Bestämmelserna i 1904 års lag om internationell behörighet och lagval i äktenskapsmål ska inte omfatta frågor om underhåll till barn.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens (se betänkandet s. 159 och s. 173). Utredningen föreslår dock att 1904 års lag också ska ändras så att den inte omfattar behörighet att interimistiskt ta upp frågor om underhåll när ett äktenskapsmål är anhängigt i utlandet.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag: Underhållsförordningens behörighetsbestämmelser finns i artiklarna 3–14. Till skillnad från Bryssel I-förordningen innehåller underhållsförordningen ingen hänvisning till behörighetsreglerna i medlemsstaternas nationella rätt. Det innebär att förordningen är exklusivt tillämplig och att avvikande nationella regler inte får komplettera förordningen. Underhållsförordningen påverkar emellertid inte tillämpningen av konventioner och avtal som har tillträtts när förordningen antas och som gäller frågor som regleras i förordningen (artikel 69). Det innebär att 1988 års respektive 2007 års Luganokonvention är förpliktande för Sverige i förhållande till konventionsstater utanför EU. Behörighet i fråga om underhåll kommer alltså att utövas av svenska domstolar antingen enligt underhållsförordningen eller enligt någon av Luganokonventionerna.

Enligt underhållsförordningen ska den lag som ska tillämpas på underhållsskyldighet fastställas i enlighet med 2007 års Haagprotokoll i de medlemsstater som är bundna av protokollet (artikel 15). Genom att EU har tillträtt 2007 års Haagprotokoll anses medlemsstaterna förpliktade att sträva efter att detta får största möjliga genomslagskraft. Därmed bör protokollet tillämpas även när svensk domstol utövar behörighet enligt Luganokonventionerna. Det finns alltså inget utrymme för allmänt tillämpliga bestämmelser om lagval.

Enligt 3 kap. 6 § i 1904 års lag får frågor angående underhåll till och vårdnaden om barn tas upp i äktenskapsmål. Om barnet vistas i Sverige, ska frågorna alltid prövas enligt svensk lag. Svensk domstol har alltså rätt att utöva internationell behörighet i fråga om underhåll och ska, om barnet vistas här i landet, alltid tillämpa svensk lag. Med bakgrund av den exklusiva reglering som finns i underhållsförordningen bör bestämmelsen ändras så att den inte avser behörighet eller lagval i frågor om underhåll.

Är ett äktenskapsmål anhängigt i en annan stat, har svensk domstol också behörighet att meddela interimistiska beslut om underhåll mellan makar och till barn (3 kap. 12 § i 1904 års lag). I förordningen finns en bestämmelse som medger att interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som kan vidtas enligt lagen i en medlemsstat får begäras där även om domstolen i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak (artikel 14). Liknande bestämmelser finns i Bryssel I-förordningen och Bryssel II-förordningen. Underhållsförordningen hindrar alltså inte att en domstol i dessa fall tillämpar nationella regler om behörigheten att besluta om interimistiska åtgärder. För svensk del kan en tillämpning av 3 kap. 12 § i 1904 års lag bli aktuell. Bestämmelsen bör därför behållas oförändrad.

8 Rättshjälp

Regeringens förslag: Rättshjälp ska beviljas och vara kostnadsfri när förutsättningarna för kostnadsfri rättshjälp enligt förordningen är uppfyllda, om den rättssökande behöver juridiskt biträde och detta behov inte kan tillgodoses på annat sätt.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens (se betänkandet s. 307).

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Hovrätten för Västra Sverige* väcker dock frågan om undantaget från tillämpningen av rättshjälpslagen också bör avse begränsningen av ersättningsgill arbetstid för rättshjälpsbiträde och taket för ersättningsgill utredningskostnad.

Skälen för regeringens förslag

Svensk rätt uppfyller underhållsförordningens generella reglering av rättshjälp

Enligt underhållsförordningen är medlemsstaterna skyldiga att ge parterna i en gränsöverskridande underhållsvist möjlighet till rättslig prövning, inklusive möjlighet att överklaga ett avgörande och att få ett avgörande verkställt (artikel 44). För att säkerställa detta ska medlemsstaterna tillhandahålla rättshjälp. Rättshjälp behöver dock inte lämnas när ett ärende hanteras genom centralmyndigheter, om parterna har möjlighet att föra talan utan att rättshjälp behövs och om centralmyndigheten erbjuder hjälp utan kostnad.

Med rättshjälp avses enligt förordningen det bistånd som är nödvändigt för att parterna ska kunna få kännedom om och hävda sina rättigheter. Rätten till rättshjälp gäller oavsett om ansökan lämnas in genom centralmyndigheter eller direkt till behöriga myndigheter. Rättshjälpen kan t.ex. omfatta biträde vid domstol eller tolkning. Begreppet rättshjälp enligt förordningen har inte alltid samma innebörd som rättshjälp enligt rättshjälpslagen (1996:1619).

För de fall som inte gäller underhåll till barn under 21 år (se nedan) får rättshjälp som utgångspunkt lämnas under de förutsättningar som följer av nationell rätt. I likhet med Bryssel I-förordningen säkerställs att rättshjälp i vissa fall kan fortgå i verkställighetsskedet. Den som har haft rättshjälp i en medlemsstat eller varit befriad från kostnader och avgifter ska ha rätt till rättshjälp eller kostnads- och avgiftsbefrielse i största möjliga utsträckning i den verkställande medlemsstaten. Det har ansetts motiverat att klargöra att detsamma även ska gälla om förfarandet vid en administrativ myndighet i ursprungsmedlemsstaten varit kostnadsfritt.

Bestämmelserna om rättshjälp i underhållsförordningen kompletterar rättshjälpsdirektivet. Direktivet gäller för gränsöverskridande tvister på privaträttens område, t.ex. tvister om underhållsbidrag, och ska fortsatt tillämpas i fråga om underhållsskyldighet om inget annat följer av förordningen. I fråga om rättshjälpens innehåll, som anges i artikel 45 i förordningen, finns motsvarande bestämmelser i rättshjälpsdirektivet. Direktivet har genomförts i svensk rätt främst genom ändringar i rättshjälpslagen (prop. 2003/04:87).

När rättshjälp behöver beviljas för att säkerställa möjlighet till rättslig prövning motsvarar de förmåner som antingen ingår i rättshjälp enligt rättshjälpslagen eller i övrigt bekostas av det allmänna det som krävs enligt artikel 45 i förordningen. I detta avseende är svensk rätt förenlig med underhållsförordningen och det finns inget behov av kompletterande bestämmelser.

Att rättshjälp i vissa fall kan fortsätta under verkställigheten säkerställs redan enligt svensk rätt. Om en person som har beviljats rättshjälp i en annan medlemsstat än Sverige söker verkställighet här av ett avgörande från den andra staten, behöver utökningsavgifter inte betalas hos Kronofogdemyndigheten (19 § andra stycket och 22 d § rättshjälpslagen).

Centralmyndigheten (Försäkringskassan) kan bistå med information om hur det går till att ansöka om rättshjälp och andra frågor av praktisk natur, så det finns inte heller i detta avseende något behov av kompletterande bestämmelser.

Barn under 21 år ska ha rätt till kostnadsfri rättshjälp

Underhållsförordningen innehåller dock särskilt förmånliga bestämmelser när det gäller underhåll till barn; det har ansetts motiverat att införa mer fördelaktiga bestämmelser i detta fall än vad som skulle följa av rättshjälpsdirektivet. Om en ansökan görs av en underhållsberättigad via centralmyndigheter och avser en förälders underhållsskyldighet mot ett barn under 21 år, ska rättshjälp ges utan kostnad av den medlemsstat som tar emot en ansökan (artikel 46). Även i sådana fall finns det ett visst utrymme för att vägra kostnadsfri rättshjälp och att kräva ersättning för kostnader från en förlorande part. Bestämmelsen omfattar även fall då den underhållsberättigade är någon annan än barnet.

Innebörden av artikel 46 är först och främst att det för en underhållsberättigad som behöver rättshjälp enligt rättshjälpslagen inte får finnas några särskilda begränsningar för att få det. Det bör alltså inte ställas något krav i rättshjälpslagen på att sökanden har fått rådgivning (jfr 2 §

andra stycket och 7 §) och det bör inte göras någon prövning av sökandens ekonomi (jfr 6 §), rimligheten av att staten betalar (jfr 8 §) eller sökandens försäkringskydd (jfr 9 §). Det bör inte heller krävas särskilda skäl för att rättshjälp ska få beviljas i dessa fall (jfr 11 § 2).

Artikel 46 innebär även att den underhållsberättigade inte ska behöva betala någon särskild avgift för rättshjälp. Sökanden bör alltså vara befriad från skyldigheten enligt rättshjälpslagen att betala rättshjälpsavgift (jfr 23–25 §§).

Hovrätten för Västra Sverige tar upp frågan hur den s.k. 100-timmarsregeln respektive taket för ersättningsgill utredningskostnad i rättshjälpslagen förhåller sig till artikel 46 i förordningen.

Förmånen av rättshjälpsbiträde omfattar i princip ersättning för arbete i högst 100 timmar (15 § andra meningen). Denna gräns ska kunna överskridas endast i undantagsfall. Införandet av begränsningen motiverades av att rättshjälp är en social skyddslagstiftning och att det därför är rimligt att det finns en gräns för det stöd som kan utgå och därmed hur stora resurser som staten ska bidra med (prop. 1996/97:9 s. 143). Artikel 46 i förordningen har tillkommit i syfte att särskilt underlätta för underhållsberättigade under 21 år att ta till vara sina rättigheter; i praktiken finns det då alltid behov av rättshjälp och särskilda avgifter ska inte krävas. Det innebär dock inte att nationell rätt inte får ha några begränsningar i fråga om rättshjälpens omfattning. Artikel 45 i förordningen medger begränsningar i själva omfattningen av rättshjälp till vad som är nödvändigt. Om särskilda problem av praktisk eller rättslig natur skulle finnas, t.ex. till följd av att tvisten är gränsöverskridande, finns dessutom möjlighet för rätten att besluta att rättshjälp ska fortsätta trots att biträdet redan har arbetat i 100 timmar.

När rättshjälp har beviljats betalar staten kostnaderna för utredning, som är skäligen påkallad för att ta till vara sökandens rätt, dock högst 10 000 kronor (17 §). Även med denna begränsning finns det möjlighet för den underhållsberättigade att kostnadsfritt få den utredning som är nödvändig och begränsningen bedöms därför vara förenlig med förordningens krav.

I mål hos Kronofogdemyndigheten om utmätning för fordran på underhållsbidrag ansvarar en sökande inte för s.k. förrättningskostnader (17 kap. 3 § utsökningsbalken). Sökanden ansvarar inte heller när det är fråga om utländska underhållsbidrag som får verkställas i Sverige. Några kompletterande bestämmelser för att säkerställa att förfarandet blir kostnadsfritt behövs inte.

Regeringens förslag: Sekretess ska gälla hos den myndighet som är centralmyndighet enligt underhållsförordningen för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. För uppgift i en allmän handling ska sekretessen gälla i högst sjuttio år.

Sekretess ska också gälla för uppgift hos domstol om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden i mål eller ärenden enligt underhållsförordningen, om den enskilde begär det och det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

Utredningens förslag till sekretessbestämmelser överensstämmer i huvudsak med regeringens (se betänkandet s. 269 f.). Utredningen föreslår dock att det inte ska krävas att en part har begärt sekretess för att en domstol ska besluta om det.

Remissinstanserna tillstyrker utredningens förslag eller lämnar det utan invändning.

Skälen för regeringens förslag

Kompletterande bestämmelser om Försäkringskassans inhämtande och vidarebefordran av personuppgifter behövs inte

För att underlätta indrivningen av underhållsbidrag ska medlemsstaterna utse centralmyndigheter, som ska samarbeta med varandra och fullgöra de uppgifter som följer av underhållsförordningen. Som nämns ovan avser regeringen att utse Försäkringskassan till svensk centralmyndighet. Centralmyndigheterna ska hjälpa underhållsberättigade och underhållsskyldiga med ansökningar samt vidarebefordra ansökningar från andra centralmyndigheter till rätt myndigheter i det egna landet.

Centralmyndigheterna ska i viss utsträckning utan hinder av sekretess kunna hämta in uppgifter om adress och ekonomiska förhållanden från andra myndigheter i den egna staten och även vidarebefordra dem (artiklarna 51, 53, 61 och 62). En centralmyndighet kan t.ex. hjälpa en annan centralmyndighet med att få fram uppgifter om en svarande bor i medlemsstaten i fråga eller har inkomster eller tillgångar där för att kunna bedöma om det är lönt att initiera ett ärende; bor den underhållsskyldige inte i staten eller har personen inga inkomster eller tillgångar där, kan det ju vara utsiktslöst att inleda en process eller ansöka om verkställighet av ett avgörande där. Förordningens reglering är utformad med utgångspunkt i den förhållandevis stränga sekretess för personuppgifter som gäller i många länder.

För svensk del har denna reglering begränsad betydelse. De flesta av ärendena enligt förordningen ska skickas vidare till en domstol eller till Kronofogdemyndigheten, som antingen redan har tillgång till uppgifterna eller inte behöver dem för sin handläggning. Det finns därmed i allmänhet inget behov av att Försäkringskassan samlar in uppgifter för att vidarebefordra dem till andra svenska myndigheter. När Försäkrings-

kassan ska lämna upplysningar till en utländsk centralmyndighet om huruvida en svarande bor i Sverige eller har inkomster eller tillgångar här, kan den dock behöva hämta in uppgifter. Om en uppgift inte är offentlig och Försäkringskassan behöver få ut den från en annan myndighet, t.ex. Skatteverket, är den andra myndigheten skyldig att lämna ut den. Skyldigheten följer av underhållsförordningen och sekretess hindrar alltså inte att uppgiften lämnas till Försäkringskassan (10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400], OSL).

Vidarebefordran av uppgifter till andra centralmyndigheter kommer i praktiken att aktualiseras främst när en framställning från en sådan myndighet avser underlag för att bedöma om ett ärende ska initieras i Sverige. Om det undantagsvis blir fråga om att till en annan centralmyndighet vidarebefordra en adress för vilken sekretess gäller, är utlämnandet tillåtet eftersom det sker i enlighet med en särskild föreskrift i underhållsförordningen (jfr 8 kap. 3 § 1 OSL). Någon särskild sekretessbrytande bestämmelse behövs alltså inte. Normalt får det dock anses tillräckligt att Försäkringskassan i sådant fall upplyser om att det finns en adress här. Om det är möjligt att delge en person genom Försäkringskassan eller Skatteverket, är det inte nödvändigt att lämna ut adressen till den utländska centralmyndigheten.

Vilket sekretesskydd som uppgiften har i en annan medlemsstat än Sverige bedöms enligt den andra statens sekretessregler. Sverige har en jämförelsevis långtgående offentlighet, så om en uppgift vidarebefordras kan den väntas vara sekretesskyddad i större utsträckning i den andra medlemsstaten än den är här.

Regeringen bedömer därmed att det inte finns något behov av kompletterande bestämmelser för att Försäkringskassan eller andra myndigheter ska kunna uppfylla sina skyldigheter enligt underhållsförordningen i detta avseende.

Det kan i sammanhanget nämnas att sökandens adress kan ersättas med en annan adress i en ansökan, om det inte enligt den andra medlemsstatens lag krävs att sökanden lämnar sin adress för att ett förfarande ska kunna inledas. Har en underhållsberättigad en sekretesskyddad adress i Sverige, kommer det alltså i regel vara möjligt att i en ansökan till en utländsk centralmyndighet ange en c/o-adress, t.ex. till Försäkringskassan.

Nya sekretessbestämmelser för personuppgifter hos Försäkringskassan och vid domstol

Att sekretess ska säkerställas enligt nationell rätt innebär att svensk rätt bestämmer i vilken omfattning sekretess ska gälla här. Bestämmelsen i artikel 62.2 i förordningen, om att en sökande, med undantag för regler om partsinsyn, endast kan få del av uppgifter som indikerar att det finns en adress, inkomster eller tillgångar i en annan medlemsstat, får därför för svensk del endast betydelse när det rör sig om uppgifter för vilka sekretess gäller.

Uppgifter som kommer till Försäkringskassan från en utländsk centralmyndighet kan ha samband med ett ärende om underhållsstöd och omfattas då av regleringen om socialförsäkringssekretess (28 kap. 1 § OSL).

För andra fall då uppgifter lämnats till Försäkringskassan i ärenden enligt underhållsförordningen finns ingen tillämplig sekretessbestämmelse.

De uppgifter som kan förväntas förekomma i ett ärende enligt underhållsförordningen kommer ofta att vara av samma slag som de som kan finnas i ett ärende om underhållsstöd, även om underhållsbidragsärenden förstås även kan röra underhållsskyldighet i förhållande till andra än barn. Det administrativa samarbetet får anses utgå från att personuppgifter som är skyddsvärda i princip ska kunna få skydd också i en annan medlemsstat. Det finns därmed skäl för en bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen som möjliggör sekretess för uppgifter som kommer till Försäkringskassan i ärenden enligt underhållsförordningen. Liksom när det gäller sekretess i socialförsäkringsärenden om underhållsstöd bör bestämmelsen innehålla ett rakt skaderekvisit, dvs. det bör gälla en presumtion för att uppgifterna är offentliga. Uppgifterna ska således bara omfattas av sekretess om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs. Även den tid som sekretess gäller bör lämpligen vara densamma som i fråga om ärenden om underhållsstöd, dvs. högst sjuttio år.

Om en domstol i sin rättskipande eller rättsvårdande verksamhet får en sekretessbelagd uppgift från en domstol eller annan myndighet, gäller sekretessen också hos den domstol som får uppgiften (s.k. sekundär sekretess, se 43 kap. 2 § OSL). Detta gäller inte om en sekretessbestämmelse till skydd för samma intresse ändå är tillämplig på uppgiften hos den mottagande domstolen (s.k. primär sekretess). En primär sekretessbestämmelse finns beträffande mål eller ärenden enligt föräldrabalken. I mål om underhåll till barn gäller sekretess för uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden, om en part begär det och det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs (36 kap. 1 § andra stycket 2 OSL).

Den nämnda primära sekretessbestämmelsen träffar inte samtliga de mål eller ärenden som kan aktualiseras enligt underhållsförordningen. Exempelvis faller ett ärende om verkställbarhetsförklaring, liksom mål om underhåll till annan än ett barn, utanför. Även i sådana mål och ärenden kan det dock förekomma personuppgifter för vilka sekretess bör gälla. Regeringen föreslår därför att det sekretesskydd som gäller hos en domstol för uppgifter i inhemska ärenden om underhåll till barn även ska gälla för uppgifter i mål eller ärenden enligt förordningen. Det innebär att det gäller en presumtion för att uppgifterna är offentliga och att sekretesstiden för uppgift i en allmän handling är begränsad till högst sjuttio år. En bestämmelse om detta bör tas in i offentlighets- och sekretesslagen.

Utredningen föreslår att domstolen ska pröva sekretessfrågan ex officio. En sådan prövning är i dag förbehållen ärenden där det inte har ansetts kunna krävas av en part att han eller hon begär sekretess, t.ex. av ett barn i ett ärende om särskild företrädare för barn eller av en person som är i behov av en förvaltare. Det kan visserligen tänkas att en part i ett mål eller ärende enligt underhållsförordningen är omedveten om att domstolen handlägger ärendet och att han eller hon behöver begära sekretess. Det kan t.ex. vara fallet om en utländsk part har vänt sig till centralmyndigheten i sitt eget land, som i sin tur vidarebefordrar en ansökan till Försäkringskassan, som därefter överlämnar ärendet till domstol. Svårig-

heten för den enskilde att begära sekretess beror då främst på bristande kunskap om reglerna och inte på att personen rent allmänt har svårt att ta till vara sina intressen. Det kan dock lösas genom att Försäkringskassan, som ska hålla den begärande centralmyndigheten informerad om ärendets handläggning, informerar om gällande regler. Om omständigheterna föranleder det, kan även en domstol uppmärksamma parten på förutsättningarna för att sekretess ska gälla. Det finns mot den bakgrunden inte tillräckliga skäl att ha en strängare sekretessreglering i de här fallen än i ett nationellt mål eller ärende om underhållsskyldighet. Domstolen bör alltså inte göra en sekretessprövning ex officio, utan det bör krävas att en part har begärt sekretess.

De föreslagna sekretessbestämmelserna innebär att det gäller en presumtion för att uppgifterna är offentliga. Den tystnadsplikt som följer av bestämmelserna bör i linje med det inte ha företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter (jfr prop. 1979/89:2 Del A s. 111 f.). Någon sådan begränsning föreslås därför inte.

Överklagande av Försäkringskassans beslut

Om Försäkringskassan beslutar att inte behandla en förfrågan från en utländsk centralmyndighet, har den myndigheten inte möjlighet att överklaga beslutet. Det följer av allmänna förvaltningsrättsliga principer och någon kompletterande bestämmelse behövs inte.

Kammarrätten i Stockholm väcker frågan om det bör införas ett förbud för enskild mot att överklaga ett beslut av Försäkringskassan. Det kan emellertid inte antas att sådana beslut kommer att överklagas annat än i undantagsfall. Om Försäkringskassan avstår från att på begäran av någon göra en framställning hos en utländsk centralmyndighet, beror det normalt på att det underlag som Försäkringskassan har är ofullständigt, och i en sådan situation lär det räcka att den enskilde kompletterar eller förtydligar sin ansökan för att Försäkringskassan ska bistå med hjälp. Det har inte heller framkommit att det skulle vara något problem att beslut av Försäkringskassan enligt New Yorkkonventionen får överklagas. Därmed anser regeringen att det inte finns tillräckliga skäl för att införa ett överklagandeförbud.

Behandling av personuppgifter

De myndigheter eller domstolar som har fått personuppgifter får endast använda dessa för att underlätta indrivningen av underhållsbidrag (artiklarna 61 och 62.2 i förordningen).

Personuppgiftslagen (1998:204) gäller för behandling av personuppgifter hos de myndigheter som kommer att hantera information enligt underhållsförordningen. Förordningen ställer i princip inte andra krav i fråga om behandlingen av personuppgifter än vad som redan följer av EU:s s.k. dataskyddsdirektiv, som i svensk rätt genomförts genom bl.a. personuppgiftslagen. Den grundläggande regleringen i personuppgiftslagen får därmed anses uppfylla förordningens krav.

I fråga om verksamhet som bedrivs av Försäkringskassan finns särskilda regler om behandling av personuppgifter som är anpassade för

Försäkringskassans verksamhet (114 kap. socialförsäkringsbalken). Utredningen föreslår att dessa bestämmelser ska tillämpas även i den verksamhet som Försäkringskassan bedriver enligt underhållsförordningen. *Försäkringskassan* anser att förslaget bör genomföras, men efterfrågar ett förtydligande i fråga om de ändamål för vilka behandlingen ska krävas. Enligt regeringens mening bör det närmare analyseras om de bestämmelser om behandling av personuppgifter som gäller för Försäkringskassans verksamhet enligt socialförsäkringsbalken är lämpliga och ändamålsenliga också för hanteringen enligt förordningen. Det behövs alltså ytterligare överväganden som inte är möjliga att göra inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Av artikel 63 i förordningen följer att den person som berörs av insamlingen av uppgifter ska underrättas om att dessa har vidarebefordrats. Information till den registrerade regleras också i 23–27 §§ personuppgiftslagen. Underrättelsen får enligt underhållsförordningen skjutas upp i upp till 90 dagar om det skulle försvåra möjligheterna till en effektiv indrivning att lämna den tidigare. Den bestämmelsen blir direkt gällande och har företräde framför personuppgiftslagen (se 2 och 27 §§). Det finns därmed inte behov av några kompletterande bestämmelser i detta avseende.

Utredningen föreslår en särskild reglering för de fall då personuppgifter överförs till ett tredje land. Denna situation aktualiseras inte beträffande underhållsförordningen. Regeringen avser att ta ställning till förslaget när 2007 års Haagkonvention behandlas.

När uppgifter förekommer hos allmän domstol i ett mål om underhållsbidrag eller verkställbarhetsförklaring och hos Kronofogdemyndigheten i ett verkställighetsärende sker behandlingen enligt vanliga regler.

10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 18 juni 2011. Har en fråga om underhåll enligt 1904 års lag tagits upp i ett äktenskapsmål före ikraftträdandet, ska svensk domstols behörighet inte gå förlorad och svensk rätt ska fortsatt kunna tillämpas.

Utredningens förslag: Den nya lagen och lagändringarna ska träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Övergångsbestämmelsen överensstämmer i sak med regeringens. (Se betänkandet s. 335 f.)

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller lämnar dem utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: Underhållsförordningen ska tillämpas fr.o.m. den 18 juni 2011 med undantag för vissa artiklar som tillämpas fr.o.m. den 18 september 2010 (artikel 76). Den 18 juni 2011 börjar även bestämmelserna i 2007 års Haagprotokoll att tillämpas av medlemsstaterna.

Underhållsförordningen, 2007 års Haagprotokoll och rådsbeslutet om EU:s tillträde till protokollet har egna övergångsbestämmelser.

Den föreslagna lagen och lagändringarna är antingen ett komplement till eller en direkt konsekvens av underhållsförordningen och 2007 års Haagprotokoll och bör därmed träda i kraft den 18 juni 2011.

Ändringarna är med ett undantag inte av sådan natur att de kräver några övergångsbestämmelser. När det gäller förslaget om att domstol inte längre ska ha behörighet att ta upp en fråga om underhåll till barn i ett äktenskapsmål (3 kap. 6 § i 1904 års lag) bör det införas en övergångsbestämmelse. I enlighet med allmänna internationellt privaträttsliga principer bör en svensk domstols behörighet inte gå förlorad i en fråga om underhåll som tagits upp i ett äktenskapsmål före ikraftträdandet av lagändringen. Även bestämmelsen i samma lagrum om tillämpning av svensk lag när barnet vistas i Sverige bör tillämpas på en fråga om underhåll som tagits upp före ikraftträdandet. En övergångsbestämmelse av detta innehåll föreslås därför.

11 Konsekvenser av förslagen

Regeringens bedömning: Underhållsförordningen väntas medföra ökade inbetalningar av underhållsbidrag till underhållsberättigade bosatta i Sverige. Genom förordningen ökar möjligheten att söka indrivning av Försäkringskassans beslut om återbetalningsskyldighet för utgivet underhållsstöd när den underhållsskyldige bor utomlands.

Förordningen kan inte antas medföra en nämnvärd ökning av antalet mål om underhåll vid allmän domstol. Kostnaderna för Svea hovrätt kan snarast väntas minska.

Den begränsade kostnadsökning förordningen kan medföra för Försäkringskassan bedöms rymmas inom befintliga ramar.

Sammantaget medför förordningen inte några ökade kostnader för det allmänna.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens (se betänkandet s. 337).

Remissinstanserna: Få remissinstanser uttalar sig i frågan. *Försäkringskassan* bedömer att myndighetens anslag behöver utökas för att kunna hantera de nya uppgifterna.

Skälen för regeringens bedömning: Människors ökade rörlighet får till följd att antalet mål och ärenden med internationell anknytning ökar och att myndigheterna ställs inför situationer där anknytningen till en annan stat ger upphov till gränsöverskridande ärenden. I många avseenden innebär underhållsförordningen att det blir tydligare vad som gäller. De förbättrade möjligheterna till effektiv indrivning av underhåll är ur ett barnperspektiv av stor betydelse. För många barn är betalningen av underhållsbidrag från en bidragsskyldig förälder bosatt i Sverige av betydelse för barnets försörjning. Förordningen innebär att hanteringen av internationella ärenden förbättras och effektiviseras.

Enligt *Försäkringskassan* skulle ett genomförande av utredningens förslag (som även omfattar ändringar till följd av 2007 års Haagkonvention) medföra en kostnadsökning om 8,5 miljoner kronor per år.

De förenklade reglerna om fastställande av underhållsbidrag utomlands och om erkännande och verkställighet kan förväntas innebära ökade inbetalningar av underhållsbidrag från underhållsskyldiga personer bosatta utomlands.

De förbättrade möjligheterna att utomlands fastställa underhållsbidrag kan dessutom förväntas medföra att det i högre utsträckning anses lönt att utkräva betalningsskyldighet för underhåll. När inbetalningar av underhållsbidrag till Sverige ökar minskar kostnaderna för underhållsstöd i Sverige.

Det blir dessutom möjligt för Försäkringskassan att söka indrivning av sina egna beslut om återbetalningsskyldighet för utgivet underhållsstöd när den underhållsskyldige bor utomlands. I ärenden om underhållsstöd finns för närvarande cirka 20 000 bidragsskyldiga som bor i något land utanför Norden och som är bidragsskyldiga för ett eller flera barn som bor i Sverige. Även om inte alla av dessa bidragsskyldiga kommer att omfattas av förordningen, kommer inbetalningar av underhåll till Sverige i varje fall i viss mån öka och därmed kostnaderna för underhållsstöd minska.

Förordningen kan inte antas medföra en ökning av betydelse med avseende på antalet mål om underhåll vid allmän domstol. En exekvaturprövning kommer bara att bli aktuell för avgöranden från Förenade kungariket. Avgöranden från övriga medlemsstater i EU kommer att kunna erkännas och verkställas utan exekvaturförfarande. Det innebär att avgöranden från andra medlemsstater i EU, vilka i dag handläggs av Svea hovrätt enligt Bryssel I-förordningen, inte kommer att behöva handläggas av hovrätten efter underhållsförordningens ikraftträdande.

Förordningen kan inte väntas innebära någon ökad ärendetillströmning till Kronofogdemyndigheten. Myndigheten hanterar i dag sådan verkställighet efter ett exekvaturförfarande i Svea hovrätt enligt t.ex. Bryssel I-förordningen och det innebär ingen skillnad för myndigheten att de flesta avgörandena i stället blir direkt verkställbara.

Underhållsförordningen ställer krav på fri rättshjälp till barn under 21 år. Redan beviljas dock rättshjälp så gott som undantagslöst när det gäller gränsöverskridande tvister om underhåll till barn. Möjligen kan det bli viss skillnad jämfört med i dag för personer mellan 18 och 21 år.

Sammantaget bedömer regeringen att de tänkbara marginella kostnadsökningarna kommer att vägas upp av förenklarna av förfarandet och minskade kostnader för underhållsstöd. Den begränsade kostnadsökning som förordningen kan medföra för Försäkringskassans handläggning bedöms rymmas inom befintliga ramar. Regeringen bedömer således att förordningen totalt sett inte kommer att medföra några ökade kostnader för det allmänna.

12 Författningskommentar

12.1 Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s underhållsförordning

Tillämpningsområde

1 § Denna lag kompletterar rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (underhållsförordningen).

Paragrafen anger lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Underhållsförordningen är en EU-förordning som är direkt tillämplig i varje medlemsstat och har företräde framför nationell rätt. Lagen innehåller vissa kompletterande bestämmelser till förordningen.

Reservforum

2 § Om det finns svensk domsrätt enligt underhållsförordningen och annan behörig domstol saknas, är Stockholms tingsrätt behörig.

Paragrafen reglerar s.k. reservforum. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Av paragrafen framgår att Stockholms tingsrätt är behörig domstol om det finns svensk domsrätt enligt underhållsförordningen och annan behörig domstol saknas. I vissa fall pekar förordningen ut den nationella domstol som får ta upp tvisten i fråga, se artikel 3 a och 3 b. Det finns dock bestämmelser som anger att en domstol eller domstolarna i en viss stat är behöriga att ta upp en tvist utan att den nationella domstolen pekas ut. En sådan bestämmelse innebär att det blir den utpekade statens interna forumregler som avgör vilken domstol som ska ta upp målet. Grundläggande regler om behörig domstol finns i 10 kap. rättegångsbalken. Särskilda regler om forum för talan om underhållsbidrag finns i 14 kap. 5 § äktenskapsbalken och 7 kap. 12 § föräldrabalken. I undantagsfall kan det dock saknas en svensk forumregel som anvisar behörig domstol. Det kan t.ex. vara fallet om två makar utan annan anknytning till Sverige än ett svenskt medborgarskap har avtalat att en tvist om underhållsskyldighet dem emellan ska prövas av svensk domstol, men inte kommit överens om vilken domstol som ska vara behörig (jfr artikel 4). I så fall är Stockholms tingsrätt behörig domstol enligt förevarande paragraf.

Erkännande och verkställbarhet

3 § Svea hovrätt är behörig domstol för det förfarande om erkännande och verkställbarhet som avses i artikel 27 och för det förfarande om ändring som avses i artikel 32.

I paragrafen föreskrivs att Svea hovrätt är behörig domstol vid det första och andra ledet av exekvaturförfarandet, dvs. förfarandet för att få fast-

ställt att ett utländskt avgörande ska erkännas eller får verkställas. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Bestämmelserna om exekvaturförfarandet i underhållsförordningen ger, i likhet med bl.a. Bryssel I-förordningen och Bryssel II-förordningen, möjlighet till en prövning i tre led. Prövningen inleds genom en ansökan till Svea hovrätt om att ett utländskt avgörande ska förklaras vara verkställbart i Sverige (artikel 27, se också 4 §). Det beslut som meddelas i den inledande prövningen kan bli föremål för en ansökan om ändring. Även prövningen i detta andra led sker i Svea hovrätt (artikel 32, se också 5 §). Hovrättens beslut i det andra ledet kan överklagas till Högsta domstolen (artikel 33, se också 6 §).

Exekvaturförfarandet kan även användas av den som vill få fastställt att ett utländskt avgörande ska erkännas. Artikel 23.2 hänvisar till det förfarande som föreskrivs för verkställbarhetsförklaring, och Svea hovrätt är behörig domstol även i detta fall.

Bestämmelserna om exekvaturförfarandet i underhållsförordningen gäller bara för avgöranden som har meddelats i Danmark eller Förenade kungariket, dvs. de medlemsstater som inte är bundna av 2007 års Haag-protokoll om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet (artikel 16.3). Avgöranden från övriga medlemsstater är med stöd av underhållsförordningen verkställbara i Sverige utan exekvatur, förutsatt att de är verkställbara i ursprungsmedlemsstaten (artikel 17). Avgöranden från Danmark kan också verkställas i Sverige utan exekvatur med stöd av den nordiska konventionen angående indrivning av underhållsbidrag (artikel 69.3 i förordningen). Bestämmelser om det finns i lagen (1962:512) om indrivning i Sverige av underhållsbidrag, fastställda i Danmark, Finland, Island eller Norge. I praktiken har alltså 3–6 §§ bara betydelse för avgöranden från Förenade kungariket.

4 § Vid beslut med anledning av en ansökan om att ett utländskt avgörande ska erkännas eller förklaras vara verkställbart i Sverige ska Svea hovrätt bestå av en lagfaren domare.

Paragrafen innehåller en kompletterande bestämmelse för förfarandet i Svea hovrätt vid den inledande prövningen (jfr författningskommentaren till 3 §). En motsvarighet till bestämmelsen finns i 4 § lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Av bestämmelsen framgår att Svea hovrätt vid den inledande prövningen ska bestå av en lagfaren domare. Det innebär att hovrätten i detta skede inte ska avgöra målet i kollegial sammansättning. Förordningen innehåller regler om förfarandet i artiklarna 28–31.

5 § Vid handläggningen i Svea hovrätt av en ansökan om ändring av ett beslut om erkännande eller verkställbarhet tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av en tingsrätts beslut, om inte annat följer av underhållsförordningen.

En ansökan om ändring ska, om den görs av den som har ansökt om erkännande eller verkställbarhet, ha kommit in till Svea hovrätt inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

En domare som har prövat ansökningen om erkännande eller verkställbarhet får inte delta i prövningen av en ansökan om ändring av beslutet.

Paragrafen innehåller kompletterande bestämmelser om prövningen i det andra ledet av exekvaturförfarandet. Liknande bestämmelser finns i 5 § lagen med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden och i 2 § lagen (2008:450) med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Av första stycket framgår att paragrafen gäller ansökningar om ändring av beslut om erkännande eller verkställbarhet.

För en sådan ansökan om ändring hänvisas till rättegångsbalkens regler om överklagande av tingsrätts beslut. Det är närmast 52 kap. rättegångsbalken som kommer i fråga, t.ex. reglerna om komplettering av överklagandet i 6 § och muntligt förhör i 11 §. Rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i allmänhet är också tillämpliga på förfarandet i den mån de passar in på detta och inte annat följer av förordningen. Prövningen i det andra ledet regleras i artiklarna 32, 34 och 35.

I det andra ledet av exekvaturförfarandet gäller vanliga regler om hovrättens sammansättning.

Andra stycket innehåller en bestämmelse om den tid inom vilken den som har ansökt om erkännande eller verkställbarhet men inte fått bifall får ansöka om ändring av beslutet. Fristen är fyra veckor från den dag då beslutet meddelades. Bestämmelsen kompletterar för sökandens del artikel 32.5, som anger de tidsfrister som gäller för sökandens motpart när en ansökan om verkställbarhet bifallits.

En ansökan om ändring ska ges in till Svea hovrätt, som prövar om den har kommit in i rätt tid. Beslut om avvisning av en för sent inkommen inlägga ska fattas av hovrätten i vanlig sammansättning. Vid laga förfall har sökanden möjlighet att få fristen förlängd enligt bestämmelserna i 58 kap. rättegångsbalken om återställande av försutten tid. En sådan ansökan ska enligt 58 kap. 12 § göras hos Högsta domstolen.

Av tredje stycket framgår att en domare som har gjort den inledande prövningen inte får delta i prövningen i det andra skedet av exekvaturförfarandet. Detta gäller både när ansökan har bifallits och när den har avslagits. Den domare som har prövat ansökan i det första ledet är automatiskt förhindrad från att delta i prövningen i det andra skedet. Bestämmelserna om jäv i rättegångsbalken behöver alltså inte tillämpas beträffande frågan om den domarens deltagande i prövningen i det andra ledet av exekvaturförfarandet.

6 § Vid handläggningen i Högsta domstolen av ett överklagande av ett beslut i en fråga som avses i 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av en hovrätts beslut, om inte annat följer av underhållsförordningen. Prövningstillstånd krävs vid överklagande.

I paragrafen finns kompletterande bestämmelser om exekvaturförfarandets tredje led, som sker i Högsta domstolen. Liknande bestämmelser finns i 6 § lagen med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa

avgöranden och i 3 § lagen med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Paragrafen utgår från att det är Högsta domstolen som är behörig domstol enligt artikel 33. Liksom när det gäller lagen med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen har detta inte ansetts behöva komma till uttryck i lagtexten.

Första meningen hänvisar till rättegångsbalkens bestämmelser om överklagande av hovrättens beslut. Rättegångsbalkens bestämmelser tillämpas endast om inte annat följer av underhållsförordningen. I förordningen finns regler om ramen för domstolens prövning och tidsfrister (artikel 34) och om vilandeförklaring (artikel 35).

Paragrafen innehåller inga särregler om den tid inom vilken ett överklagande ska ges in. Några sådana regler finns inte heller i förordningen. Det innebär att 56 kap. 1 § rättegångsbalken är tillämplig och att ett överklagande ska ges in till hovrätten inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

Av *andra meningen* framgår att prövningstillstånd krävs vid överklagande.

Förnyad prövning

7 § I fråga om förnyad prövning enligt artikel 19 tillämpas vad som föreskrivs om särskilda rättsmedel i rättegångsbalken, lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar och förvaltningsprocesslagen (1971:291), om inte annat följer av underhållsförordningen.

Paragrafen innehåller en kompletterande regel för förfarandet vid förnyad prövning av ett avgörande enligt artikel 19 i förordningen, när svaranden inte har gått i svaromål. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Av bestämmelsen framgår att en svarandes rätt till förnyad prövning av ett avgörande ska bedömas enligt bestämmelserna om särskilda rättsmedel i rättegångsbalken, lagen om allmänna förvaltningsdomstolar och förvaltningsprocesslagen, om inte annat följer av underhållsförordningen. Rättegångsbalkens bestämmelser om särskilda rättsmedel finns i 58 och 59 kap. I lagen om allmänna förvaltningsdomstolar och förvaltningsprocesslagen finns bestämmelser i bl.a. 2 och 8 §§ respektive 37 b och 37 c §§.

Om ansökan avser en tredskodom från tingsrätt eller ett utslag från Kronofogdemyndigheten, som vid en ansökan om återvinning i rätt tid skulle ha skulle ha överlämnats till tingsrätt för fortsatt handläggning, ska den ges in till hovrätten (58 kap. 10 a §, 12 och 13 §§ samt 59 kap. 5 § rättegångsbalken). Om avgörandet som ansökan avser i stället är ett beslut om återbetalning av lämnat underhållsstöd från Försäkringskassan, ska ansökan ges in till kammarrätten (8 § lagen om allmänna förvaltningsdomstolar).

I förordningen finns bestämmelser om förutsättningar för förnyad prövning, tid för en ansökan om förnyad prövning och verkan av beviljande av förnyad prövning (artikel 19). Om en tillämpning av bestämmelserna om särskilda rättsmedel i ett enskilt fall skulle vara oförenlig med den rätt att få saken prövad på nytt som följer av förordningen, ska förordningens bestämmelser tillämpas (jfr skäl 29). Följer det t.ex. av

förordningen att svaranden har rätt att ansöka om förnyad prövning trots att mer än tre veckor förflutit från det att förfallet upphörde, tillämpas inte denna tidsfrist i rättegångsbalken (58 kap. 12 §).

Verkställighet

8 § Om ett utländskt avgörande är verkställbart utan att det behövs någon verkställbarhetsförklaring, eller om en ansökan om verkställbarhetsförklaring bifalls, får det utländska avgörandet verkställas enligt utsökningsbalken som ett motsvarande svenskt avgörande. Om det inte finns någon motsvarighet till det utländska avgörandet, verkställs avgörandet som en dom.

Första stycket gäller inte om annat följer av underhållsförordningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad som gäller för verkställighet av utländska avgöranden som är direkt verkställbara eller som förklarats vara verkställbara. Liknande bestämmelser finns i 7 § lagen med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden och i 4 § lagen med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Av *första stycket* framgår att bestämmelsen omfattar dels avgöranden som är verkställbara utan exekvatur (artikel 17), dels avgöranden som av Svea hovrätt har förklarats vara verkställbara i Sverige (artikel 27, jfr också 4 §). Sådana avgöranden får verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser. Det utländska avgörandet får verkställas som ett motsvarande svenskt avgörande, dvs. under de förutsättningar och på det sätt som gäller för ett motsvarande svenskt avgörande (jfr artikel 41). Vilka bestämmelser i utsökningsbalken som blir tillämpliga beror alltså på vilket slags utländskt avgörande det är fråga om. Även olika interimistiska beslut omfattas av bestämmelsen.

Innehåller ett utländskt avgörande ett förordnande om säkerhetsåtgärd, följer det av bestämmelsen att beslutet ska verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser om verkställighet av beslut om kvarstad m.m. (16 kap. 11–16 §§).

Om det inte finns någon motsvarighet till det utländska avgörandet, tillämpas utsökningsbalkens bestämmelser om verkställighet av en dom. Som exempel kan nämnas sådana officiella handlingar som avses i artikel 2.3.

Av *andra stycket* framgår att utsökningsbalken bara gäller om annat inte följer av underhållsförordningen. Exempel på bestämmelser i förordningen som kan behöva tillämpas framför utsökningsbalkens bestämmelser är artikel 21, om hinder mot och uppskov med verkställigheten, och artikel 43, om företrädesrätt för underhållsfordringar.

9 § Om hovrätten vid det förfarande som avses i 4 § bifaller en ansökan om verkställbarhetsförklaring, ska hovrättens beslut anses innefatta ett beslut om kvarstad eller om någon annan åtgärd som avses i 15 kap. rättegångsbalken.

I paragrafen anges en konsekvens av att Svea hovrätt förklarar ett avgörande vara verkställbart, nämligen att beslutet innefattar åtgärder som avses i 15 kap. rättegångsbalken, dvs. säkerhetsåtgärder. En mot-

svarighet till bestämmelsen finns i 8 § lagen med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Bestämmelsen kompletterar artikel 36.2 i förordningen. Av artikeln framgår att en verkställbarhetsförklaring automatiskt medför att säkerhetsåtgärder får vidtas. Rätten till säkerhetsåtgärder följer alltså direkt av Svea hovrätts beslut om verkställbarhetsförklaring, och sökanden behöver inte utverka ett särskilt domstolsbeslut om det.

Av bestämmelsen framgår att de säkerhetsåtgärder som står till buds är de som regleras i 15 kap. rättegångsbalken, vilket i de här fallen i praktiken är kvarstad.

Ansökan om verkställighet av beslutet görs som vanligt hos Kronofogdemyndigheten. Ansökan behandlas som en begäran om verkställighet av ett svenskt domstolsbeslut om säkerhetsåtgärd i enlighet med 16 kap. 11–16 §§ utsköningsbalken.

Förordningen ger också möjlighet att ansöka om säkerhetsåtgärder utan att avgörandet ännu förklarats vara verkställbart (artikel 36.1). Det gäller alltså innan det finns en verkställbarhetsförklaring.

10 § Kronofogdemyndigheten är behörig myndighet att avgöra frågor om hinder mot och uppskov med verkställighet enligt artikel 21. Vid överklagande av ett sådant beslut tillämpas 18 kap. utsköningsbalken.

Paragrafen pekar ut Kronofogdemyndigheten som behörig myndighet för att avgöra vissa verkställighetsfrågor enligt förordningen och anger vad som gäller för överklagande av ett sådant beslut. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Artikel 21 reglerar hinder mot och uppskov med verkställigheten. På begäran av en underhållsskyldig kan verkställighet i vissa fall vägras eller skjutas upp. I paragrafen klargörs att det är Kronofogdemyndigheten som fattar sådana beslut.

En motsvarighet till bestämmelsen om uppskov finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (artikel 23). Liksom vid vilandeförklaring enligt den förordningen gäller utsköningsbalken i tillämpliga delar också i samband med ett beslut om uppskov enligt underhållsförordningen.

Av bestämmelsen framgår att vanliga regler gäller vid överklagande av sådant beslut, dvs. 18 kap. utsköningsbalken. Det innebär bl.a. att beslutet får överklagas av den som beslutet angår om det har gått honom eller henne emot (18 kap. 2 §) och att Kronofogdemyndigheten ska skicka ett överklagande som inte avvisas till tingsrätten (18 kap. 10 §).

Andra bestämmelser som reglerar Kronofogdemyndighetens beslut är naturligtvis också tillämpliga, t.ex. ska myndigheten ange de skäl som beslutet grundas på (2 kap. 18 § utsköningsbalken). Ifall Kronofogdemyndigheten avslår en ansökan om uppskov fortsätter verkställigheten, om inte beslutet överklagas och tingsrätten beslutar om inhibition (2 kap. 19 § andra stycket).

Även utsköningsbalkens andra hinder mot verkställighet är tillämpliga (se 3 kap. 21 §).

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 18 juni 2011.

Av bestämmelsen framgår att lagen träder i kraft den 18 juni 2011. Den ska från och med den dagen tillämpas på ansökningar enligt underhållsförordningen.

12.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap

3 kap. Om äktenskapsmål m.m.

6 § Frågor som gäller vårdnaden om barn får tas upp i äktenskapsmål. Om barnet vistas här i landet, ska sådana frågor alltid prövas enligt svensk lag.

Paragrafen ändras så att den inte ger internationell behörighet för svensk domstol att pröva frågor om underhåll till barn i ett äktenskapsmål. Lagvalsbestämmelsen i andra meningen är inte heller tillämplig på underhållsfrågor. Frågor om internationell behörighet och lagval regleras uttömmande i underhållsförordningen och 2007 års Haagprotokoll. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 18 juni 2011.

2. Har en fråga om underhåll tagits upp i ett äktenskapsmål före ikraftträdandet, går inte svensk domstols behörighet förlorad och tillämpas 3 kap. 6 § i sin äldre lydelse.

Av den första punkten följer att ändringen träder i kraft den 18 juni 2011.

Av den andra punkten framgår att bestämmelsen tillämpas i sin äldre lydelse om en fråga om underhåll tagits upp före ikraftträdandet. Ändringen medför alltså inte att svensk domstols behörighet går förlorad, vilket uttryckligen framgår av övergångsbestämmelsen. Domstolen ska i enlighet med allmänna internationellt privaträttsliga principer handlägga målet till ett avgörande och internationell behörighet för svensk domstol föreligger även efter ett överklagande (jfr artikel 75 i förordningen). Svensk rätt tillämpas i så fall också på frågan om underhåll om barnet vistas här i landet.

12.3 Förslaget till lag om ändring i rättshjälpslagen (1996:1619)

2 a § Rättshjälp ska beviljas under de förutsättningar som anges i artikel 46 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet, om den rättsökande behöver juridiskt biträde

och detta behov inte kan tillgodoses på annat sätt. I ett sådant fall tillämpas inte 2 och 6–9 §§, 11 § 2 och 23–25 §§.

Paragrafen, som är ny, reglerar rätten till rättshjälp för en underhållsberättigad som vänder sig till en centralmyndighet med en ansökan enligt underhållsförordningen avseende förälders underhåll till ett barn under 21 år. Rättshjälp som beviljas med stöd av denna bestämmelse är kostnadsfri. För tydlighets skull tas bestämmelsen in redan vid de grundläggande reglerna om rätten till rättshjälp och inte i anslutning till 22 a–22 d §§. Övervägandena finns i avsnitt 8.

Av *första meningen* framgår att rättshjälp ska utgå under de förutsättningar som anges i artikel 46 i förordningen. Rätten till rättshjälp gäller alltså fall som avser en förälders underhållsskyldighet mot ett barn under 21 år och inte t.ex. underhåll till make. Vidare ska rättshjälpen avse en ansökan som görs genom centralmyndigheter. Väcks talan i stället direkt vid domstol, kan rättshjälp inte beviljas enligt denna bestämmelse utan vanliga regler gäller. Rättshjälp kan nekas när det gäller en ansökan i syfte att få ett avgörande om underhåll, om ansökan uppenbart saknar grund (jfr artikel 46.2).

Som en förutsättning för rättshjälp enligt denna paragraf gäller dessutom att den rättssökande behöver juridiskt biträde och att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Det kan vara tillräckligt med den hjälp som barnet kan få från centralmyndigheten, t.ex. med att vidarebefordra en ansökan om verkställbarhet till Svea hovrätt (jfr artikel 44.3).

Av *andra meningen* framgår att 2 §, 6–9 §§ och 11 § 2 inte tillämpas. Bestämmelserna anger förutsättningar för att beviljas rättshjälp och begränsningar i rätten till rättshjälp. Konsekvensen av att de inte ska tillämpas är att det för de aktuella fallen inte ställs upp några andra villkor för rättshjälp än dem som framgår av första meningen.

Inte heller 23–25 §§ ska tillämpas. Innebörden av det är att någon rätts-hjälpsavgift inte ska fastställas eller betalas.

Vissa av bestämmelserna i lagen är av sådan natur att de inte heller blir tillämpliga i dessa fall (t.ex. 13 § som avser rättshjälp till näringsidkare).

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 18 juni 2011.

Ändringen träder i kraft den 18 juni 2011 och tillämpas på rättshjälp som beviljas fr.o.m. det datumet.

12.4 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

34 kap. Sekretess till skydd för enskild vid utsökning och indrivning, skuldsanering, m.m.

Internationellt samarbete i fråga om underhållsskyldighet

10 a § Sekretess gäller hos den myndighet som är centralmyndighet enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Paragrafen, som är ny, reglerar sekretess hos den myndighet som är centralmyndighet enligt underhållsförordningen. Övervägandena finns i avsnitt 9.

Av första stycket framgår att bestämmelsen tar sikte på ärenden hos Försäkringskassan, som avses bli centralmyndighet enligt underhållsförordningen. Paragrafen möjliggör sekretess i dessa ärenden för uppgifter om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs. Om ett utlämnande av uppgifterna aktualiseras, får Försäkringskassan alltså göra en sedvanlig sekretessprövning.

I andra stycket anges att sekretessen gäller i högst sjuttio år för uppgift i en allmän handling.

Paragrafen ansluter till vad som gäller hos Försäkringskassan i socialförsäkringsärenden om underhållsstöd.

36 kap. Sekretess till skydd för enskild i vissa mål och ärenden hos domstol, vid medling i arbetstvister, i ärenden om rättshjälp, m.m.

Vissa mål och ärenden hos domstol samt medling i arbetstvister

Familjerättsliga mål eller ärenden

1 § Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i

1. ärende enligt lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn,
2. ärende om adoption enligt 4 kap. föräldrabalken,
3. ärende om anordnande av godmanskap enligt 11 kap. 4 § föräldrabalken, eller
4. ärende om förvaltarskap.

Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om en part begär det och det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i

1. äktenskapsmål,
2. mål eller ärende enligt föräldrabalken i annat fall än som anges i första stycket,

3. ärende enligt lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn, *eller*

4. mål *eller* ärende enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

I paragrafen finns bestämmelser om sekretess hos domstol. Övervägandena finns i avsnitt 9.

Andra stycket ändras genom att det läggs till en punkt, punkten 4. Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i mål och ärenden enligt underhållsförordningen. För att sekretess ska gälla måste den enskilde begära det.

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 18 juni 2011.

De nya bestämmelserna träder i kraft den 18 juni 2011 och tillämpas fr.o.m. det datumet.

I

(Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och som ska offentliggöras)

FÖRORDNINGAR

RÅDETS FÖRORDNING (EG) NR 4/2009

av den 18 december 2008

om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 61 c och 67.2,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Gemenskapen har satt som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer säkerställs. För att gradvis upprätta ett sådant område bör gemenskapen bland annat besluta om åtgärder rörande civilrättsligt samarbete med gränsöverskridande följder, i den mån de behövs för att den inre marknaden ska kunna fungera väl.

- (2) Enligt artikel 65 b i fördraget ska dessa åtgärder bland annat omfatta främjande av förenligheten mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet.

- (3) Mot denna bakgrund har gemenskapen bland annat redan antagit rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ⁽³⁾, rådets beslut 2001/470/EG av den 28 maj 2001 om inrättande av ett europeiskt rättsligt nätverk på privaträttens område ⁽⁴⁾, rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur ⁽⁵⁾, rådets direktiv 2003/8/EG av den 27 januari 2003 om förbättring av möjligheterna till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister genom fastställande av gemensamma minimiregler för rättshjälp i sådana tvister ⁽⁶⁾, rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar ⁽⁷⁾, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar ⁽⁸⁾ och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (delgivning av handlingar) ⁽⁹⁾.

⁽³⁾ EGT L 12, 16.1.2001, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT L 174, 27.6.2001, s. 25.

⁽⁵⁾ EGT L 174, 27.6.2001, s. 1.

⁽⁶⁾ EGT L 26, 31.1.2003, s. 41.

⁽⁷⁾ EUT L 338, 23.12.2003, s. 1.

⁽⁸⁾ EUT L 143, 30.4.2004, s. 15.

⁽⁹⁾ EUT L 324, 10.12.2007, s. 79.

⁽¹⁾ Yttrande avgivet den 13 december 2007 (ännu ej offentliggjort i EUT) och yttrande avgivet den 4 december 2008 efter ett nytt samråd (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽²⁾ Yttrande avgivet till följd av ett icke-obligatoriskt samråd (EUT C 185, 8.8.2006, s. 35).

- (4) Vid Europeiska rådets möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 uppmanades rådet och kommissionen att upprätta särskilda gemensamma regler för förenklad och påskyndad handläggning vid gränsöverskridande tvister, bland annat underhållstvister. Europeiska rådet uppmanade också till att avskaffa de mellanliggande åtgärder som krävs för att en dom meddelad i en medlemsstat ska kunna erkännas och verkställas i en annan medlemsstat, särskilt domar rörande underhållskrav.
- (5) Kommissionens och rådets gemensamma åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område ⁽¹⁾ antogs den 30 november 2000. Enligt det programmet ska exekvaturförfarandet avskaffas för underhållskrav i syfte att ge underhållsberättigade bättre möjlighet att hävda sina rättigheter.
- (6) Vid sitt möte i Bryssel den 4 och 5 november 2004 antog Europeiska rådet ett nytt program, Haagprogrammet för stärkt frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen (nedan kallat *Haagprogrammet*) ⁽²⁾.
- (7) Rådet antog vid sitt möte den 2 och 3 juni 2005 rådets och kommissionens handlingsplan ⁽³⁾ för att realisera Haagprogrammet genom konkreta åtgärder, i vilken behovet av att anta förslag rörande underhållsskyldighet nämns.
- (8) Vid Haagkonferensen för internationell privaträtt har gemenskapen och dess medlemsstater deltagit i förhandlingar som den 23 november 2007 ledde fram till antagandet av konventionen om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar (nedan kallad *2007 års Haagkonvention*), och Haagprotokollet om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet (nedan kallat *2007 års Haagprotokoll*). Dessa båda instrument bör därför beaktas när det gäller denna förordning.
- (9) En underhållsberättigad bör enkelt kunna erhålla en dom i en medlemsstat som automatiskt är verkställbar i en annan medlemsstat utan övriga formaliteter.
- (10) För att kunna uppnå detta mål är det lämpligt att utarbeta ett gemenskapsinstrument rörande underhållsskyldighet med bestämmelser om behörighetskonflikter, lagval, erkännande och verkställbarhet, verkställighet, rättshjälp och samarbete mellan centralmyndigheter.
- (11) Denna förordnings tillämpningsområde bör omfatta alla former av underhållsskyldighet som har sin grund i familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svågerlagsförhållande för att kunna garantera att alla underhållsberättigade behandlas lika. I denna förordning bör begreppet *underhållsskyldighet* ges en självständig tolkning.
- (12) För att ta hänsyn till att medlemsstaterna reglerat frågor angående underhållsskyldighet på olika sätt, bör denna förordning både tillämpas på domstolsavgöranden och på administrativa myndigheters beslut, förutsatt att sistnämnda myndigheter garanterar opartiskhet och parternas rätt att yttra sig. Dessa myndigheter bör därför tillämpa alla bestämmelser i denna förordning.
- (13) Av ovannämnda skäl bör även erkännande och verkställighet av förlikningar inför domstol samt officiella handlingar säkerställas i denna förordning utan att detta påverkar rätten för en part i en sådan förlikning eller handling att bestrida förlikningen eller handlingen vid en domstol i ursprungsmedlemsstaten.
- (14) Det bör föreskrivas i denna förordning att termen *underhållsberättigad*, i samband med en ansökan om erkännande och verkställighet av en dom angående underhållsskyldighet, innefattar offentliga organ som har rätt att agera i stället för den person som är berättigad till underhållsbidrag eller begära återbetalning för understöd som lämnats till den underhållsberättigade i stället för underhållsbidrag. När ett offentligt organ agerar i denna funktion bör det ha rätt att erhålla samma tjänster och samma rättshjälp som den underhållsberättigade.
- (15) För att skydda de underhållsberättigades intressen och främja god rättsskipning inom Europeiska unionen bör behörighetsreglerna enligt förordning (EG) nr 44/2001 anpassas. Att en svarande har hemvist i en tredjestat bör inte längre innebära att tillämpning av gemenskapens behörighetsregler utesluts och en hänvisning till behörighetsreglerna i nationell rätt bör inte längre finnas. I denna förordning bör det därför regleras i vilka fall en domstol i en medlemsstat kan ha subsidiär behörighet.
- (16) För att i synnerhet råda bot på situationer där rättsvägran föreligger, bör man i denna förordning föreskriva ett *forum necessitatis*, som gör det möjligt för en domstol i en medlemsstat att i undantagsfall pröva en talan som har nära anknytning till en tredjestat. Ett sådant undantagsfall kan anses föreligga när ett förfarande visar sig vara omöjligt i den berörda tredjestaten, exempelvis på grund av inbördeskrig, eller när sökanden inte rimligen kan förväntas inleda eller genomföra ett förfarande i den staten. Denna behörighet grundad på *forum necessitatis* ska dock endast kunna utövas om tvisten har tillräcklig anknytning till den medlemsstat där talan väcks, till exempel när en av parterna är medborgare där.

⁽¹⁾ EGT C 12, 15.1.2001, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 53, 3.3.2005, s. 1.

⁽³⁾ EUT C 198, 12.8.2005, s. 1.

- (17) Ytterligare en behörighetsbestämmelse bör föreskriva att den underhållsskyldige, såvida inte särskilda omständigheter föreligger, endast får inleda ett förfarande för ändring av en gällande dom om underhållsskyldighet eller för att få en ny dom, i den stat där den underhållsberättigade hade hemvist när domen meddelades om denne fortfarande har hemvist där. För att säkerställa lämplig överensstämmelse mellan 2007 års Haagkonvention och denna förordning, bör denna bestämmelse även tillämpas på domar som meddelats i en tredjestat som är bunden av konventionen, i den mån konventionen är i kraft mellan den berörda staten och gemenskapen och omfattar samma underhållsskyldighet i den berörda staten och i gemenskapen.
- (18) För tillämpningen av denna förordning bör det föreskrivas att begreppet *medborgarskap* ersätts med begreppet *domicil* i Irland, vilket även gäller Förenade kungariket i den mån denna förordning är tillämplig i den medlemsstaten, enligt artikel 4 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.
- (19) För att stärka rättssäkerheten, förutsägbarheten och parternas självständighet bör denna förordning möjliggöra för parterna att avtala om behörig domstol utifrån fastställda anknytningsfaktorer. För att skydda den svagare parten, bör ett sådant val av domstol inte vara möjligt beträffande underhållsskyldighet mot ett barn under 18 år.
- (20) I denna förordning bör det föreskrivas att de tillämpliga lagvalsreglerna för medlemsstater som är bundna av 2007 års Haagprotokoll är de som föreskrivs i protokollet. Det bör därför införas en bestämmelse som hänvisar till sagda protokoll. 2007 års Haagprotokoll kommer att tillträdas av gemenskapen i tid för att möjliggöra tillämpningen av denna förordning. För att beakta möjligheten att 2007 års Haagprotokoll inte kommer att vara tillämpligt på alla medlemsstater, bör man när det gäller erkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar göra skillnad mellan de medlemsstater som är bundna av 2007 års Haagprotokoll och de som inte är det.
- (21) Det bör klargöras i denna förordning att dessa lagvalsregler endast avgör tillämplig lag för underhållsskyldighet och inte vilken lag som ska tillämpas för att fastställa de familjeförhållanden som ligger till grund för underhållsskyldigheten. Fastställandet av familjeförhållande omfattas även fortsättningsvis av medlemsstaternas nationella rätt, inklusive deras internationellt privaträttsliga regler.
- (22) För att säkerställa att underhållskrav snabbt och effektivt kan drivas in och för att förhindra överklagande i förhållningssyfte, bör domar om underhållsskyldighet meddelade i en medlemsstat i princip vara interimistiskt verkställbara. Därför bör det i denna förordning föreskrivas att ursprungsdomstolen ska kunna förklara domen interimistiskt verkställbar, även om omedelbar verkställbarhet inte föreskrivs i nationell rätt och domen har överklagats eller ännu kan överklagas enligt nationell rätt.
- (23) För att begränsa kostnaderna för förfaranden som regleras i denna förordning skulle det vara lämpligt att man i så stor utsträckning som möjligt tar hjälp av modern kommunikationsteknik, särskilt när parterna ska höras.
- (24) De garantier som tillämpningen av lagvalsreglerna medför bör motivera att domar om underhållsskyldighet som meddelas i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll ska erkännas och anses verkställbara i alla andra medlemsstater, utan att något särskilt förfarande krävs och utan någon form av omprövning i sak i den verkställande medlemsstaten.
- (25) Det enda syftet med en medlemsstats erkännande av en dom om underhållsskyldighet är att göra det möjligt att driva in det underhållsbidrag som fastställs i domen. Det innebär inte att denna medlemsstat erkänner det familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svägerlagsförhållande som ligger till grund för den underhållsskyldighet som föranlett domen.
- (26) För domar som meddelats i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll, bör det i denna förordning föreskrivas ett förfarande för erkännande och förklaring av verkställbarhet. Detta förfarande bör bygga på förfarandet och skälen för hinder för erkännande enligt förordning (EG) nr 44/2001. För att påskynda förfarandet och för att den underhållsberättigade snabbt ska kunna uppbära underhållet bör den domstol där tala väcks meddela domen inom en bestämd tidsfrist, om inte exceptionella omständigheter föreligger.
- (27) Det är vidare lämpligt att så långt det är möjligt begränsa de formaliteter för verkställighet som kan öka kostnaderna för den underhållsberättigade. I detta syfte bör denna förordning föreskriva att den underhållsberättigade inte är skyldig att ha en postadress eller ett ombud i verkställighetsmedlemsstaten, utan att man i övrigt inkräktar på medlemsstaternas interna organisation beträffande verkställighetsförfaranden.
- (28) För att begränsa kostnaderna för verkställighetsförfaranden bör inga översättningar krävas, utom då verkställigheten bestrids, och utan att det påverkar tillämpliga bestämmelser för delgivning av handlingar.

- (29) För att säkerställa att kravet på en rättvis rättegång efterföljs, bör denna förordning föreskriva att en svarande som inte gått i svaromål vid ursprungsdomstolen i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll har rätt att begära förnyad prövning av domen mot honom eller henne, då denna ska verkställas. Svaranden måste dock begära förnyad prövning inom en bestämd tidsfrist som börjar löpa senast den dag då han eller hon vid verkställighetsförfarandet för första gången inte fick förfoga över hela eller delar av sin egendom. Denna rätt till förnyad prövning bör vara ett extraordinärt rättsmedel som beviljas en utebliven svarande och som inte påverkar andra extraordinära rättsmedel enligt ursprungsmedlemsstatens lag, förutsatt att dessa rättsmedel inte är oförenliga med rätten till förnyad prövning enligt denna förordning.
- (30) För att påskynda verkställigheten av en dom som meddelats i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll i en annan medlemsstat, bör man begränsa de skäl för hinder mot och uppskov med verkställighet som kan åberopas av den underhållsskyldige på grund av underhållsskyldighetens gränsöverskridande art. Denna begränsning bör inte inverka på de skäl för hinder och uppskov i nationell rätt som inte är oförenliga med de skäl som anges i denna förordning, såsom att den underhållsskyldige betalar det underhåll han är skyldig vid tidpunkten för verkställigheten eller att vissa tillgångar inte kan utmätas.
- (31) För att underlätta gränsöverskridande indrivning av underhållsbidrag, bör det införas ett system för samarbete mellan de centralmyndigheter som utses av medlemsstaterna. Dessa myndigheter bör bistå underhållsskyldiga och underhållsberättigade med att hävda sina rättigheter i en annan medlemsstat, genom att ge in ansökningar om erkännande, verkställbarhetsförklaring och verkställighet av befintliga domar, ändring av sådana domar eller erhållande av en dom. De bör även utbyta information för att i nödvändig omfattning lokalisera underhållsskyldiga och underhållsberättigade och fastställa storleken på deras inkomster och tillgångar. De bör även samarbeta med varandra genom allmänt informationsutbyte, och främja samarbetet mellan behöriga myndigheter i sina medlemsstater.
- (32) En centralmyndighet som utsetts enligt denna förordning bör bära sina egna kostnader, utom i särskilt fastställda fall, och bistå alla sökande som är bosatta i medlemsstaten. Kriteriet för att avgöra om en person har rätt att ansöka om hjälp hos en centralmyndighet bör vara mindre strikt än anknytningskriteriet "hemvist" som används på andra ställen i denna förordning. Med kriteriet att vara bosatt bör dock inte avses enbart blotta närvaron.
- (33) För att fullt ut kunna hjälpa underhållsskyldiga och underhållsberättigade och såvitt möjligt underlätta gränsöverskridande indrivning av underhållsbidrag, bör centralmyndigheter kunna få tillgång till vissa personuppgifter. Denna förordning bör därför ålägga medlemsstaterna att se till att deras centralmyndigheter får tillgång till sådana uppgifter hos de offentliga myndigheter eller förvaltningar som inom ramen för sin normala verksamhet innehar de berörda uppgifterna. Det bör emellertid överlåtas åt varje medlemsstat att besluta om formerna för denna tillgång. En medlemsstat bör således kunna utse de offentliga myndigheter eller förvaltningar som ska åläggas att lämna uppgifter till centralmyndigheten i enlighet med denna förordning, i förekommande fall inbegripet de offentliga myndigheter eller förvaltningar som redan har utsetts inom ramen för andra system för tillgång till uppgifter. När en medlemsstat utser offentliga myndigheter eller förvaltningar bör den se till att centralmyndigheten får tillgång till nödvändiga uppgifter som dessa organ innehar, i enlighet med denna förordning. En medlemsstat bör även kunna tillåta sin centralmyndighet att få tillgång till nödvändiga uppgifter från andra juridiska personer som innehar de nödvändiga uppgifterna och ansvarar för deras behandling.
- (34) I samband med tillgång till personuppgifter, användning och överföring av dessa måste kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter ⁽¹⁾, i den form som det införlivats i medlemsstaternas nationella rätt, respekteras.
- (35) Det finns emellertid anledning att fastställa särskilda villkor för tillgång till personuppgifter och för användning och överföring av dessa vid tillämpningen av denna förordning. I detta sammanhang har Europeiska datatillsynsmannens yttrande ⁽²⁾ tagits i beaktande. Underrättelse till den person som berörs av insamlingen av uppgifter bör ske i enlighet med nationell rätt. Det bör emellertid föreskrivas en möjlighet att uppskjuta denna anmälan för att hindra att den underhållsskyldige överför sin egendom och på det sättet äventyrar indrivningen av underhållsbidraget.
- (36) Med hänsyn till kostnaderna för förfarandena bör det föreskrivas ett mycket fördelaktigt system för rättshjälp, nämligen fullt bidrag för kostnader i samband med förfaranden rörande underhållsskyldighet mot barn under 21 år och som har inlett genom centralmyndigheterna. De nuvarande reglerna om rättshjälp i Europeiska unionen enligt direktiv 2003/8/EG bör följaktligen kompletteras med

(1) EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

(2) EUT C 242, 7.10.2006, s. 20.

- särskilda regler, så att det skapas ett särskilt system för rättshjälp vid underhållsskyldighet. I detta sammanhang bör den behöriga myndigheten i den anmodade medlemsstaten, i undantagsfall, kunna återkräva kostnaderna från en förlorande sökande som erhållit fri rättshjälp, förutsatt att dennes ekonomiska situation tillåter detta. Detta skulle särskilt vara fallet för en rik person som handlat i ond tro.
- (37) För andra underhållsskyldigheter än de som avses i föregående skäl är det nödvändigt att säkerställa likabehandling för alla parter i fråga om rättshjälp när en dom ska verkställas i en annan medlemsstat. De bestämmelser om kontinuitet för rättshjälp i denna förordning bör därför tolkas så att sådan hjälp även ska beviljas en part som inte har fått någon rättshjälp i ett förfarande som syftar till att erhålla eller ändra en dom i ursprungsmedlemsstaten men som därefter beviljats rättshjälp i samma medlemsstat inom ramen för en begäran om verkställighet av domen. På samma sätt bör en part som varit befriad från kostnader i samband med ett förfarande inför en administrativ myndighet som förtecknas i bilaga X, i den verkställande medlemsstaten beviljas rättshjälp i största möjliga utsträckning eller största möjliga kostnads- och avgiftsbefrielse under förutsättning att parten kan visa att detta skulle ha beviljats i ursprungsmedlemsstaten.
- (38) För att minska kostnaderna för översättning av skriftliga bevis, bör den domstol där talan väcks endast begära översättning av dessa handlingar när översättningen är nödvändig, dock utan att detta påverkar rätten till försvar och tillämpliga bestämmelser om delgivning av handlingar.
- (39) För att underlätta tillämpningen av denna förordning, bör medlemsstaterna åläggas att meddela kommissionen namn på och adress till sina centralmyndigheter samt annan information. Dessa uppgifter bör göras tillgängliga för rättsställarna och allmänheten genom offentliggörande i *Europeiska unionens officiella tidning* eller kunna hämtas på elektronisk väg genom det europeiska rättsliga nätverk på privaträttsens område som inrättas genom beslut 2001/470/EG. Dessutom bör användningen av formulär som avses i denna förordning underlätta och påskynda kommunikationen mellan centralmyndigheter och göra det möjligt att lämna in ansökningar på elektronisk väg.
- (40) Förhållandet mellan denna förordning och de bilaterala eller multilaterala konventioner och avtal om underhållsskyldighet som medlemsstaterna är parter i bör regleras. I detta sammanhang bör det anges att de medlemsstater som är bundna av konventionen av den 23 mars 1962 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om indrivning av underhållsbidrag fortsatt kommer att kunna tillämpa denna med hänsyn till att den innehåller mer gynnsamma regler om erkännande och verkställighet än de som fastställs i denna förordning. Vad gäller framtida bilaterala avtal om underhållsskyldighet med tredjestater, bör de förfaranden och villkor i enlighet med vilka medlemsstaterna ska ha rätt att i eget namn förhandla fram och sluta sådana avtal fastställas vid diskussioner om ett förslag från kommissionen i detta ärende.
- (41) Rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71 av den 3 juni 1971 om regler för bestämning av perioder, datum och frister ⁽¹⁾ bör tillämpas för beräkning av de perioder och frister som föreskrivs i denna förordning.
- (42) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra denna förordning bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter ⁽²⁾.
- (43) Kommissionen bör bemyndigas att anta ändringar av formulären i denna förordning i enlighet med det rådgivande förfarandet i artikel 3 i beslut 1999/468/EG. För upprättande av förteckningen över de administrativa myndigheter som omfattas av denna förordning såväl som förteckningen över behöriga myndigheter för fastställande av rätten till rättshjälp, bör kommissionen bemyndigas att handla i enlighet med förvaltningsförfarandet i artikel 4 i nämnda beslut.
- (44) Denna förordning bör ändra förordning (EG) nr 44/2001 genom att ersätta bestämmelserna om underhållsskyldighet i den förordningen. Med förbehåll för övergångsbestämmelserna i den här förordningen bör medlemsstaterna, när det gäller underhållsskyldighet, tillämpa bestämmelserna i den här förordningen om domstols behörighet, verkställbarhet och verkställighet av domar och om rättshjälp i stället för bestämmelserna i förordning (EG) nr 44/2001, från och med den dag då denna förordning blir tillämplig.
- (45) Eftersom målen för denna förordning, det vill säga införandet av ett antal åtgärder för att säkra en effektiv gränsöverskridande indrivning av underhållsbidrag och därigenom underlätta fri rörlighet för personer i Europeiska unionen, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av förordningens omfattning och verkan, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (46) I enlighet med artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, har Irland meddelat sin önskan att delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.

⁽¹⁾ EGT L 124, 8.6.1971, s. 1.⁽²⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

- (47) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, deltar Förenade kungariket inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig i Förenade kungariket. Detta ska dock inte påverka möjligheten för Förenade kungariket att, i enlighet med artikel 4 i protokollet, meddela sin avsikt att godta denna förordning efter antagandet.
- (48) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark, utan att det påverkar möjligheten för Danmark att tillämpa de ändringar som gjorts i förordning (EG) nr 44/2001 i enlighet med artikel 3 i avtalet av den 19 oktober 2005 mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttsens område ⁽¹⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Denna förordning ska tillämpas på underhållsskyldighet som har sin grund i familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svägerlagsförhållande.
2. I denna förordning avses med medlemsstat alla medlemsstater som omfattas av förordningen.

Artikel 2

Definitioner

1. I denna förordning avses med:
 1. *dom*: varje avgörande angående underhållsskyldighet som har meddelats av en domstol i en medlemsstat, oavsett dess rubricering, såsom dom, beslut eller förordnande om verkställighet, liksom domstolstjänstemans beslut om fastställande av rättegångskostnader. Vid tillämpning av kapitlen VII och VIII avses med begreppet dom även en dom angående underhållsskyldighet som meddelats i en tredjestat.
 2. *förlikning inför domstol*: en förlikning i frågor rörande underhållsskyldighet som har godkänts av en domstol eller ingåtts inför en domstol under förfarandet.

3. officiell handling:
 - a) en handling angående underhållsskyldighet som har upprättats eller registrerats som en officiell handling i ursprungsmedlemsstaten och vars äkthet
 - i) avser handlingens underskrift och innehåll, och
 - ii) har bestyrkts av en offentlig myndighet eller annan för detta bemyndigad myndighet, eller
 - b) ett avtal om underhållsskyldighet som har ingåtts inför en administrativ myndighet i ursprungsmedlemsstaten eller bestyrkts av en sådan myndighet.
 4. *ursprungsmedlemsstat*: den medlemsstat där domen har meddelats, förlikningen inför domstolen har godkänts eller ingåtts och den officiella handlingen har fastställts.
 5. *verkställande medlemsstat*: den medlemsstat där verkställighet av domen, förlikningen inför domstol eller den officiella handlingen begärs.
 6. *begärande medlemsstat*: den medlemsstat vars centralmyndighet överlämnar en ansökan i enlighet med kapitel VII.
 7. *anmodad medlemsstat*: den medlemsstat vars centralmyndighet mottar en ansökan i enlighet med kapitel VII.
 8. *stat bunden av 2007 års Haagkonvention*: en stat som har tillträtt Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar (nedan kallad *2007 års Haagkonvention*), i den mån denna konvention är tillämplig mellan gemenskapen och staten i fråga.
 9. *ursprungsdomstol*: den domstol som har meddelat den dom som ska verkställas.
 10. *underhållsberättigad*: varje enskild person som har eller påstås ha rätt att få underhållsbidrag.
 11. *underhållsskyldig*: varje enskild person som är eller påstås vara skyldig att betala underhållsbidrag.
2. I denna förordning avses med domstol även de administrativa myndigheter i medlemsstaterna som är behöriga i frågor om underhållsskyldighet, förutsatt att dessa myndigheter garanterar opartiskhet och parternas rätt att bli hörda och att deras beslut enligt lagen i den medlemsstat där de är etablerade
 - i) kan bli föremål för överklagande eller förnyad prövning av en rättslig myndighet, och
 - ii) har liknande giltighet och verkan som ett beslut av en rättslig myndighet i samma fråga.

⁽¹⁾ EUT L 299, 16.11.2005, s. 62.

Dessa administrativa myndigheter ska förtecknas i bilaga X. Denna bilaga ska fastställas och ändras enligt det förvaltningsförfarande som avses i artikel 73.2 på begäran av den medlemsstat i vilken den berörda myndigheten ligger.

3. I artiklarna 3, 4 och 6 ska begreppet *domicil* ersätta begreppet *medborgarskap* i de medlemsstater som använder detta begrepp som en anknyttande faktor i familjefrågor.

Vid tillämpning av artikel 6 ska parter som har *domicil* i olika territoriella enheter inom en medlemsstat anses ha sitt gemensamma *domicil* i den medlemsstaten.

KAPITEL II

BEHÖRIGHET

Artikel 3

Allmänna bestämmelser

I frågor som gäller underhållsskyldighet i medlemsstaterna ska behörigheten ligga hos

- a) domstolen i den ort där svaranden har hemvist, eller
- b) domstolen i den ort där den underhållsberättigade har hemvist, eller
- c) den domstol som enligt sin egen lag är behörig att pröva en talan om någons rättsliga status, om frågan om underhåll har samband med den talan, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap, eller
- d) den domstol som enligt sin egen lag är behörig att pröva en talan om föräldraansvar om frågan om underhåll har samband med denna talan, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap.

Artikel 4

Val av domstol

1. Parterna får träffa avtal om att följande domstol eller domstolar i en medlemsstat ska vara behörig att avgöra en redan uppkommen tvist eller framtida tvister om underhållsskyldighet:

- a) Den eller de domstolar i en medlemsstat där en av parterna har hemvist.

- b) Den eller de domstolar i en medlemsstat där en av parterna är medborgare.
- c) När det gäller underhållsskyldighet mellan makar eller tidigare makar
 - i) den domstol som har behörighet att pröva tvister mellan makarna i äktenskapsmål, eller
 - ii) den eller de domstolar i den medlemsstat där makarna senast hade gemensam hemvist under en period av minst ett år.

Förutsättningarna i leden a, b eller c ska föreligga vid den tidpunkt då avtalet om val av domstol ingås eller vid den tidpunkt då talan väcks.

Den behörighet som utövas enligt avtal ska vara exklusiv om parterna inte har träffat avtal om annat.

2. Ett avtal om val av domstol ska vara skriftligt. Ett elektroniskt meddelande som möjliggör en varaktig dokumentation av avtalet ska anses vara likvärdigt med skriftligt.

3. Denna artikel ska inte tillämpas på en tvist om underhållsskyldighet mot ett barn under 18 år.

4. Om parterna har enats om att ge exklusiv behörighet till en eller flera domstolar i en stat som har tillträtt konventionen om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område⁽¹⁾, undertecknad den 30 oktober 2007 i Lugano (nedan kallad *Luganokonventionen*), men som inte är en medlemsstat, är den konventionen tillämplig utom i sådana tvister som avses i punkt 3.

Artikel 5

Behörighet grundad på att svaranden går i svaromål

Utöver den behörighet som en domstol i en medlemsstat har enligt andra bestämmelser i denna förordning, är domstolen behörig om svaranden går i svaromål inför denna. Detta gäller dock inte om svaranden gick i svaromål för att bestrida domstolens behörighet.

Artikel 6

Subsidiär behörighet

Om ingen medlemsstats domstol är behörig enligt artiklarna 3, 4 och 5, och ingen domstol i en stat som har tillträtt Luganokonventionen men som inte är en medlemsstat är behörig enligt bestämmelserna i den konventionen, ska domstolarna i den medlemsstat där båda parterna är medborgare vara behöriga.

⁽¹⁾ EUT L 339, 21.12.2007, s. 3.

*Artikel 7***Forum necessitatis**

Om ingen medlemsstats domstol är behörig enligt artiklarna 3, 4, 5 och 6, kan domstolarna i en medlemsstat, i undantagsfall, uppta tvisten om ett förfarande inte rimligen kan inledas eller genomföras eller visar sig vara omöjligt i en tredjestat till vilken tvisten har nära anknytning.

Twisten ska ha tillräcklig anknytning till den medlemsstat i vilken talan väckts.

*Artikel 8***Begränsning av förfaranden**

1. Om en dom har meddelats i en medlemsstat eller en stat bunden av 2007 års Haagkonvention där den underhållsberättigade har sin hemvist, kan talan för att ändra domen eller få en ny dom inte väckas av den underhållsskyldige i någon annan medlemsstat, så länge som den underhållsberättigade fortsätter att ha sin hemvist i den stat där domen meddelades.

2. Punkt 1 ska inte tillämpas

a) om parterna i enlighet med artikel 4 har avtalat om att domstolarna i den andra medlemsstaten är behöriga,

b) om den underhållsberättigade godtar den andra medlemsstatens domstolars behörighet i enlighet med artikel 5,

c) om behörig myndighet i en ursprungsstat bunden av 2007 års Haagkonvention inte kan, eller vägrar, utöva behörighet för att ändra domen eller meddela en ny dom, eller

d) om den dom som meddelats i en ursprungsstat bunden av 2007 års Haagkonvention inte kan erkännas eller förklaras verkställbar i den medlemsstat där talan om en ändrad eller ny dom övervägs.

*Artikel 9***Väckande av talan vid domstol**

Vid tillämpningen av detta kapitel ska talan anses ha väckts vid en domstol

a) när stämningensansökan eller motsvarande handling har ingivits till domstolen, förutsatt att käranden sedan inte har underlåtit att vidta de mått och steg som denne var skyldig att vidta för att få delgivningen av svaranden verkställd, eller

b) om delgivning av handlingen ska göras innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivning, förutsatt att käranden sedan inte har underlåtit att vidta de mått och steg som denne var skyldig att vidta för att få handlingen ingiven till domstolen.

*Artikel 10***Prövning av behörighetsfrågan**

Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat avser ett fall som domstolen inte är behörig att ta upp enligt denna förordning ska domstolen självantagligen förklara sig obehörig.

*Artikel 11***Prövning av frågan om målet kan tas upp**

1. Om en svarande som har hemvist i en annan stat än den medlemsstat där talan väcktes inte går i svaromål, ska den behöriga domstolen förklara målet vilande till dess att det har klarlagts att svaranden har haft möjlighet att ta del av stämningensansökan eller motsvarande handling i tillräcklig tid för att kunna förbereda sitt svaromål, eller att alla nödvändiga åtgärder i detta syfte har vidtagits.

2. I stället för bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel ska artikel 19 i förordning (EG) nr 1393/2007 gälla, om stämningensansökan eller motsvarande handling ska översändas från en medlemsstat till en annan i enlighet med den förordningen.

3. Om bestämmelserna i förordning (EG) nr 1393/2007 inte är tillämpliga ska artikel 15 i Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur gälla, om stämningensansökan eller motsvarande handling ska översändas till utlandet i enlighet med den konventionen.

*Artikel 12***Litispens**

1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, ska varje domstol utom den vid vilken talan först väckts självantagligen låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig.

2. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, ska övriga domstolar självantagligen avvisa talan till förmån för den domstolen.

*Artikel 13***Mål som har samband med varandra**

1. Om käromål som har samband med varandra prövas vid domstolar i olika medlemsstater, får varje domstol utom den vid vilken talan först väckts låta handläggningen av målet vila.

2. Om dessa mål prövas i första instans får varje domstol, utom den vid vilken talan först väckts, också avvisa talan på begäran av en av parterna, om den domstol vid vilken talan först väckts är behörig att pröva de berörda käromålen och dess lag tillåter förening av dessa.

3. Vid tillämpningen av denna artikel ska käromål anses ha samband med varandra om de är så förenade att en gemensam handläggning och dom är påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.

Artikel 14

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som kan vidtas enligt lagen i en medlemsstat, får begäras hos domstolarna i den staten, även om domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna förordning.

KAPITEL III

TILLÄMPLIG LAG

Artikel 15

Fastställande av tillämplig lag

Den lag som ska tillämpas på underhållsskyldighet ska fastställas i enlighet med Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet (nedan kallat *2007 års Haagprotokoll*) i de medlemsstater som är bundna av det instrumentet.

KAPITEL IV

ERKÄNNANDE, VERKSTÄLLBARHET OCH VERKSTÄLLIGHET AV DOMAR

Artikel 16

Tillämpningsområde för detta kapitel

1. Detta kapitel ska gälla för erkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar som omfattas av denna förordning.

2. Avsnitt 1 ska tillämpas på domar meddelade i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll.

3. Avsnitt 2 ska tillämpas på domar meddelade i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll.

4. Avsnitt 3 ska tillämpas på alla domar.

AVSNITT 1

Domar meddelade i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll

Artikel 17

Inget krav på exekvaturförfarande

1. En dom som har meddelats i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll ska erkännas i en annan medlemsstat utan att det krävs något särskilt förfarande och utan att det finns någon möjlighet att motsätta sig dess erkännande.

2. En dom som har meddelats i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll och som är verkställbar i den medlemsstaten, ska vara verkställbar i en annan medlemsstat utan att det behövs någon verkställbarhetsförklaring.

Artikel 18

Säkerhetsåtgärder

En verkställbar dom ska automatiskt medföra att säkerhetsåtgärder får vidtas enligt lagen i den verkställande medlemsstaten.

Artikel 19

Rätt att ansöka om förnyad prövning

1. En svarande som inte gått i svaromål i ursprungsmedlemsstaten ska ha rätt att ansöka om förnyad prövning av domen vid den behöriga domstolen i den medlemsstaten, om

- a) han eller hon inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräcklig tid och på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål, eller
- b) han eller hon, utan egen förskyllan, varit förhindrad att bestrida underhållskravet på grund av force majeure eller på grund av extraordinära omständigheter,

såvida inte svaranden haft möjlighet att överklaga domen men underlåtit detta.

2. Den tid inom vilken förnyad prövning får begäras börjar löpa den dag då svaranden fick faktisk kännedom om innehållet i domen och var i stånd att agera, dock senast den dag då en verkställighetsåtgärd vidtas, som medför att han eller hon inte kan förfoga över hela eller delar av sin egendom. Svaranden ska agera utan dröjsmål och i alla händelser inom en tidsfrist på 45 dagar. Fristen får inte förlängas på grund av långt avstånd.

3. Om domstolen avslår ansökan om förnyad prövning enligt punkt 1 på grund av att inget av de skäl för förnyad prövning i denna punkt är tillämpligt, ska domen ha fortsatt rättsverkan.

Om domstolen beslutar att en förnyad prövning är motiverad på grund av något av de skäl som anges i punkt 1, förlorar domen sin giltighet. Den underhållsberättigade ska dock inte förlora vare sig förmåner av att ha avbrutit preskription eller av att ha iakttagit en talfrist, eller rätten att begära retroaktivt underhåll som åstadkommit i det ursprungliga förfarandet.

Artikel 20

Handlingar som behövs för verkställigheten

1. För verkställighet av en dom i en annan medlemsstat ska sökanden till behöriga verkställande myndigheter ge in

- a) en kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas,
- b) ett utdrag av domen utfärdat av ursprungsdomstolen med hjälp av formuläret i bilaga I,
- c) i förekommande fall, en handling om utestående fordringar med uppgift om beräkningsdatum,
- d) vid behov, en translitterering eller en översättning av innehållet i formuläret enligt b till det officiella språket i den verkställande medlemsstaten eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, till ett officiellt språk för domstolsförfaranden på den ort där verkställigheten begärs, i enlighet med den medlemsstatens lag, eller till ett annat språk som den verkställande medlemsstaten har uppgett att den godtar. Varje medlemsstat får ange vilket eller vilka av Europeiska unionens institutioners officiella språk förutom sitt eller sina egna som den kan godta för ifyllandet av formuläret.

2. De behöriga myndigheterna i den verkställande medlemsstaten får inte kräva att sökanden ska lämna in en översättning av domen. En översättning får dock krävas om verkställigheten av domen bestrids.

3. En översättning enligt denna artikel ska göras av en person som är behörig att göra översättningar i någon av medlemsstaterna.

Artikel 21

Hinder mot och uppskov med verkställighet

1. De skäl för hinder mot och uppskov med verkställighet som gäller enligt lagen i den verkställande medlemsstaten ska tillämpas, såvida dessa inte är oförenliga med tillämpningen av punkterna 2 och 3.

2. Den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten ska, på begäran av den underhållsskyldige, helt eller delvis vägra verkställighet av domen från ursprungsdomstolen om rätten att få ursprungsdomstolens dom verkställd upphör genom preskription eller annan begränsning av talan, antingen enligt lagen i ursprungsmedlemsstaten eller enligt lagen i den verkställande medlemsstaten, beroende på vilken lag som föreskriver den längsta preskriptionstiden.

Den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten får dessutom, på begäran av den underhållsskyldige, helt eller delvis vägra verkställighet av domen från ursprungsdomstolen om den är oförenlig med en dom som har meddelats i den verkställande medlemsstaten, eller med en dom som har meddelats i en annan medlemsstat eller i en tredjestat och som uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den verkställande medlemsstaten.

En dom som innebär att en tidigare dom om underhållsskyldighet ändras på grundval av ändrade omständigheter ska inte anses vara oförenlig i den mening som avses i andra stycket.

3. Den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten får, på begäran av den underhållsskyldige, helt eller delvis uppskjuta verkställigheten av ursprungsdomstolens dom om en ansökan om förnyad prövning av denna dom har lämnats in vid den behöriga domstolen i ursprungsmedlemsstaten i enlighet med artikel 19.

Den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten ska dessutom, på begäran av den underhållsskyldige, uppskjuta verkställigheten av ursprungsdomstolens dom om denna doms verkställbarhet skjutits upp i ursprungsmedlemsstaten.

Artikel 22

Ingen påverkan på förekomsten av familjeförhållanden

Erkännande och verkställighet av en dom om underhåll enligt denna förordning ska inte på något sätt innebära ett erkännande av det familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svägerlagsförhållande som underhållsskyldigheten grundas på och som givit upphov till domen.

AVSNITT 2

Domar meddelade i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll

Artikel 23

Erkännande

1. En dom som har meddelats i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll ska erkännas i övriga medlemsstaten utan att det krävs något särskilt förfarande.

2. Om frågan huruvida en dom ska erkännas eller inte är föremål för tvist, kan en part, som gör gällande att domen ska erkännas, genom att anlita det förfarande som föreskrivs i detta avsnitt få fastställt att domen ska erkännas.

3. Om utgången av ett mål som handläggs vid en domstol i en medlemsstat är beroende av om en dom ska erkännas, är den domstolen behörig att pröva frågan om erkännande.

Artikel 24

Skäl för att vägra erkännande

En dom ska inte erkännas om

- a) ett erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där domen görs gällande. Prövningen av *ordre public* ska inte tillämpas på behörighetsreglerna,
- b) det är en tredskodom eller en annan dom som har meddelats mot en utebliven svarande och svaranden inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräcklig tid och på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål, såvida inte svaranden haft möjlighet att överklaga domen men underlåtit detta,
- c) den är oförenlig med en dom som har meddelats i en tvist mellan samma parter i den medlemsstat där domen görs gällande,
- d) den är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en annan medlemsstat eller i en tredjestat i en tvist mellan samma parter och rörande samma sak, om den först meddelade domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där domen görs gällande.

En dom som innebär att en tidigare dom om underhållsskyldighet ändras på grundval av ändrade omständigheter ska inte anses vara oförenlig i den mening som avses i c eller d.

Artikel 25

Vilandeförklaring av mål

Om det vid domstol i en medlemsstat görs gällande att en dom som har meddelats i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll ska erkännas, ska domstolen låta handläggningen av målet vila om verkställighet av domen har uppskjutits i ursprungsmedlemsstaten på grund av att ändring av domen har begärts.

Artikel 26

Verkställbarhet

En dom som har meddelats i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll och som är verkställbar i den medlemsstaten, ska verkställas i en annan medlemsstat sedan domen, på ansökan av part, har förklarats vara verkställbar där.

Artikel 27

Lokala domstolars behörighet

1. En ansökan om verkställbarhetsförklaring ska göras vid den domstol eller den behöriga myndighet i den verkställande medlemsstaten som den medlemsstaten anmält till kommissionen i enlighet med artikel 71.

2. Den lokala behörigheten ska bestämmas av motpartens hemvist, eller efter den plats där verkställighet ska äga rum.

Artikel 28

Förfarande

1. En ansökan om verkställbarhetsförklaring ska åtföljas av följande handlingar:

- a) En kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas.
- b) Ett utdrag av domen utfärdat av ursprungsdomstolen med användning av formuläret i bilaga II, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 29.
- c) Vid behov, en translitterering eller en översättning av innehållet i standardformuläret som avses i punkt b till det officiella språket i den verkställande medlemsstaten eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, till ett officiellt språk för domstolsförfaranden på den ort där ansökan görs, i enlighet med den medlemsstatens lag, eller till ett annat språk som den verkställande medlemsstaten har uppgett att den godtar. Varje medlemsstat får ange vilket eller vilka av Europeiska unionens institutioners officiella språk förutom sitt eller sina egna som den kan godta för ifyllandet av formuläret.

2. Den domstol eller den behöriga myndighet vid vilken ansökan görs får inte kräva att sökanden tillhandahåller en översättning av domen. En översättning får dock krävas i samband med en ansökan om ändring enligt artikel 32 eller 33.

3. En översättning enligt denna artikel ska göras av en person som är behörig att göra översättningar i någon av medlemsstaterna.

*Artikel 29***Underlåtenhet att inge utdrag**

1. Om utdrag enligt artikel 28.1 b inte har givits in, kan domstolen eller den behöriga myndigheten bestämma en tid inom vilken det ska ges in, godta en likvärdig handling eller, om tillgängliga uppgifter kan anses tillräckliga, befria sökanden från skyldigheten att ge in det.

2. I fall som avses i punkt 1 ska en översättning av handlingarna ges in om domstolen eller den behöriga myndigheten begär det. Översättningen ska göras av en person som är behörig att göra översättningar i någon av medlemsstaterna.

*Artikel 30***Verkställbarhetsförklaring**

Domen ska förklaras vara verkställbar utan någon förnyad prövning enligt artikel 24 efter fullgörandet av formaliteterna i artikel 28, dock senast inom 30 dagar efter fullgörandet av dessa formaliteter, såvida detta inte på grund av exceptionella omständigheter är omöjligt. I detta skede av förfarandet ska den part mot vilken verkställighet begärs inte ges tillfälle att yttra sig över ansökan.

*Artikel 31***Underrättelse om beslutet med anledning av verkställbarhetsansökan**

1. Sökanden ska snarast, på det sätt som föreskrivs enligt lagen i den verkställande medlemsstaten, underrättas om det beslut som har meddelats med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring.

2. Den part mot vilken verkställighet begärs ska delges verkställbarhetsförklaringen tillsammans med beslutet, såvida inte detta redan delgivits denna part.

*Artikel 32***Ändring av beslutet med anledning av verkställbarhetsansökan**

1. Var och en av parterna får ansöka om ändring av beslutet med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring.

2. Ansökan om ändring ska göras vid den domstol som den berörda medlemsstaten anmält till kommissionen enligt artikel 71.

3. Ansökan om ändring ska handläggas enligt de bestämmelser som gäller för kontradiktoriska förfaranden.

4. Om den part mot vilken verkställighet begärs underlåter att inkomma med svaromål till den domstol som handlägger ansökan om ändring, ska artikel 11 tillämpas även om denna part inte har hemvist i någon medlemsstat.

5. Ansökan om ändring av en verkställbarhetsförklaring ska göras inom 30 dagar efter delgivningen av denna. Om den part mot vilken verkställighet begärs har hemvist i en annan medlemsstat än den där verkställbarhetsförklaringen meddelades, ska fristen för att söka ändring vara 45 dagar och löpa från den dag då avgörandet delgavs honom eller henne, antingen personligen eller i bostaden. Fristen får inte förlängas på grund av långt avstånd.

*Artikel 33***Talan mot avgörandet med anledning av ansökan om ändring**

Mot det avgörande som meddelas med anledning av att ändring har sökts får talan föras endast genom det förfarande som den berörda medlemsstaten anmält till kommissionen i enlighet med artikel 71.

*Artikel 34***Avslag på en ansökan om verkställbarhetsförklaring eller upphävande av verkställbarhetsförklaringen**

1. Den domstol vid vilken ändring söks enligt artikel 32 eller 33, får avslå en ansökan om verkställbarhetsförklaring eller upphäva verkställbarhetsförklaringen endast på någon av de grunder som anges i artikel 24.

2. Om inte annat följer av artikel 32.4 ska en domstol, vid vilken ändring söks enligt artikel 32, meddela sitt avgörande inom 90 dagar från och med dagen för ansökan, såvida detta inte på grund av exceptionella omständigheter är omöjligt.

3. En domstol vid vilken talan väcks enligt artikel 33 ska meddela sitt avgörande utan dröjsmål.

*Artikel 35***Vilandeförklaring av mål**

Den domstol som handlägger verkställighetsfrågan efter det att ändring har sökts enligt artikel 32 eller 33, ska på begäran av den part mot vilken verkställighet begärs låta handläggningen av målet vila, om verkställigheten av domen har uppskjutits i ursprungsmedlemsstaten på grund av att ändring av domen har begärts.

*Artikel 36***Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder**

1. Om en dom ska erkännas i enlighet med detta avsnitt, ska ingenting hindra sökanden från att begära interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, enligt lagen i den verkställande medlemsstaten, utan att det krävs någon verkställbarhetsförklaring enligt artikel 30.

2. En verkställbarhetsförklaring ska automatiskt medföra att säkerhetsåtgärder får vidtas.

3. Så länge den i artikel 32.5 angivna fristen för att ansöka om ändring av verkställbarhetsförklaringen inte har löpt ut och intill dess att ett avgörande har meddelats med anledning av att ändring har sökts, får inga andra åtgärder för verkställighet än säkerhetsåtgärder vidtas mot egendom som tillhör den part mot vilken verkställighet begärs.

Artikel 37

Delvis verkställbarhet

1. Om en dom omfattar flera yrkanden och verkställbarhetsförklaringen inte kan meddelas för domen i dess helhet, ska domstolen eller den behöriga myndigheten meddela den i fråga om ett eller flera av dem.

2. Sökanden kan begära en verkställbarhetsförklaring som är begränsad till delar av domen.

Artikel 38

Ingen avgift eller skatt

Ingen avgift eller skatt som är beräknad efter tvisteföremålets värde får tas ut i den verkställande medlemsstaten vid ett förfarande som avser en verkställbarhetsförklaring.

AVSNITT 3

Bestämmelser som gäller alla domar

Artikel 39

Interimistisk verkställbarhet

Ursprungsdomstolen får förklara att domen ska vara verkställbar utan hinder av att den överklagas, även om omedelbar verkställbarhet inte föreskrivs i nationell lag.

Artikel 40

Åberopande av en erkänd dom

1. En part som vill åberopa en dom som har erkänts enligt artikel 17.1 eller avsnitt 2 i en annan medlemsstat, ska tillhandahålla en kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas.

2. Om det är nödvändigt kan den domstol vid vilken den erkända domen åberopas begära att den part som åberopar den erkända domen ska tillhandahålla ett utdrag som utfärdats av ursprungsdomstolen med användning av formuläret i bilaga I eller bilaga II.

Ursprungsdomstolen ska även utfärda ett sådant utdrag på begäran av varje berörd part.

3. Vid behov ska den part som åberopar den erkända domen tillhandahålla en translitterering eller en översättning av det formulär som avses i punkt 2 till det officiella språket eller de officiella språken i den berörda medlemsstaten eller, om det finns

flera officiella språk i den medlemsstaten, till ett officiellt språk för domstolsförfaranden på den ort där den erkända domen åberopas, i enlighet med den medlemsstatens lag, eller till ett annat språk som den verkställande medlemsstaten har uppgett att den godtar. Varje medlemsstat får ange vilket eller vilka av Europeiska unionens institutioners officiella språk förutom sitt eller sina egna som den kan godta för ifyllandet av formuläret.

4. En översättning enligt denna artikel ska göras av en person som är behörig att göra översättningar i någon av medlemsstaterna.

Artikel 41

Förfarande och villkor för verkställighet

1. Med förbehåll för bestämmelserna i denna förordning ska verkställighetsförfarandet för domar som meddelats i en annan medlemsstat regleras av lagen i den verkställande medlemsstaten. En dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den verkställande medlemsstaten ska verkställas där på samma villkor som en dom som har meddelats i den verkställande medlemsstaten.

2. Den part som begär verkställighet av en dom som meddelats i en annan medlemsstat ska inte åläggas att ha en postadress eller ett bemyndigat ombud i verkställighetsmedlemsstaten, utan att detta påverkar personer med behörighet för verkställighetsförfaranden.

Artikel 42

Ingen omprövning i sak

En dom som har meddelats i en medlemsstat får aldrig omprövas i sak i den medlemsstat där erkännande, verkställbarhet eller verkställighet begärs.

Artikel 43

Ickeprioriterad kostnadstäckning

Täckning för de kostnader som uppkommer vid tillämpningen av denna förordning får inte ha företräde framför indrivning av underhållsbidrag.

KAPITEL V

MÖJLIGHET TILL RÄTTLIG PRÖVNING

Artikel 44

Rätt till rättshjälp

1. Parter som är involverade i en tvist som omfattas av denna förordning ska ha faktisk möjlighet till rättslig prövning i en annan medlemsstat, vilket ska innebära verkställighets- och överklagandeförfaranden i enlighet med de villkor som fastställs i detta kapitel.

I de fall som omfattas av kapitel VII ska den anmodade medlemsstaten tillse att varje sökande som bor i den begärande medlemsstaten har faktisk möjlighet till rättslig prövning.

2. För att säkerställa denna möjlighet ska medlemsstaterna tillhandahålla rättshjälp i enlighet med detta kapitel, såvida inte punkt 3 är tillämplig.

3. I de fall som omfattas av kapitel VII är en medlemsstat inte skyldig att tillhandahålla rättshjälp om och i den mån som förfarandena i den medlemsstaten gör det möjligt för parterna att föra sin talan utan att rättshjälp behövs, och om centralmyndigheten tillhandahåller nödvändiga tjänster utan kostnad.

4. Rätten till rättshjälp ska inte begränsas jämfört med den som tillhandahålls i motsvarande nationella mål.

5. Ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas som garanti för betalning av kostnader och avgifter vid förfaranden om underhållsskyldighet.

Artikel 45

Rättshjälpens innehåll

Den rättshjälp som beviljas enligt detta kapitel ska innebära det bistånd som är nödvändigt för att parterna ska kunna få kännedom om och hävda sina rättigheter samt säkerställa att deras ansökan, som lämnats in genom centralmyndigheter eller direkt till behöriga myndigheter, behandlas fullständigt och effektivt. Den ska, i förekommande fall, omfatta följande:

- a) Juridisk rådgivning i avsikt att nå en uppgörelse innan ett rättsligt förfarande inleds.
- b) Rättsligt bistånd med att väcka talan inför en myndighet eller en domstol och representation vid domstol.
- c) Befrielse från eller bidrag till rättegångskostnader och arvoden till personer som fått i uppdrag att vidta åtgärder under förfarandet.
- d) I de medlemsstater där den förlorande parten är skyldig att betala motpartens kostnader, motpartens kostnader om rättshjälpsmottagaren förlorar målet, under förutsättning att dessa kostnader skulle ha täckts av rättshjälpen om rättshjälpsmottagaren hade haft sin hemvist i den medlemsstat där domstolen är belägen.
- e) Tolkning.
- f) Översättning av de handlingar som domstolen eller den behöriga myndigheten kräver och som rättshjälpsmottagaren lämnat in och som är nödvändiga för att avgöra tvisten.

- g) Resekostnader som rättshjälpsmottagaren ska betala när de personer som berörs av förandet av rättshjälpsmottagarens talan är ålagda i lag eller av domstolen i den berörda medlemsstaten att personligen närvara vid förhandlingarna och domstolen beslutar att den annars inte kan höra de berörda personerna på ett tillfredsställande sätt.

Artikel 46

Fri rättshjälp för ansökningar genom centralmyndigheter angående underhåll till barn

1. Den anmodade medlemsstaten ska tillhandahålla fri rättshjälp vid alla ansökningar som görs av en underhållsberättigad enligt artikel 56 avseende en förälders underhållsskyldighet mot ett barn under 21 år.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 får den behöriga myndigheten i den anmodade medlemsstaten, när det gäller andra ansökningar än sådana som avses i artikel 56.1 a och b, vägra fri rättshjälp, om den anser att en ansökan eller ett eventuellt överklagande, efter vad som framgår av omständigheterna, uppenbart saknar grund.

Artikel 47

Fall som inte omfattas av artikel 46

1. I fall som inte omfattas av artikel 46 och om inte annat följer av artiklarna 44 och 45, får rättshjälp lämnas under de förutsättningar som följer av nationell rätt, särskilt i fråga om sökandens behov av rättshjälp och om det är rimligt att rättshjälp lämnas.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 ska en part, som i ursprungsmedlemsstaten helt eller delvis hade rättshjälp eller var befriad från kostnader och avgifter, vid alla erkännande-, verkställbarhets- eller verkställighetsförfaranden vara berättigad till rättshjälp eller kostnads- och avgiftsbefrielse i största möjliga utsträckning enligt lagen i den verkställande medlemsstaten.

3. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 ska en part, som i ursprungsmedlemsstaten har haft förmånen av ett kostnadsfritt förfarande inför en administrativ myndighet som finns uppräknad i bilaga X, vid alla erkännande-, verkställbarhets- eller verkställighetsförfaranden vara berättigad till rättshjälp enligt punkt 2. För detta ändamål ska parten lämna in ett intyg utfärdat av behörig myndighet i medlemsstaten, som visar att han eller hon uppfyller de ekonomiska villkoren för att helt eller delvis erhålla rättshjälp eller befrielse från kostnader eller avgifter.

De behöriga myndigheter som avses i denna punkt räknas upp i bilaga XI. Denna bilaga ska utarbetas och ändras enligt det förfarande som avses i artikel 73.2.

KAPITEL VI

**FÖRLIKNINGAR INFÖR DOMSTOL OCH OFFICIELLA
HANDLINGAR***Artikel 48***Denna förordnings tillämpning på förlikningar inför
domstol och officiella handlingar**

1. Förlikningar inför domstol och officiella handlingar som är verkställbara i ursprungsmedlemsstaten, ska i enlighet med kapitel IV erkännas och vara verkställbara i en annan medlemsstat på samma sätt som domar.
2. Bestämmelserna i denna förordning ska, i tillämpliga delar, gälla även förlikningar inför domstol och officiella handlingar.
3. Den behöriga myndigheten i ursprungsmedlemsstaten ska på begäran av en berörd part utfärda ett utdrag av förlikningen inför domstol eller den officiella handlingen med hjälp av formuläret enligt antingen bilagorna I och II eller enligt bilagorna III och IV.

KAPITEL VII

SAMARBETE MELLAN CENTRALMYNDIGHETER*Artikel 49***Utseende av centralmyndigheter**

1. Varje medlemsstat ska utse en centralmyndighet som ska fullgöra de uppgifter som åligger den enligt denna förordning.
2. Federala medlemsstater, medlemsstater med fler än ett rättssystem eller medlemsstater som har autonoma territoriella enheter får utse fler än en centralmyndighet och ange den territoriella eller den enskilda omfattningen av deras uppgifter. Om en medlemsstat har utsett fler än en centralmyndighet ska den ange den centralmyndighet till vilken meddelanden kan sändas för vidarebefordran till behörig centralmyndighet inom den medlemsstaten. Om ett meddelande skickas till en centralmyndighet som inte är behörig ska denna ansvara för att det sänds vidare till den behöriga centralmyndigheten och informera avsändaren om detta.
3. Uppgift om den centralmyndighet eller de centralmyndigheter som har utsetts, kontaktuppgifter för dessa, och i förekommande fall omfattningen av deras uppgifter enligt punkt 2 ska meddelas av medlemsstaten till kommissionen i enlighet med artikel 71.

*Artikel 50***Centralmyndigheters allmänna uppgifter**

1. Centralmyndigheter ska
 - a) samarbeta med varandra, inbegripet genom informationsutbyte, och främja samarbetet mellan behöriga myndigheter i sina medlemsstater för att uppnå ändamålen med denna förordning,

- b) så långt som möjligt söka lösningar på de svårigheter som uppstår vid tillämpningen av denna förordning.

2. Centralmyndigheter ska vidta åtgärder för att underlätta tillämpningen av denna förordning och sinsemellan stärka sitt samarbete. I detta syfte ska det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, vilket inrättades genom beslut 2001/470/EG, användas.

*Artikel 51***Centralmyndigheters särskilda uppgifter**

1. Centralmyndigheter ska vara behjälpliga i samband med ansökningar enligt artikel 56. De ska särskilt
 - a) vidarebefordra och ta emot sådana ansökningar,
 - b) inleda eller underlätta inledandet av förfaranden vad gäller sådana ansökningar.
2. I samband med sådana ansökningar ska centralmyndigheterna vidta alla lämpliga åtgärder för att
 - a) tillhandahålla eller underlätta tillhandahållandet av rättshjälp, när omständigheterna så kräver,
 - b) bistå med att lokalisera den underhållsskyldige eller den underhållsberättigade bland annat med tillämpning av artiklarna 61, 62 och 63,
 - c) bistå med att ta fram relevanta uppgifter om den underhållsskyldiges eller den underhållsberättigades inkomst och, om det är nödvändigt, andra ekonomiska förhållanden, inklusive lokalisering av tillgångar, bland annat med tillämpning av artiklarna 61, 62 och 63,
 - d) uppmuntra till samförstånds lösningar för att på frivillig väg utverka utbetalning av underhåll, om så är lämpligt genom medling, förlikning eller liknande förfaranden,
 - e) underlätta pågående verkställighet av domar om underhåll, inklusive eventuella utestående fordringar,
 - f) underlätta indrivning och snabb överföring av utbetalningar av underhåll,
 - g) underlätta erhållandet av skriftligt bevis eller annat bevis, utan att det påverkar tillämpningen av förordning (EG) nr 1206/2001,
 - h) vara behjälplig med att fastställa föräldraskap, när detta krävs för indrivningen av underhållet,
 - i) inleda eller underlätta inledandet av förfaranden för att utverka eventuella nödvändiga interimistiska åtgärder av territoriellt slag som syftar till att säkra utgången av en pågående ansökan om underhållsbidrag,
 - j) att underlätta delgivningen av handlingar, utan att det påverkar tillämpningen av förordning nr (EG) 1393/2007.

3. Centralmyndighetens uppgifter enligt denna artikel får, i den utsträckning det är möjligt enligt den berörda medlemsstatens lag, utföras av offentliga organ eller andra organ som står under tillsyn av behöriga myndigheter i den medlemsstaten. Uppgifter om alla sådana offentliga organ eller andra organ som utses, kontaktuppgifter för dessa samt omfattningen av deras uppgifter ska meddelas av medlemsstaten till kommissionen i enlighet med artikel 71.

4. Ingenting i denna artikel eller i artikel 53 ska innebära att en centralmyndighet åläggs att utöva befogenheter som endast får utövas av rättsliga myndigheter enligt den anmodade medlemsstatens lag.

Artikel 52

Fullmakt

Centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten får endast begära en fullmakt av sökanden om den agerar på hans eller hennes vägnar vid rättsliga förfaranden eller inför någon annan myndighet, eller avser att utse en företrädare för detta ändamål.

Artikel 53

Framställningar om särskilda åtgärder

1. En centralmyndighet får göra en motiverad framställan till en annan centralmyndighet om vidtagande av lämpliga särskilda åtgärder enligt artikel 51.2 b, c, g, h, i och j, när ingen ansökan enligt artikel 56 handläggs. Den anmodade centralmyndigheten ska vidta sådana åtgärder som är lämpliga, om den är övertygad om att de är nödvändiga för att bistå en potentiell sökande att göra en ansökan enligt artikel 56 eller avgöra om ett sådant ansökningsförfarande bör inledas.

2. När en framställan om åtgärder enligt artikel 51.2 b och c lämnas in, ska den anmodade centralmyndigheten eftersöka de uppgifter som begärts, vid behov enligt artikel 61. De uppgifter som avses i artikel 61.2 b, c och d får emellertid endast eftersökas om den underhållsberättigade företer en kopia av en dom, förlikning inför domstol eller en officiell handling som ska verkställas, i förekommande fall åtföljd av ett utdrag enligt artiklarna 20, 28 eller 48.

Den anmodade centralmyndigheten ska vidarebefordra de uppgifter som erhållits till den begärande centralmyndigheten. När uppgiften erhållits enligt artikel 61, får endast uppgift om den potentiella svarandens adress i den anmodade medlemsstaten lämnas. Vid framställningar som tar sikte på erkännande, verkställbarhetsförklaring eller verkställighet får även uppgifter som enbart anger om svaranden har inkomster eller tillgångar i den staten eller inte vidarebefordras.

Om den anmodade centralmyndigheten inte kan tillhandahålla de begärda uppgifterna ska den utan dröjsmål underrätta den begärande centralmyndigheten om detta och ange skälen för detta.

3. En centralmyndighet får även vidta särskilda åtgärder på framställan av en annan centralmyndighet avseende mål om indrivning av underhåll med internationella inslag som pågår i den begärande medlemsstaten.

4. Vid framställningar enligt denna artikel ska centralmyndigheter använda formuläret enligt bilaga V.

Artikel 54

Centralmyndighetens kostnader

1. Varje centralmyndighet ska bära sina egna kostnader vid tillämpning av denna förordning.

2. Centralmyndigheter får inte ta ut någon avgift från en sökande för de tjänster som de tillhandahåller enligt denna förordning utom för exceptionella kostnader i samband med en framställan om en särskild åtgärd enligt artikel 53.

Vid tillämpningen av denna punkt ska kostnader som hänförs sig till fastställande av var den underhållsskyldige befinner sig inte anses vara exceptionella kostnader.

3. Den anmodade centralmyndigheten får endast kräva ersättning för de exceptionella kostnader som avses i punkt 2 om sökanden i förväg har godkänt att tjänsterna tillhandahålls till denna kostnad.

Artikel 55

Ansökan genom centralmyndigheterna

En ansökan enligt detta kapitel ska göras genom centralmyndigheten i den medlemsstat där sökanden är bosatt till centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten.

Artikel 56

Möjliga ansökningar

1. En underhållsberättigad som vill att underhåll ska drivas in enligt denna förordning kan göra följande ansökningar:

- a) Erkännande eller erkännande och verkställbarhetsförklaring av en dom.
- b) Verkställighet av en dom som meddelats eller erkänts i den anmodade medlemsstaten.
- c) Erhållande av en dom i den anmodade medlemsstaten, om det inte finns någon tidigare dom, inklusive i förekommande fall fastställande av föräldraskap.
- d) Erhållande av en dom i den anmodade medlemsstaten, om en dom som meddelats i en annan stat än den anmodade medlemsstaten inte kan erkännas och förklaras verkställbar.
- e) Ändring av en dom som meddelats i den anmodade medlemsstaten.

- f) Ändring av en dom som meddelats i en annan stat än den anmodade medlemsstaten.
2. En underhållsskyldig mot vilken det finns en dom om underhållsskyldighet kan göra följande ansökningar:
- a) Erkännande av en dom som leder till uppskjutande eller begränsning av verkställigheten av en tidigare dom i den anmodade medlemsstaten.
- b) Ändring av en dom som meddelats i den anmodade medlemsstaten.
- c) Ändring av en dom som meddelats i en annan stat än den anmodade medlemsstaten.
3. För ansökningar enligt denna artikel ska bistånd och representation enligt artikel 45 b tillhandahållas av centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten, direkt eller genom offentliga myndigheter eller andra organ eller personer.
4. Om inte annat följer av denna förordning ska de ansökningar som avses i punkterna 1 och 2 handläggas enligt lagen i den anmodade medlemsstaten och omfattas av de regler gällande behörighet som är tillämpliga i den medlemsstaten.

Artikel 57

Ansökningens innehåll

1. Vid ansökan enligt artikel 56 ska formuläret enligt bilaga VI eller bilaga VII användas.
2. En ansökan enligt artikel 56 ska innehålla minst följande:
- a) Uppgift om vilken typ av ansökan eller ansökningar det gäller.
- b) Sökandens namn och kontaktuppgifter, inklusive adress och födelsedatum.
- c) Svarandens namn och, om uppgifterna är kända, adress och födelsedatum.
- d) Namn och födelsedatum på de personer för vilka underhåll söks.
- e) Grunderna för ansökan.
- f) När det gäller ansökningar från underhållsberättigade, uppgift om vart utbetalningen av underhållet ska sändas eller överföras elektroniskt.
- g) Namn på och kontaktuppgifter för den person eller den enhet inom centralmyndigheten i den begärande medlemsstaten som ansvarar för handläggningen av ansökan.
3. Vad gäller punkt 2 b) kan den sökandes adress ersättas av en annan adress när det förekommit våld inom familjen, om det inte enligt den anmodade medlemsstatens lag krävs att sökanden lämnar sin adress för att ett förfarande ska kunna inledas.

4. I förekommande fall, och i den mån uppgifterna är kända, ska ansökan även innefatta följande:

- a) Den underhållsberättigades ekonomiska förhållanden.
- b) Den underhållsskyldiges ekonomiska förhållanden, inklusive namn på och adress till den underhållsskyldiges arbetsgivare samt uppgifter om vilken typ av tillgångar den underhållsskyldige har och var dessa finns.
- c) Annan information som kan vara till hjälp för att lokalisera svaranden.

5. Ansökan ska åtföljas av alla nödvändiga kompletterande uppgifter eller skriftliga bevis inklusive, i förekommande fall, handlingar rörande sökandens rätt till rättshjälp. De ansökningar som avses i artikel 56.1 a och b samt 56.2 a ska, beroende på vad som krävs, endast åtföljas av de handlingar som nämns i artiklarna 20, 28 eller 48, eller i artikel 25 i 2007 års Haagkonvention.

Artikel 58

Vidarebefordran, mottagande och handläggning av ansökningar och ärenden genom centralmyndigheter

1. Centralmyndigheten i den begärande medlemsstaten ska bistå den sökande med att se till att ansökan åtföljs av alla handlingar och all information som, såvitt den känner till, är nödvändiga för att ansökan ska behandlas.

2. Centralmyndigheten i den begärande medlemsstaten ska, när den anser att ansökan uppfyller kraven i denna förordning, vidarebefordra ansökan till centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten.

3. Den anmodade centralmyndigheten ska inom 30 dagar efter att ha mottagit ansökan bekräfta mottagandet med användning av formuläret i bilaga VIII och informera centralmyndigheten i den begärande medlemsstaten om vilka inledande åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas för att behandla ansökan, och får begära ytterligare handlingar och information som behövs. Inom samma period om 30 dagar ska den anmodade centralmyndigheten meddela den begärande centralmyndigheten namn och kontaktuppgifter för den person eller enhet som har ansvar för att besvara förfrågningar om hur behandlingen av ansökan fortskrider.

4. Inom 60 dagar från bekräftelsen av mottagandet av ansökan ska den anmodade centralmyndigheten informera den begärande centralmyndigheten om ansökans status.

5. Begärande och anmodade centralmyndigheter ska hålla varandra informerade om

- a) den person eller den enhet som är ansvarig för ett visst ärende,
- b) hur ärendet fortskrider,

och i god tid svara på förfrågningar.

6. Centralmyndigheter ska behandla ett ärende så snabbt som dess beskaffenhet tillåter.

7. Centralmyndigheter ska använda sig av de snabbaste och mest effektiva kommunikationsmedel som står till deras förfogande.

8. En anmodad centralmyndighet får vägra att behandla en ansökan endast om det är uppenbart att kraven i denna förordning inte är uppfyllda. I sådant fall ska den anmodade centralmyndigheten utan dröjsmål informera den begärande centralmyndigheten om skälen för vägran med användning av formuläret i bilaga IX.

9. Den anmodade centralmyndigheten får inte avvisa en ansökan endast på grund av att det krävs kompletterande handlingar eller information. Den anmodade centralmyndigheten får emellertid anhålla om att den begärande centralmyndigheten inte gör detta inom 90 dagar, eller inom en längre period som bestämts av den anmodade centralmyndigheten, får den anmodade centralmyndigheten besluta att den inte längre kommer att behandla ansökan. I sådana fall ska den informera den begärande centralmyndigheten om det med användning av formuläret i bilaga IX.

Artikel 59

Språk

1. Formulären för ansökan eller framställan ska fyllas i på det officiella språket i den anmodade medlemsstaten eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, på det eller ett av de officiella språken på den ort där den berörda centralmyndigheten är belägen, eller på något av de officiella språken för Europeiska unionens institutioner som den anmodade medlemsstaten har angett att den kan godta, om inte centralmyndigheten i den medlemsstaten har meddelat att en översättning inte är nödvändig.

2. Handlingar som åtföljer formulären ska endast översättas till det språk som följer av punkt 1 om en översättning är nödvändig för att begärt bistånd ska kunna tillhandahållas, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 20, 28, 40 och 66.

3. All annan kommunikation mellan centralmyndigheter ska ske på det språk som följer av punkt 1 såvida inte centralmyndigheterna sinsemellan kommer överens om något annat.

Artikel 60

Möten

1. Centralmyndigheterna ska för att underlätta tillämpningen av denna förordning sammanträda regelbundet.

2. Dessa möten ska sammankallas i enlighet med beslut 2001/470/EG.

Artikel 61

Centralmyndigheters tillgång till uppgifter

1. Den anmodade centralmyndigheten ska, på de villkor som anges i detta kapitel och med undantag för artikel 51.4, vidta alla lämpliga och rimliga åtgärder för att erhålla de uppgifter som avses i punkt 2 som är nödvändiga för att, i ett visst ärende, underlätta erhållande, ändring, erkännande, verkställbarhetsförklaring eller verkställighet av en dom.

De offentliga myndigheter eller förvaltningar som i den anmodade medlemsstaten inom ramen för sin normala verksamhet innehar de uppgifter som avses i punkt 2 och är ansvariga för behandlingen av dem i den mening som avses i direktiv 95/46/EG ska, med undantag för begränsningar som är berättigade på grund av nationell eller allmän säkerhet, lämna dessa uppgifter till den anmodade centralmyndigheten på dess begäran i de fall då centralmyndigheten inte har direkt åtkomst till uppgifterna.

Medlemsstaterna får utse de offentliga myndigheter eller förvaltningar som ska vara behöriga att tillhandahålla anmodade centralmyndigheter uppgifter som avses i punkt 2. En medlemsstat ska i sådant fall se till att dess val gör det möjligt för centralmyndigheten att, i enlighet med denna artikel, få tillgång till begärda uppgifter.

Alla andra juridiska personer som i den anmodade medlemsstaten innehar de uppgifter som avses i punkt 2 och är ansvariga för behandlingen av dem i den mening som avses i direktiv 95/46/EG ska lämna dessa till den anmodade centralmyndigheten på dess begäran ifall de är behöriga att göra det enligt lagen i den anmodade medlemsstaten.

Den anmodade centralmyndigheten ska vid behov vidarebefordra dessa uppgifter till den begärande centralmyndigheten.

2. De uppgifter som avses i denna artikel omfattar uppgifter som de myndigheter, förvaltningar eller juridiska personer som anges i punkt 1 redan innehar. De ska vara adekvata, relevanta och inte överdrivet omfattande samt avse

- a) den underhållsskyldiges eller den underhållsberättigades adress,
- b) den underhållsskyldiges inkomst,
- c) uppgifter som identifierar den underhållsskyldiges arbetsgivare och/eller bankkonto(n), och
- d) den underhållsskyldiges tillgångar.

I syfte att erhålla eller ändra en dom får den anmodade centralmyndigheten endast begära de uppgifter som avses i a.

I syfte att erkänna eller verkställa en dom eller förklara den verkställbar får den anmodade centralmyndigheten begära alla de uppgifter som avses i första stycket. De uppgifter som avses i d får emellertid endast begäras om de uppgifter som avses i b och c är otillräckliga för att domen ska kunna verkställas.

Artikel 62

Vidarebefordran och användning av uppgifter

1. Centralmyndigheter ska inom sin medlemsstat, alltefter omständigheterna, vidarebefordra de uppgifter som avses i artikel 61.2 till behöriga domstolar, behöriga myndigheter med ansvar för delgivning av handlingar och till behöriga myndigheter med ansvar för verkställighet av domar.

2. De myndigheter eller domstolar till vilka uppgifter vidarebefordras i enlighet med artikel 61 får endast använda dessa uppgifter för att underlätta indrivningen av underhållsbidrag.

Med undantag för uppgifter som enbart indikerar om det finns en adress, inkomster eller tillgångar i den anmodade medlemsstaten eller inte, får de uppgifter som avses i artikel 61.2 inte lämnas till den person som har ansökt hos den begärande centralmyndigheten, med förbehåll för tillämpningen av förfaranderegler inför en domstol.

3. De myndigheter som behandlar uppgifter som har vidarebefordrats enligt artikel 61 får inte bevara sådana uppgifter under längre tid än vad som krävs för de syften för vilka de vidarebefordrades.

4. Myndigheter som behandlar uppgifter som har överförs enligt artikel 61 ska säkerställa sekretess för sådana uppgifter i enlighet med nationell lag.

Artikel 63

Underrättelse till den person som berörs av insamling av uppgifter

1. Den person som berörs av insamlingen av uppgifter ska i enlighet med den nationella lagen i den anmodade medlemsstaten underrättas om att dessa helt eller delvis har vidarebefordrats.

2. När denna underrättelse riskerar att vara till skada för en effektiv indrivning av ett underhållsbidrag får den skjutas upp under en period som inte får överstiga 90 dagar från den dag då uppgifterna lämnades till den anmodade centralmyndigheten.

KAPITEL VIII

OFFENTLIGA ORGAN

Artikel 64

Offentliga organ som sökande

1. När det gäller en ansökning om erkännande och verkställbarhetsförklaring av domar eller verkställighet av domar ska termen *underhållsberättigad* även innefatta ett offentligt organ som agerar i stället för en person som har rätt att få underhållsbidrag eller ett offentligt organ som har rätt till återbetalning för understöd som har lämnats i stället för underhållsbidrag.

2. Ett offentligt organs rätt att agera i stället för en person som har rätt att få underhållsbidrag eller att kräva återbetalning för bidrag som har utbetalats till den underhållsberättigade i stället för underhållsbidrag ska regleras av den lag som gäller för organet.

3. Ett offentligt organ får söka erkännande och verkställbarhetsförklaring eller begära verkställighet av

a) en dom meddelad mot en underhållsskyldig på begäran av ett offentligt organ som kräver återbetalning för bidrag som lämnats i stället för underhållsbidrag,

b) en dom mellan en underhållsberättigad och en underhållsskyldig såvitt avser det bidrag som lämnats till den underhållsberättigade i stället för underhållsbidrag.

4. Det offentliga organ som söker erkännande, verkställbarhetsförklaring eller verkställighet av en dom, ska på begäran tillhandahålla de handlingar som är nödvändiga för att fastställa dess rätt att agera enligt punkt 2 och att bidrag har utbetalats till den underhållsberättigade.

KAPITEL IX

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 65

Legalisering eller annat liknande förfarande

Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas inom ramen för denna förordning.

Artikel 66

Översättning av skriftliga bevis

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 20, 28 och 40 kan den domstol vid vilken talan väckts begära att parterna lämnar in en översättning av skriftliga bevis på ett annat språk än rättegångsspråket endast om den anser att detta är nödvändigt för att en dom ska kunna meddelas eller för att rätten till försvar ska kunna respekteras.

Artikel 67

Återkrav av kostnader

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 54 får behörig myndighet i den anmodade medlemsstaten, i undantagsfall och om partens ekonomiska förhållanden tillåter det, kräva tillbaka kostnader från förlorande part som erhållit fri rätts hjälp enligt artikel 46.

Artikel 68

Förhållandet till andra gemenskapsrättsakter

1. Om inte annat följer av artikel 75.2 ska denna förordning ändra förordning (EG) nr 44/2001 genom att ersätta bestämmelserna om underhållsskyldighet i den förordningen.

2. Denna förordning ska ersätta förordning (EG) nr 805/2004 i angelägenheter rörande underhållsskyldighet, utom vad gäller europeiska exekutionstitlar om underhållsskyldighet som utfärdats i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll.

3. I fråga om underhållsskyldighet ska denna förordning inte påverka tillämpningen av direktiv 2003/8/EG, om inte annat följer av kapitel V.

4. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av direktiv 95/46/EG.

Artikel 69

Förhållandet till befintliga internationella konventioner och avtal

1. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av bilaterala och multilaterala konventioner och avtal som en eller flera medlemsstater har tillträtt när denna förordning antas och som gäller frågor som regleras i denna förordning, utan att detta påverkar medlemsstaternas skyldigheter enligt artikel 307 i fördraget.

2. Utan hinder av punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3 ska denna förordning ha företräde i förbindelserna mellan medlemsstaterna framför konventioner som avser frågor som regleras i denna förordning och som medlemsstaterna är parter i.

3. Denna förordning ska inte hindra tillämpningen av konventionen av den 23 mars 1962 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge angående indrivning av underhållsbidrag för medlemsstater som är bundna av konventionen med hänsyn till att den konventionen, när det gäller domars erkännande, verkställbarhet och verkställighet, tillhandahåller

- a) enklare och snabbare förfaranden för verkställighet av domar om underhållsbidrag,
- b) rättshjälp som är förmånligare än den som föreskrivs i kapitel V i denna förordning.

Svaranden får dock inte på grund av tillämpningen av den konventionen berövas det skydd som erbjuds enligt artiklarna 19 och 21 i denna förordning.

Artikel 70

Information som gjorts tillgänglig för allmänheten

Medlemsstaterna ska inom ramen för det europeiska rättsliga nätverk på privaträttens område som inrättats i enlighet med beslut 2001/470/EG lämna följande information i syfte att göra den tillgänglig för allmänheten:

- a) En beskrivning av nationella lagar och förfaranden rörande underhållsskyldighet.

- b) En beskrivning av de åtgärder som vidtagits för att uppfylla skyldigheterna enligt artikel 51.

- c) En beskrivning av hur faktisk möjlighet till rättslig prövning enligt artikel 44 säkerställs.

- d) En beskrivning av nationella regler och förfaranden för verkställighet, inklusive information om eventuella begränsningar i fråga om verkställighet, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister.

Medlemsstaterna ska ständigt hålla denna information aktuell.

Artikel 71

Information om kontaktuppgifter och språk

1. Senast den 18 september 2010 ska medlemsstaterna meddela kommissionen

- a) namn och kontaktuppgifter för de domstolar eller myndigheter som har behörighet att behandla ansökningar om verkställbarhetsförklaring i enlighet med artikel 27.1 och överklaganden av beslut med anledning av sådana ansökningar i enlighet med artikel 32.2,

- b) de förfaranden för överklaganden som avses i artikel 33,

- c) omprövningsförfaranden för tillämpning av artikel 19 samt namn och kontaktuppgifter för behöriga domstolar,

- d) namn och kontaktuppgifter för centralmyndigheter och, i förekommande fall, omfattningen av deras uppgifter, i enlighet med artikel 49.3,

- e) namn och kontaktuppgifter för offentliga organ eller andra organ och, i förekommande fall, omfattningen av deras uppgifter, i enlighet med artikel 51.3,

- f) namn och kontaktuppgifter för de myndigheter som har behörighet i fråga om verkställighet för tillämpningen av artikel 21,

- g) vilka språk som godtas för översättning av de handlingar som avses i artiklarna 20, 28 och 40,

- h) vilka språk som godtas av centralmyndigheter för kommunikation med andra centralmyndigheter enligt artikel 59.

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om senare ändringar av denna information.

2. Kommissionen ska i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra de uppgifter som meddelats enligt punkt 1, med undantag av adresser och andra kontaktuppgifter för de domstolar och myndigheter som avses i leden a, c och f.

3. Kommissionen ska på lämpligt sätt göra den information som meddelats enligt punkt 1 tillgänglig för allmänheten, framför allt genom det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område som inrättades enligt beslut 2001/470/EG.

Artikel 72

Ändring av formulären

Varje ändring av de formulär som föreskrivs i denna förordning ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 73.3.

Artikel 73

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av den kommitté som inrättades enligt artikel 70 i förordning (EG) nr 2201/2003.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artiklarna 4 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.

Den tid som avses i artikel 4.3 i beslut 1999/468/EG ska vara tre månader.

3. När det hänvisas till denna punkt ska artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.

Artikel 74

Översynsklausul

Senast fem år efter det i enlighet med artikel 76 tredje stycket fastställda tillämpningsdatumet ska kommissionen för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén lägga fram en rapport om tillämpningen av denna förordning som ska innehålla en utvärdering av de praktiska erfarenheterna från det administrativa samarbetet mellan centralmyndigheter särskilt beträffande dessa myndigheters tillgång till de uppgifter som innehas av offentliga myndigheter och förvaltningar och en utvärdering av hur det förfarande som ska tillämpas på erkännande, verkställbarhetsförklaring eller verkställighet av domar som meddelats i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll har fungerat. Rapporten ska vid behov åtföljas av ändringsförslag.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdad i Bryssel den 18 december 2008.

Artikel 75

Övergångsbestämmelser

1. Om inte annat följer av punkterna 2 och 3 ska bestämmelserna i denna förordning endast tillämpas på förfaranden som har inletts, förlikningar inför domstol som har godkänts eller ingåtts och på officiella handlingar som fastställts efter det att förordningen började tillämpas.

2. Kapitel IV avsnitt 2 och 3 ska tillämpas

a) på domar som meddelats i medlemsstaterna före den dag då denna förordning börjar tillämpas, när erkännande och verkställighetsförklaring begärs efter den dagen,

b) på domar som meddelas efter den dag då denna förordning börjar tillämpas till följd av förfaranden som inletts före den dagen, i den utsträckning som dessa domar i fråga om erkännande och verkställighet omfattas av tillämpningsområdet för förordning (EG) nr 44/2001.

Förordning (EG) nr 44/2001 ska vara fortsatt tillämplig på förfaranden för erkännande och verkställighet som pågår den dag denna förordning börjar tillämpas.

Första och andra stycket ska även tillämpas på förlikningar inför domstol som har godkänts eller ingåtts och på officiella handlingar som fastställts i medlemsstaterna.

3. Kapitel VII om samarbete mellan centralmyndigheter ska tillämpas på framställningar och ansökningar som centralmyndigheten tar emot från och med den dag då denna förordning börjar tillämpas.

Artikel 76

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artiklarna 2.2, 47.3, 71, 72 och 73 ska tillämpas från och med den 18 september 2010.

Denna förordning ska tillämpas från och med den 18 juni 2011, med undantag för de bestämmelser som avses i andra stycket, under förutsättning att 2007 års Haagprotokoll tillämpas i gemenskapen vid den tidpunkten. I annat fall ska denna förordning tillämpas från och med dagen för tillämpningen av det protokollet i gemenskapen.

På rådets vägnar
M. BARNIER
Ordförande

BILAGA I

UTDRAG UR EN DOM/FÖRLIKNING INFÖR DOMSTOL OM UNDERHÅLLSSKYLDIGHET SOM INTE ÄR FÖREMÅL FÖR ETT FÖRFARANDE FÖR ERKÄNNANDE OCH EN VERKSTÄLLBARHETSFÖRKLARING

(artiklarna 20 och 48 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet ⁽¹⁾)

VIKTIGT

Ska utfärdas av ursprungsdomstolen

Ska utfärdas endast om domen eller förlikningen inför domstol är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten

Endast sådana uppgifter ska uppges som anges i domen eller förlikningen inför domstol eller som ursprungsdomstolen underrättats om

1. **Handlingens art:**

- Dom Förlikning inför domstol

Datum och referensnummer:

Domen eller förlikningen inför domstol ska erkännas och vara verkställbar i en annan medlemsstat utan att det finns någon möjlighet att invända mot erkännandet och utan att det krävs en verkställbarhetsförklaring (artiklarna 17 och 48 i förordning (EG) nr 4/2009).

2. **Ursprungsdomstol**

2.1 Namn:

2.2 Adress:

2.2.1 Gatuadress eller postbox:

2.2.2 Ort och postnummer:

2.2.3 Medlemsstat

- Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 Sverige

2.3 Telefon, fax, e-postadress:

3. **Kärande (*) (**)**

3.1 *Person A*

3.1.1 För- och efternamn:

3.1.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

⁽¹⁾ EUT L 7, 10.1.2009, s. 1.

^(*) Om parterna inte anges som kärande eller svarande i domen/förlikningen inför domstol, ange endera part som kärande respektive svarande.

^(**) Bifoga en kompletterande sida om domen eller förlikningen inför domstol avser mer än tre kärande eller tre svarande.

- 3.1.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:
- 3.1.4 Adress:
- 3.1.4.1 Gatuadress eller postbox:
- 3.1.4.2 Ort och postnummer:
- 3.1.4.3 Land:
- 3.1.5 Har fått
- 3.1.5.1 rättshjälp:
- Ja Nej
- 3.1.5.2 befrielse från avgifter och kostnader:
- Ja Nej
- 3.1.5.3 ett kostnadsfritt förfarande inför en administrativ myndighet som anges i bilaga X till förordning (EG) nr 4/2009:
- Ja Nej
- 3.2 *Person B*
- 3.2.1 För- och efternamn:
- 3.2.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:
- 3.2.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:
- 3.2.4 Adress:
- 3.2.4.1 Gatuadress eller postbox:
- 3.2.4.2 Ort och postnummer:
- 3.2.4.3 Land:
- 3.2.5 Har fått
- 3.2.5.1 rättshjälp:
- Ja Nej
- 3.2.5.2 befrielse från avgifter och kostnader:
- Ja Nej
- 3.2.5.3 ett kostnadsfritt förfarande inför en administrativ myndighet som anges i bilaga X till förordning (EG) nr 4/2009:
- Ja Nej

3.3 Person C

3.3.1 För- och efternamn:

3.3.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

3.3.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:

3.3.4 Adress:

3.3.4.1 Gatuadress eller postbox:

3.3.4.2 Ort och postnummer:

3.3.4.3 Land:

3.3.5 Har fått

3.3.5.1 rättshjälp:

 Ja Nej

3.3.5.2 befrielse från avgifter och kostnader:

 Ja Nej

3.3.5.3 ett kostnadsfritt förfarande inför en administrativ myndighet som anges i bilaga X till förordning (EG) nr 4/2009:

 Ja Nej

4. Svarande (*) (**)

4.1 Person A

4.1.1 För- och efternamn:

4.1.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

4.1.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:

4.1.4 Adress:

4.1.4.1 Gatuadress eller postbox:

4.1.4.2 Ort och postnummer:

4.1.4.3 Land:

(*) Om parterna inte anges som kärke eller svarande i domen/förlikningen inför domstol, ange endera part som kärke respektive svarande.

(**) Bifoga en kompletterande sida om domen eller förlikningen inför domstol avser mer än tre kärke eller tre svarande.

4.1.5 Har fått

4.1.5.1 rättshjälp:

Ja Nej

4.1.5.2 befrielse från avgifter och kostnader:

Ja Nej

4.1.5.3 ett kostnadsfritt förfarande inför en administrativ myndighet som anges i bilaga X till förordning (EG) nr 4/2009:

Ja Nej

4.2 Person B

4.2.1 För- och efternamn:

4.2.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

4.2.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:

4.2.4 Adress:

4.2.4.1 Gatuadress eller postbox:

4.2.4.2 Ort och postnummer:

4.2.4.3 Land:

4.2.5 Har fått

4.2.5.1 rättshjälp:

Ja Nej

4.2.5.2 befrielse från avgifter och kostnader:

Ja Nej

4.2.5.3 ett kostnadsfritt förfarande inför en administrativ myndighet som anges i bilaga X till förordning (EG) nr 4/2009:

Ja Nej

4.3 Person C

4.3.1 För- och efternamn:

4.3.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

4.3.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:

4.3.4 Adress:

4.3.4.1 Gatuadress eller postbox:

4.3.4.2 Ort och postnummer:

4.3.4.3 Land:

4.3.5 Har fått:

4.3.5.1 rättshjälp:

Ja Nej

4.3.5.2 befrielse från avgifter och kostnader:

Ja Nej

4.3.5.3 ett kostnadsfritt förfarande inför en administrativ myndighet som anges i bilaga X till förordning (EG) nr 4/2009:

Ja Nej

5. Innehållet i domen/förlikningen inför domstol

5.1 Valuta

euro (EUR) bulgarisk lev (BGN) tjeckisk krona (CZK) estnisk krona (EEK)
 ungersk forint (HUF) litauisk litas (LTL) lettisk lats (LVL) polsk zloty (PLN)
 rumänsk leu (RON) svensk krona (SEK) annan (ange ISO-kod):

5.2 Underhållsbidrag (*)

5.2.1 **Underhållsbidrag A**

5.2.1.1 Underhållsbidraget ska betalas

av (namn och förnamn)

till (namn och förnamn på den person till vilken beloppet faktiskt ska betalas)

Person för vilken underhållsbidraget är avsett:

..... (namn och förnamn)

5.2.1.2 Belopp som ska betalas vid ett enda tillfälle

I förekommande fall, period som omfattas:

.....

(datum (dd/mm/åååå)-datum (dd/mm/åååå) eller händelse)

Förfalldatum: (dd/mm/åååå)

Belopp:

(*) Bifoga en kompletterande sida om domen eller förlikningen inför domstol avser fler än tre underhållskrav.

5.2.1.3 Belopp som ska betalas vid flera tillfällen

Förfalldatum (dd/mm/åååå)	Belopp

5.2.1.4 Belopp som ska betalas periodiskt

- En gång i veckan
- En gång i månaden
- Annat (ange periodicitet)

Belopp:

Från och med: (dd/mm/åååå)

Förfalldag/datum:

I förekommande fall fram till och med (dd/mm/åååå eller händelse):

Om underhållsbidraget indexerats, ange den beräkningsmetod som ligger till grund för indexeringen:

.....

Indexeringen gäller från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.1.5 Retroaktivt belopp

Period som omfattas: ((dd/mm/åååå)-(dd/mm/åååå))

Belopp:

Betalningsformer:

.....

.....

5.2.1.6 Räkna (om ränta anges i domen/förlikningen inför domstol)

Om ränta räknas på underhållsbidraget, ange räntesatsen:

Räkna löper från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.1.7 Betalning in natura (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.1.8 Annan betalningsform (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.2 **Underhållsbidrag B**

5.2.2.1 Underhållsbidraget ska betalas

av (namn och förnamn)

till (namn och förnamn på den person till vilken beloppet faktiskt ska betalas)

Person för vilken underhållsbidraget är avsett:

..... (namn och förnamn)

5.2.2.2 Belopp som ska betalas vid ett enda tillfälle

I förekommande fall, period som omfattas:

.....

(datum (dd/mm/åååå)-datum (dd/mm/åååå) eller händelse)

Förfalldatum: (dd/mm/åååå)

Belopp:

5.2.2.3 Belopp som ska betalas vid flera tillfällen

Förfalldatum (dd/mm/åååå)	Belopp

5.2.2.4 Belopp som ska betalas periodiskt

En gång i veckan

En gång i månaden

Annat (ange periodicitet):

Belopp:

Från och med: (dd/mm/åååå)

Förfalldag/datum:

I förekommande fall fram till och med (dd/mm/åååå eller händelse)

Om underhållsbidraget indexeras, ange den beräkningsmetod som ligger till grund för indexeringen:

Indexeringen gäller från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.2.5 Retroaktivt belopp

Period som omfattas: ((dd/mm/åååå)-(dd/mm/åååå))

Belopp:

Betalningsformer:

.....

.....

5.2.2.6 Räkna (om ränta anges i domen/förlikningen inför domstol)

Om ränta räknas på underhållsbidraget, ange räntesatsen:

Räkna löper från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.2.7 Betalning in natura (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.2.8 Annan betalningsform (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.3 **Underhållsbidrag C**

5.2.3.1 Underhållsbidraget ska betalas

av (namn och förnamn)

till (namn och förnamn på den person till vilken beloppet faktiskt ska betalas)

Person för vilken underhållsbidraget är avsett:

..... (namn och förnamn)

5.2.3.2 Belopp som ska betalas vid ett enda tillfälle

I förekommande fall, period som omfattas:

.....

(datum (dd/mm/åååå)-datum (dd/mm/åååå) eller händelse)

Förfalldatum: (dd/mm/åååå)

Belopp:

5.2.3.3 Belopp som ska betalas vid flera tillfällen

Förfalldatum (dd/mm/åååå)	Belopp

5.2.3.4 Belopp som ska betalas periodiskt En gång i veckan En gång i månaden Annat (ange periodicitet)

Belopp:

Från och med: (dd/mm/åååå)

Förfalldag/datum:

I förekommande fall fram till och med (dd/mm/åååå eller händelse)

.....

Om underhållsbidraget indexeras, ange den beräkningsmetod som ligger till grund för indexeringen:

Indexeringen gäller från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.3.5 Retroaktivt belopp

Period som omfattas: ((dd/mm/åååå)-(dd/mm/åååå))

Belopp:

Betalningsformer:

.....

.....

5.2.3.6 Räkna (om ränta anges i domen/förlikningen inför domstol)

Om ränta räknas på underhållsbidraget, ange räntesatsen:

Räkna löper från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.3.7 Betalning in natura (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.3.8 Annan betalningsform (ange närmare):

.....

.....

.....

5.3 *Avgifter och kostnader*

I domen/förlikningen inför domstol föreskrivs att

..... (för- och efternamn)

är betalningsskyldig för beloppet

till (för- och efternamn)

Om ytterligare blad tillfogats, ange antal sidor:

Ort: Datum: (dd/mm/åååå)

Ursprungsdomstolens namnteckning och/eller stämpel:

.....

BILAGA II

**UTDRAG UR DOM/FÖRLIKNING INFÖR DOMSTOL OM UNDERHÅLLSSKYLDIGHET SOM ÄR
FÖREMÅL FÖR ETT FÖRFARANDE FÖR ERKÄNNANDE OCH EN VERKSTÄLLBARHETSFÖRKLARING**

(artiklarna 28 och 75.2 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet ⁽¹⁾)

VIKTIGT

Ska utfärdas av ursprungsdomstolen

Ska utfärdas endast om domen eller förlikningen inför domstol är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten

Endast sådana uppgifter ska uppges som anges i domen eller förlikningen inför domstol eller som ursprungsdomstolen underrättats om

1. Handlingens art:

- Dom Förlikning inför domstol

Datum och referensnummer:

2. Ursprungsdomstol

2.1 Namn:

2.2 Adress:

2.2.1 Gatadress eller postbox:

2.2.2 Ort och postnummer:

2.2.3 Medlemsstat

- Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 Sverige

2.3 Telefon/Fax/E-postadress:

3. Kärande (*) ()**

3.1 Person A

3.1.1 För- och efternamn:

3.1.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

⁽¹⁾ EUT L 7, 10.1.2009, s. 1.

^(*) Om parterna inte anges som kärande eller svarande i domen/förlikningen inför domstol, ange endera part som kärande respektive svarande.

^(**) Bifoga en kompletterande sida om domen eller förlikningen inför domstol avser mer än tre kärande eller tre svarande.

- 3.1.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:
- 3.1.4 Adress:
- 3.1.4.1 Gatuadress eller postbox:
- 3.1.4.2 Ort och postnummer:
- 3.1.4.3 Land:
- 3.1.5 Har fått
- 3.1.5.1 rättshjälp:
- Ja Nej
- 3.1.5.2 befrielse från avgifter och kostnader:
- Ja Nej
- 3.1.5.3 ett kostnadsfritt förfarande inför en administrativ myndighet som anges i bilaga X till förordning (EG) nr 4/2009:
- Ja Nej
- 3.2 Person B
- 3.2.1 För- och efternamn:
- 3.2.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:
- 3.2.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:
- 3.2.4 Adress:
- 3.2.4.1 Gatuadress eller postbox:
- 3.2.4.2 Ort och postnummer:
- 3.2.4.3 Land:
- 3.2.5 Har fått
- 3.2.5.1 rättshjälp:
- Ja Nej
- 3.2.5.2 befrielse från avgifter och kostnader:
- Ja Nej
- 3.2.5.3 ett kostnadsfritt förfarande inför en administrativ myndighet som anges i bilaga X till förordning (EG) nr 4/2009:
- Ja Nej

3.3 Person C

3.3.1 För- och efternamn:

3.3.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

3.3.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:

3.3.4 Adress:

3.3.4.1 Gatuadress eller postbox:

3.3.4.2 Ort och postnummer:

3.3.4.3 Land:

3.3.5 Har fått

3.3.5.1 rättshjälp:

 Ja Nej

3.3.5.2 befrielse från avgifter och kostnader:

 Ja Nej

3.3.5.3 ett kostnadsfritt förfarande inför en administrativ myndighet som anges i bilaga X till förordning (EG) nr 4/2009:

 Ja Nej

4. Svarande (*) (**)

4.1 Person A

4.1.1 För- och efternamn:

4.1.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

4.1.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:

4.1.4 Adress:

4.1.4.1 Gatuadress eller postbox:

4.1.4.2 Ort och postnummer:

4.1.4.3 Land:

(*) Om parterna inte anges som kärke eller svarande i domen/förlikningen inför domstol, ange endera part som kärke respektive svarande.

(**) Bifoga en kompletterande sida om domen eller förlikningen inför domstol avser mer än tre kärke eller tre svarande.

4.1.5 Har fått

4.1.5.1 rättshjälp:

Ja Nej

4.1.5.2 befrielse från avgifter och kostnader:

Ja Nej

4.1.5.3 ett kostnadsfritt förfarande inför en administrativ myndighet som anges i bilaga X till förordning (EG) nr 4/2009:

Ja Nej

4.2 *Person B*

4.2.1 För- och efternamn:

4.2.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

4.2.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:

4.2.4 Adress:

4.2.4.1 Gatadress eller postbox:

4.2.4.2 Ort och postnummer:

4.2.4.3 Land:

4.2.5 Har fått

4.2.5.1 rättshjälp:

Ja Nej

4.2.5.2 befrielse från avgifter och kostnader:

Ja Nej

4.2.5.3 ett kostnadsfritt förfarande inför en administrativ myndighet som anges i bilaga X till förordning (EG) nr 4/2009:

Ja Nej

4.3 *Person C*

4.3.1 För- och efternamn:

4.3.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

4.3.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:

4.3.4 Adress:

4.3.4.1 Gatuadress eller postbox:

4.3.4.2 Ort och postnummer:

4.3.4.3 Land:

4.3.5 Har fått:

4.3.5.1 rättshjälp:

Ja Nej

4.3.5.2 befrielse från avgifter och kostnader:

Ja Nej

4.3.5.3 ett kostnadsfritt förfarande inför en administrativ myndighet som anges i bilaga X till förordning (EG) nr 4/2009:

Ja Nej

5. Innehållet i domen/förlikningen inför domstol

5.1 Valuta

euro (EUR) bulgarisk lev (BGN) tjeckisk krona (CZK) estnisk krona (EEK)
 ungersk forint (HUF) litauisk litas (LTL) lettisk lats (LVL) polsk zloty (PLN)
 rumänsk leu (RON) svensk krona (SEK) annan (ange ISO-kod):

5.2 Underhållsbidrag (*)

5.2.1 **Underhållsbidrag A**

5.2.1.1 Underhållsbidraget ska betalas

av (namn och förnamn)

till(namn och förnamn på den person till vilken beloppet faktiskt ska betalas)

Person för vilken underhållsbidraget är avsett:

..... (namn och förnamn)

5.2.1.2 Belopp som ska betalas vid ett enda tillfälle

I förekommande fall, period som omfattas:

.....

(datum (dd/mm/åååå)-datum (dd/mm/åååå) eller händelse)

Förfalldatum: (dd/mm/åååå)

Belopp:

(*) Bifoga en kompletterande sida om domen eller förlikningen inför domstol avser fler än tre underhållskrav.

5.2.1.3 Belopp som ska betalas vid flera tillfällen

Förfalldatum (dd/mm/åååå)	Belopp

5.2.1.4 Belopp som ska betalas periodiskt En gång i veckan En gång i månaden Annat (ange periodicitet)

Belopp:

Från och med: (dd/mm/åååå)

Förfalldag/datum:

 I förekommande fall fram till och med (dd/mm/åååå eller händelse)

.....

Om underhållsbidraget indexeras, ange den beräkningsmetod som ligger till grund för indexeringen:

.....

Indexeringen gäller från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.1.5 Retroaktivt belopp

Period som omfattas: ((dd/mm/åååå)-(dd/mm/åååå))

Belopp:

Betalningsformer:

.....

.....

5.2.1.6 Ränta (om ränta anges i domen/förlikningen inför domstol)

Om ränta räknas på underhållsbidraget, ange räntesatsen:

Ränta löper från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.1.7 Betalning in natura (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.1.8 Annan betalningsform (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.2 **Underhållsbidrag B**

5.2.2.1 Underhållsbidraget ska betalas

av (namn och förnamn)

till (namn och förnamn på

den person till vilken beloppet faktiskt ska betalas)

..... Person för vilken underhållsbidraget är avsett: (namn och förnamn)

5.2.2.2 Belopp som ska betalas vid ett enda tillfälle

I förekommande fall, period som omfattas:

.....

(datum (dd/mm/åååå)-datum (dd/mm/åååå) eller händelse)

Förfalldatum: (dd/mm/åååå)

Belopp:

5.2.2.3 Belopp som ska betalas vid flera tillfällen

Förfalldatum (dd/mm/åååå)	Belopp

5.2.2.4 Belopp som ska betalas periodiskt En gång i veckan En gång i månaden Annat (ange periodicitet)

Belopp:

Från och med: (dd/mm/åååå)

Förfalldag/datum:

 I förekommande fall fram till och med (dd/mm/åååå eller händelse)

.....

Om underhållsbidraget indexeras, ange den beräkningsmetod som ligger till grund för indexeringen:

Indexeringen gäller från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.2.5 Retroaktivt belopp

Period som omfattas: ((dd/mm/åååå)-(dd/mm/åååå))

Belopp:

Betelningsformer:

.....

.....

- 5.2.2.6 Räkna (om ränta anges i domen/förlikningen inför domstol)

Om ränta räknas på underhållsbidraget, ange räntesatsen:

Räkna löper från och med: (dd/mm/åååå)

- 5.2.2.7 Betalning in natura (ange närmare):

.....

.....

.....

- 5.2.2.8 Annan betalningsform (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.3 **Underhållsbidrag C**

- 5.2.3.1 Underhållsbidraget ska betalas

av (namn och förnamn)

till(namn och förnamn på den person till vilken beloppet faktiskt ska betalas)

Person för vilken underhållsbidraget är avsett:

.....(namn och förnamn)

- 5.2.3.2 Belopp som ska betalas vid ett enda tillfälle

I förekommande fall, period som omfattas:

.....

(datum (dd/mm/åååå)-datum (dd/mm/åååå) eller händelse)

Förfalldatum: (dd/mm/åååå)

Belopp:

- 5.2.3.3 Belopp som ska betalas vid flera tillfällen

Förfalldatum (dd/mm/åååå)	Belopp

- 5.2.3.4 Belopp som ska betalas periodiskt

En gång i veckan

En gång i månaden

Annat (ange periodicitet)

Belopp:

Från och med: (dd/mm/åååå)

Förfalldag/datum:

I förekommande fall fram till och med (dd/mm/åååå eller händelse)

.....

Om underhållsbidraget indexeras, ange den beräkningsmetod som ligger till grund för indexeringen:

Indexeringen gäller från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.3.5 Retroaktivt belopp

Period som omfattas: ((dd/mm/åååå)-(dd/mm/åååå))

Belopp:

Betalningsformer:

.....

.....

5.2.3.6 Räkna (om ränta anges i domen/förlikningen inför domstol)

Om ränta räknas på underhållsbidraget, ange räntesatsen:

Räkna löper från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.3.7 Betalning in natura (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.3.8 Annan betalningsform (ange närmare):

.....

.....

.....

5.3 *Avgifter och kostnader*

I domen/förlikningen inför domstol föreskrivs att

..... (för- och efternamn)

är betalningsskyldig för beloppet

till (för- och efternamn)

Om ytterligare blad tillfogats, ange antal sidor:

Ort: Datum: (dd/mm/åååå)

Ursprungsdomstolens namnteckning och/eller stämpel:

.....

BILAGA III

UTDRAG UR EN OFFICIELL HANDLING OM UNDERHÅLLSSKYLDIGHET SOM INTE ÄR FÖREMÅL FÖR ETT FÖRFARANDE FÖR ERKÄNNANDE OCH EN VERKSTÄLLBARHETSFÖRKLARING

(artikel 48 i rådets förordning (EG) nr xx/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet⁽¹⁾)

VIKTIGT

Ska utfärdas av den behöriga myndigheten i ursprungsmedlemsstaten

Ska utfärdas endast om den officiella handlingen är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten

Endast sådana uppgifter ska uppges som anges i den officiella handlingen eller som den behöriga myndigheten underrättats om

1. **Den officiella handlingens datum och referensnummer:**

Den officiella handlingen ska erkännas och vara verkställbar i en annan medlemsstat utan att det finns någon möjlighet att invända mot erkännandet och utan att det krävs en verkställbarhetsförklaring (artikel 48 i förordning (EG) nr 4/2009).

2. **Den officiella handlingens art**

2.1 Handlingen upprättad eller registrerad den: (dd/mm/åååå)

Avtalet ingånget eller bestyrkt den: (dd/mm/åååå)

2.2 Behörig myndighet:

2.2.1 Namn:

2.2.2 Adress:

2.2.2.1 Gatuadress eller postbox:

2.2.2.2 Ort och postnummer:

2.2.2.3 Medlemsstat

Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 Sverige

2.2.3 Telefon/Fax/E-postadress:

3. **Underhållsberättigad^(*)**

3.1 *Person A*

3.1.1 För- och efternamn:

3.1.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

⁽¹⁾ OJ L 7, 10.1.2009, p. 1

^(*) Bifoga en kompletterande sida om den officiella handlingen avser mer än tre underhållsberättigade eller tre underhållsskyldiga.

- 3.1.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:
- 3.1.4 Adress:
- 3.1.4.1 Gatuadress eller postbox:
- 3.1.4.2 Ort och postnummer:
- 3.1.4.3 Land:
- 3.2 *Person B*
- 3.2.1 För- och efternamn:
- 3.2.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:
- 3.2.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:
- 3.2.4 Adress:
- 3.2.4.1 Gatuadress eller postbox:
- 3.2.4.2 Ort och postnummer:
- 3.2.4.3 Land:
- 3.3 *Person C*
- 3.3.1 För- och efternamn:
- 3.3.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:
- 3.3.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:
- 3.3.4 Adress:
- 3.3.4.1 Gatuadress eller postbox:
- 3.3.4.2 Ort och postnummer:
- 3.3.4.3 Land:
4. **Underhållsskyldig (*)**
- 4.1 *Person A*
- 4.1.1 För- och efternamn:
- 4.1.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:
- 4.1.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:
- 4.1.4 Adress:
- 4.1.4.1 Gatuadress eller postbox:
- 4.1.4.2 Ort och postnummer:
- 4.1.4.3 Land:

(*) Bifoga en kompletterande sida om den officiella handlingen avser mer än tre underhållsberättigade eller tre underhållsskyldiga.

4.2 Person B

4.2.1 För- och efternamn:

4.2.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

4.2.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:

4.2.4 Adress:

4.2.4.1 Gatuadress eller postbox:

4.2.4.2 Ort och postnummer:

4.2.4.3 Land:

4.3 Person C

4.3.1 För- och efternamn:

4.3.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

4.3.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:

4.3.4 Adress:

4.3.4.1 Gatuadress eller postbox:

4.3.4.2 Ort och postnummer:

4.3.4.3 Land:

5. Den officiella handlingens innehåll

5.1 Valuta

euro (EUR) bulgarisk lev (BGN) tjeckisk krona (CZK) estnisk krona (EEK)
 ungersk forint (HUF) litauisk litas (LTL) lettisk lats (LVL) polsk zloty (PLN)
 rumänsk leu (RON) svensk krona (SEK) annan (ange ISO-kod):

5.2 Underhållsbidrag (*)

5.2.1 Underhållsbidrag A

5.2.1.1 Underhållsbidraget ska betalas

av (namn och förnamn)

till (namn och förnamn på den person till vilken beloppet faktiskt ska betalas)

Person för vilken underhållsbidraget är avsett:

(namn och förnamn)

5.2.1.2 Belopp som ska betalas vid ett enda tillfälle

I förekommande fall, period som omfattas:

.....

(datum (dd/mm/åååå)-datum (dd/mm/åååå) eller händelse)

Förfallodatum: (dd/mm/åååå)

Belopp:

(*) Bifoga en kompletterande sida om den officiella handlingen avser fler än tre underhållskrav.

5.2.1.3 Belopp som ska betalas vid flera tillfällen

Förfalldatum (dd/mm/åååå)	Belopp

5.2.1.4 Belopp som ska betalas periodiskt

- En gång i veckan
- En gång i månaden
- Annat (ange periodicitet)

Belopp:

Från och med: (dd/mm/åååå)

Förfalldag/datum:

- I förekommande fall fram till och med (dd/mm/åååå eller händelse)

.....

Om underhållsbidraget indexerar, ange den beräkningsmetod som ligger till grund för indexeringen:

.....

Indexeringen gäller från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.1.5 Retroaktivt belopp

Period som omfattas: ((dd/mm/åååå)-(dd/mm/åååå))

Belopp:

Betalningsformer:

.....

.....

5.2.1.6 Ränta (om ränta anges i den officiella handlingen)

Om ränta räknas på underhållsbidraget, ange räntesatsen:

Ränta löper från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.1.7 Betalning in natura (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.1.8 Annan betalningsform (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.2 **Underhållsbidrag B**

5.2.2.1 Underhållsbidraget ska betalas

av (namn och förnamn)

till (namn och förnamn på den person till vilken beloppet faktiskt ska betalas)

.....

Person för vilken underhållsbidraget är avsett:

..... (namn och förnamn)

5.2.2.2 Belopp som ska betalas vid ett enda tillfälle

I förekommande fall, period som omfattas:

.....

(datum (dd/mm/åååå)-datum (dd/mm/åååå) eller händelse)

Förfalldatum: (dd/mm/åååå)

Belopp:

5.2.2.3 Belopp som ska betalas vid flera tillfällen

Förfalldatum (dd/mm/åååå)	Belopp

5.2.2.4 Belopp som ska betalas periodiskt En gång i veckan En gång i månaden Annat (ange periodicitet)

Belopp:

Från och med: (dd/mm/åååå)

Förfalldag/datum:

 I förekommande fall fram till och med (dd/mm/åååå eller händelse)

.....

Om underhållsbidraget indexerar, ange den beräkningsmetod som ligger till grund för indexeringen:

.....

Indexeringen gäller från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.2.5 Retroaktivt belopp

Period som omfattas: ((dd/mm/åååå)-(dd/mm/åååå))

Belopp:

Betalningsformer:

.....

.....

- 5.2.2.6 Räkna (om ränta anges i den officiella handlingen)

Om ränta räknas på underhållsbidraget, ange räntesatsen:

Räkna löper från och med: (dd/mm/åååå)

- 5.2.2.7 Betalning in natura (ange närmare):

.....

.....

.....

- 5.2.2.8 Annan betalningsform (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.3 **Underhållsbidrag C**

- 5.2.3.1 Underhållsbidraget ska betalas

av (namn och förnamn)

till (namn och förnamn på den person till vilken beloppet faktiskt ska betalas)

Person för vilken underhållsbidraget är avsett:

..... (namn och förnamn)

- 5.2.3.2 Belopp som ska betalas vid ett enda tillfälle

I förekommande fall, period som omfattas:

.....

(datum (dd/mm/åååå)-datum (dd/mm/åååå) eller händelse)

Förfalldatum: (dd/mm/åååå)

Belopp:

- 5.2.3.3 Belopp som ska betalas vid flera tillfällen

Förfalldatum (dd/mm/åååå)	Belopp

- 5.2.3.4 Belopp som ska betalas periodiskt

En gång i veckan

En gång i månaden

Annat (ange periodicitet)

Belopp:

Från och med: (dd/mm/åååå)

Förfalldag/datum:

I förekommande fall fram till och med (dd/mm/åååå eller händelse)

.....

Om underhållsbidraget indexeras, ange den beräkningsmetod som ligger till grund för indexeringen:

Indexeringen gäller från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.3.5 Retroaktivt belopp

Period som omfattas: ((dd/mm/åååå)-(dd/mm/åååå))

Belopp:

Betalningsformer:

.....

.....

5.2.3.6 Ränta (om ränta anges i den officiella handlingen)

Om ränta räknas på underhållsbidraget, ange räntesatsen:

Ränta löper från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.3.7 Betalning in natura (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.3.8 Annan betalningsform (ange närmare):

.....

.....

.....

5.3 *Kostnader*

I den officiella handlingen föreskrivs att

..... (för- och efternamn)

är betalningsskyldig för beloppet.....

till..... (för- och efternamn)

Om ytterligare blad tillfogats, ange antal sidor:

Ort: Datum: (dd/mm/åååå)

Ursprungsdomstolens namnteckning och/eller stämpel:

.....

BILAGA IV

UTDRAG UR EN OFFICIELL HANDLING OM UNDERHÅLLSSKYLDIGHET SOM ÄR FÖREMÅL FÖR ETT FÖRFARANDE FÖR ERKÄNNANDE OCH EN VERKSTÄLLBARHETSFÖRKLARING

(artiklarna 48 och 75.2 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (*)

VIKTIGT

Ska utfärdas av den behöriga myndigheten i ursprungsmedlemsstaten

Ska utfärdas endast om den officiella handlingen är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten

Endast sådana uppgifter ska uppges som anges i den officiella handlingen eller som den behöriga myndigheten underrättats om

1. **Den officiella handlingens datum och referensnummer:**

 2. **Den officiella handlingens art**
 - 2.1 Handlingen upprättad eller registrerad den: (dd/mm/åååå)
 - Avtalet ingånget eller bestyrkt den: (dd/mm/åååå)
 - 2.2 Behörig myndighet
 - 2.2.1 Namn:
 - 2.2.2 Adress:
 - 2.2.2.1 Gatadress eller postbox:
 - 2.2.2.2 Ort och postnummer:
 - 2.2.2.3 Medlemsstat
 - Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 - Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 - Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 - Sverige
 - 2.2.3 Telefon/Fax/E-postadress:
-
3. **Underhållsberättigad (*)**
 - 3.1 *Person A*
 - 3.1.1 För- och efternamn:
 - 3.1.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

(*) EUT L 7, 10.1.2009, s. 1.

(*) Bifoga en kompletterande sida om den officiella handlingen avser mer än tre underhållsberättigade eller tre underhållsskyldiga.

- 3.1.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:
- 3.1.4 Adress:
- 3.1.4.1 Gatuadress eller postbox:
- 3.1.4.2 Ort och postnummer:
- 3.1.4.3 Land:
- 3.2 *Person B*
- 3.2.1 För- och efternamn:
- 3.2.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:
- 3.2.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:
- 3.2.4 Adress:
- 3.2.4.1 Gatuadress eller postbox:
- 3.2.4.2 Ort och postnummer:
- 3.2.4.3 Land:
- 3.3 *Person C*
- 3.3.1 För- och efternamn:
- 3.3.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:
- 3.3.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:
- 3.3.4 Adress:
- 3.3.4.1 Gatuadress eller postbox:
- 3.3.4.2 Ort och postnummer:
- 3.3.4.3 Land:
4. **Underhållsskyldig (*)**
- 4.1 *Person A*
- 4.1.1 För- och efternamn:
- 4.1.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:
- 4.1.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:
- 4.1.4 Adress:
- 4.1.4.1 Gatuadress eller postbox:
- 4.1.4.2 Ort och postnummer:
- 4.1.4.3 Land:

(*) Bifoga en kompletterande sida om den officiella handlingen avser mer än tre underhållsberättigade eller tre underhållsskyldiga.

4.2 Person B

4.2.1 För- och efternamn:

4.2.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

4.2.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:

4.2.4 Adress:

4.2.4.1 Gatuadress eller postbox:

4.2.4.2 Ort och postnummer:

4.2.4.3 Land:

4.3 Person C

4.3.1 För- och efternamn:

4.3.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:

4.3.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:

4.3.4 Adress:

4.3.4.1 Gatuadress eller postbox:

4.3.4.2 Ort och postnummer:

4.3.4.3 Land:

5. Den officiella handlingens innehåll

5.1 Valuta

- euro (EUR) bulgarisk lev (BGN) tjeckisk krona (CZK) estnisk krona (EEK)
 ungersk forint (HUF) litauisk litas (LTL) lettisk lats (LVL) polsk zloty (PLN)
 rumänsk leu (RON) svensk krona (SEK) annan (ange ISO-kod):

5.2 Underhållsbidrag (*)

5.2.1 Underhållsbidrag A

5.2.1.1 Underhållsbidraget ska betalas

av (namn och förnamn)

till (namn och förnamn på den person till vilken beloppet faktiskt ska betalas)

Person för vilken underhållsbidraget är avsett:

..... (namn och förnamn)

5.2.1.2 Belopp som ska betalas vid ett enda tillfälle

I förekommande fall, period som omfattas:

.....

(datum (dd/mm/åååå)-datum (dd/mm/åååå) eller händelse)

Förfalldatum: (dd/mm/åååå)

Belopp:

(*) Bifoga en kompletterande sida om den officiella handlingen avser fler än tre underhållskrav.

5.2.1.3 Belopp som ska betalas vid flera tillfällen

Förfalldatum (dd/mm/åååå)	Belopp

5.2.1.4 Belopp som ska betalas periodiskt En gång i veckan En gång i månaden Annat (ange periodicitet)

Belopp:

Från och med: (dd/mm/åååå)

Förfalldag/datum:

 I förekommande fall fram till och med (dd/mm/åååå eller händelse)

Om underhållsbidraget indexeras, ange den beräkningsmetod som ligger till grund för indexeringen:

Indexeringen gäller från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.1.5 Retroaktivt belopp

Period som omfattas: ((dd/mm/åååå)-(dd/mm/åååå))

Belopp:

Betalningsformer:

5.2.1.6 Ränta (om ränta anges i den officiella handlingen)

Om ränta räknas på underhållsbidraget, ange räntesatsen:

Ränta löper från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.1.7 Betalning in natura (ange närmare):5.2.1.8 Annan betalningsform (ange närmare):

5.2.2 **Underhållsbidrag B**

5.2.2.1 Underhållsbidraget ska betalas

av (namn och förnamn)

till (namn och förnamn på den person till vilken beloppet faktiskt ska betalas)

Person för vilken underhållsbidraget är avsett:

..... (namn och förnamn)

5.2.2.2 Belopp som ska betalas vid ett enda tillfälle

I förekommande fall, period som omfattas:

.....

(datum (dd/mm/åååå)-datum (dd/mm/åååå) eller händelse)

Förfalldatum: (dd/mm/åååå)

Belopp:

5.2.2.3 Belopp som ska betalas vid flera tillfällen

Förfalldatum (dd/mm/åååå)	Belopp

5.2.2.4 Belopp som ska betalas periodiskt En gång i veckan En gång i månaden Annat (ange periodicitet)

Belopp:

Från och med: (dd/mm/åååå)

Förfalldag/datum:

 I förekommande fall fram till och med (dd/mm/åååå eller händelse)

.....

Om underhållsbidraget indexeras, ange den beräkningsmetod som ligger till grund för indexeringen:

Indexeringen gäller från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.2.5 Retroaktivt belopp

Period som omfattas: ((dd/mm/åååå)-(dd/mm/åååå))

Belopp:

Betelningsformer:

.....

.....

5.2.2.6 Ränta (om ränta anges i den officiella handlingen)

Om ränta räknas på underhållsbidraget, ange räntesatsen:

Ränta löper från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.2.7 Betalning in natura (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.2.8 Annan betalningsform (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.3 **Underhållsbidrag C**

5.2.3.1 Underhållsbidraget ska betalas

av (namn och förnamn)

till (namn och förnamn på den person till vilken beloppet faktiskt ska betalas)

Person för vilken underhållsbidraget är avsett:

..... (namn och förnamn)

5.2.3.2 Belopp som ska betalas vid ett enda tillfälle

I förekommande fall, period som omfattas:

.....

(datum (dd/mm/åååå)-datum (dd/mm/åååå) eller händelse)

Förfalldatum: (dd/mm/åååå)

Belopp:

5.2.3.3 Belopp som ska betalas vid flera tillfällen

Förfalldatum (dd/mm/åååå)	Belopp

5.2.3.4 Belopp som ska betalas periodiskt En gång i veckan En gång i månaden Annat (ange periodicitet)

Belopp:

Från och med: (dd/mm/åååå)

Förfalldag/datum:

I förekommande fall fram till och med (dd/mm/åååå eller händelse)

.....

Om underhållsbidraget indexeras, ange den beräkningsmetod som ligger till grund för indexeringen:

.....

Indexeringen gäller från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.3.5 Retroaktivt belopp

Period som omfattas: ((dd/mm/åååå)-(dd/mm/åååå))

Belopp:

Betalningsformer:

.....

.....

5.2.3.6 Ränta (om ränta anges i den officiella handlingen)

Om ränta räknas på underhållsbidraget, ange räntesatsen:

Ränta löper från och med: (dd/mm/åååå)

5.2.3.7 Betalning in natura (ange närmare):

.....

.....

.....

5.2.3.8 Annan betalningsform (ange närmare):

.....

.....

.....

5.3 *Kostnader*

I den officiella handlingen föreskrivs att

..... (för- och efternamn)

är betalningsskyldig för beloppet

till..... (för- och efternamn)

Om ytterligare blad tillfogats, ange antal sidor:

Ort: Datum: (dd/mm/åååå)

Ursprungsdomstolens namnteckning och/eller stämpel:

.....

BILAGA V

FRAMSTÄLLAN OM SÄRSKILDA ÅTGÄRDER

(artikel 53 i rådets förordning nr (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet ⁽¹⁾)

DEL A: Ifylls av den begärande centralmyndigheten**1. Begärande centralmyndighet**

1.1 Namn:

1.2 Adress:

1.2.1 Gatuadress eller postbox:

1.2.2 Ort och postnummer:

1.2.3 Medlemsstat

- Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 Sverige

1.3 Telefon:

1.4 Fax

1.5 E-postadress:

1.6 Referensnummer:

1.7 Person som ansvarar för bevakningen av ansökan:

1.7.1 För- och efternamn:

1.7.2 Telefon:

1.7.3 E-postadress:

2. Anmodad centralmyndighet

2.1 Namn:

2.2 Adress:

2.2.1 Gatuadress eller postbox:

2.2.2 Ort och postnummer:

2.2.3 Medlemsstat

- Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 Sverige

⁽¹⁾ EUT L 7, 10.1.2009, s. 1.

3. **Framställan**3.1 *Den begärda särskilda åtgärden syftar till att*

- 3.1.1 bidra till lokaliseringen av den underhållsskyldige eller den underhållsberättigade (se punkterna 3.3 och 3.4)
- 3.1.2 underlätta sökandet av information om den underhållsskyldiges eller den underhållsberättigades inkomster eller tillgångar (se punkterna 3.3 och 3.4)
- 3.1.3 underlätta sökandet efter skriftligt bevis eller annat bevis
- 3.1.4 vara behjälplig med att fastställa föräldraskap
- 3.1.5 inleda eller underlätta inledandet av förfaranden för att utverka eventuella nödvändiga interimistiska åtgärder av territoriellt slag
- 3.1.6 underlätta delgivningen av handlingar

3.2 *Motivation för framställan:*

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 *Den begärda informationen gäller*3.3.1 ***följande underhållsskyldige***

3.3.1.1 För- och efternamn:

3.3.1.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) (*):

3.3.1.3 Senast kända adress:

3.3.1.4 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer (*):

3.3.1.5 Andra upplysningar som kan vara av intresse (**):

.....

.....

3.3.2 ***följande underhållsberättigade***

3.3.2.1 För- och efternamn:

3.3.2.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) (*):

3.3.2.3 Senast kända adress:

3.3.2.4 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer (*):

3.3.2.5 Andra upplysningar som kan vara av intresse (**):

.....

.....

(*) Om tillgängligt.

(**) T.ex. namn på en tidigare arbetsgivare, adress till familjemedlemmar, uppgifter om ett fordon eller en fastighet som personen i fråga antas äga.

3.4 *Begärd information*3.4.1 Den underhållsskyldiges/underhållsberättigades aktuella adress3.4.2 Den underhållsskyldiges/underhållsberättigades inkomst3.4.3 Den underhållsskyldiges/underhållsberättigades tillgångar

Den underhållsberättigade har lagt fram en kopia av en dom, av en förlikning inför domstol eller av en officiell handling tillsammans med tillhörande formulär

 Ja Nej

Meddelandet till den berörda personen riskerar att äventyra inkasserandet av underhållet (artikel 63.2 i förordning (EG) nr 4/2009).

Ort: Datum: (dd/mm/åååå)

Namn och namnteckning på den behöriga tjänstemannen vid den begärande centralmyndigheten:

.....

DEL B: Ifylls av den anmodade centralmyndigheten

4. Den anmodade centralmyndighetens referensnummer:

5. Person som ansvarar för bevakningen av framställan

5.1 För- och efternamn:

5.2 Telefon:

5.3 Fax

5.4 E-postadress:

6. Vidtagna åtgärder och uppnådda resultat

.....

.....

.....

.....

7. Insamlad information

7.1 *Utan återopande av artiklarna 61, 62 och 63 i förordning (EG) nr 4/2009:*

7.1.1 Den underhållsskyldiges/underhållsberättigades adress:

Nej Ja (specificera)

.....
.....

7.1.2 Den underhållsskyldiges/underhållsberättigades inkomst:

Nej Ja (specificera)

.....
.....

7.1.3 Den underhållsskyldiges/underhållsberättigades tillgångar:

Nej Ja (specificera)

.....
.....

7.2 *Med tillämpning av artiklarna 61, 62 och 63 i förordning (EG) nr 4/2009:*

7.2.1 Den underhållsskyldiges/underhållsberättigades adress:

Nej Ja (specificera)

.....
.....
.....

7.2.2 Den underhållsskyldiges/underhållsberättigades inkomst:

Nej Ja

7.2.3 Den underhållsskyldiges/underhållsberättigades tillgångar:

Nej Ja

VIKTIGT

(vid tillämpning av artiklarna 61, 62 och 63 i förordning (EG) nr 4/2009)

Med undantag för uppgifter om huruvida det finns en adress, inkomster eller tillgångar i den anmodade medlemsstaten eller inte, får de uppgifter som avses i artikel 61.1 inte lämnas till den person som har ansökt hos den begärande centralmyndigheten, med förbehåll för tillämpningen av förfaranderegler inför en domstol (artikel 62.2 i förordning (EG) nr 4/2009).

8. **Den begärda informationen kan inte lämnas**

Den anmodade centralmyndigheten kan inte tillhandahålla den begärda informationen av följande skäl:

.....
.....
.....

Ort: **Datum:** (dd/mm/åååå)

Namn och namnteckning på den behöriga tjänstemannen vid den anmodade centralmyndigheten:

.....

BILAGA VI

**ANSÖKNINGSFORMULÄR FÖR ERKÄNNANDE, VERKSTÄLLBARHETSFÖRKLARING ELLER
VERKSTÄLLIGHET AV EN DOM OM UNDERHÅLLSSKYLDIGHET**

(artiklarna 56 och 57 i rådets förordning nr (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet⁽¹⁾)

DEL A: Ifylls av den begärande centralmyndigheten

1. Ansökan

- Ansökan om erkännande eller verkställbarhetsförklaring av en dom (artikel 56.1 a)
- Ansökan om erkännande av en dom (artikel 56.2 a)
- Ansökan om verkställighet av en dom som avkunnats eller erkänts i den anmodade medlemsstaten (artikel 56.1 b)

2. Begärande centralmyndighet

2.1 Namn:

2.2 Adress:

2.2.1 Gatuaadress eller postbox:

2.2.2 Ort och postnummer:

2.2.3 Medlemsstat

- Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 Sverige

2.3 Telefon:

2.4 Fax

2.5 E-postadress:

2.6 Referensnummer för denna ansökan:

Begäran ska behandlas tillsammans med ansökan/ansökningarna med följande referensnummer:

2.7 Person som ansvarar för bevakningen av ansökan:

2.7.1 För- och efternamn:

2.7.2 Telefon:

2.7.3 E-postadress:

(¹) EUT L 7, 10.1.2009, s. 1.

3. **Anmodad centralmyndighet**
- 3.1 Namn:
- 3.2 Adress:
- 3.2.1 Gatuadress eller postbox:
- 3.2.2 Ort och postnummer:
- 3.2.3 Medlemsstat
- Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 Sverige
4. **Handlingar som bifogas (*) ansökan när en dom meddelats i en medlemsstat**
- En kopia av domen/förlikningen inför domstol/den officiella handlingen
- Ett utdrag ur domen/förlikningen inför domstol/den officiella handlingen på ett standardformulär enligt förlagan i bilaga I, bilaga II, bilaga III eller bilaga IV
- En translitterering eller översättning av innehållet i standardformuläret enligt förlagan i bilaga I, bilaga II, bilaga III eller bilaga IV
- I tillämpliga fall en kopia av domen om verkställbarhetsförklaring
- En handling som anger fordringarnas belopp och när beräkningen gjordes
- En handling som anger att den sökande har fått rättshjälp, eller kostnads- och avgiftsbefrielse
- Ett dokument som anger att den sökande varit befriad från alla kostnader i samband med ett förfarande vid en administrativ myndighet och uppfyller de ekonomiska villkoren för att få rättshjälp eller kostnads- och avgiftsbefrielse
- En handling som fastställer det offentliga organets rätt att kräva återbetalning för bidrag som har utbetalats till den underhållsberättigade och motiverar utbetalningen av dessa bidrag
- Övriga handlingar (v.g. precisera)
-
-
-
5. **Handlingar som bifogas (*) ansökan när en dom meddelats i en tredje stat**
- Domens fullständiga lydelse
- En av ursprungsmedlemsstatens behöriga myndighet upprättad sammanfattning av, eller utdrag ur, domen
- En handling som fastställer att domen är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten och, om en administrativ myndighet har meddelat avgörandet, en handling som fastställer att kraven i artikel 19.3 i 2007 års Haagkonvention är uppfyllda

(*) Kryssa i tillämpliga rutor och numrera handlingarna i den ordning de bifogas.

- Om svaranden varken har varit närvarande eller företrädd vid förhandlingarna i ursprungsmedlemsstaten, en eller flera handlingar som intygar att svaranden vederbörligen har informerats om förhandlingen och har haft möjlighet att höras, respektive vederbörligen har informerats om domen och har haft möjlighet att bestrida eller överklaga den
- En handling som fastställer fordringarna och anger när beräkningen gjordes
- En handling med upplysningar till hjälp vid beräkningar i samband med ett beslut som innefattar automatisk indexomräkning
- En handling som anger i vilken utsträckning den sökande har fått fri rättshjälp i ursprungsmedlemsstaten
- Övriga handlingar (v.g. precisera)
-
-
-

Sammanlagt antal handlingar som bifogas ansökningsformuläret:

Ort: **Datum:** (dd/mm/åååå)

Namn och namnteckning på den behöriga tjänstemannen vid den begärande centralmyndigheten:

DEL B: Ifylls av den sökande eller, i förekommande fall, av den person eller myndighet som i den begärande medlemsstaten är befullmäktigad att fylla i formuläret på den sökandes vägnar

6. Ansökan

- 6.1 Ansökan om erkännande eller erkännande och verkställbarhetsförklaring av en dom

Ansökan grundar sig på:

- 6.1.1 Kapitel IV avsnitt 2 i förordning (EG) nr 4/2009

- 6.1.2 2007 års Haagkonvention

- 6.1.2.1 Ange grunden för erkännande och verkställighet enligt artikel 20 i 2007 års Haagkonvention:

- 6.1.2.2 Svaranden har inställt sig eller företrätts vid förfarandena i ursprungsstaten:

Ja Nej

- 6.1.3 Den anmodade medlemsstatens nationella lagstiftning

- 6.1.4 Annat (precisera):
-
-

- 6.2 Ansökan om verkställighet av en dom som avkunnats eller erkänts i den anmodade medlemsstaten

7. **Dom**
- 7.1 Datum och referensnummer:
- 7.2 Ursprungsdomstol:
8. **Sökande**
- 8.1 *Fysisk person:*
- 8.1.1 För- och efternamn:
- 8.1.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:
- 8.1.3 ID- eller socialförsäkringsnummer (*):
- 8.1.4 Nationalitet:
- 8.1.5 Yrke:
- 8.1.6 Civilstånd:
- 8.1.7 Adress:
- 8.1.7.1 c/o (för- och efternamn) (**)
- 8.1.7.2 Gatuadress eller postbox:
- 8.1.7.3 Ort och postnummer:
- 8.1.7.4 Medlemsstat
- Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 Sverige
- 8.1.8 Telefon/E-postadress:
- 8.1.9 Sökanden
- 8.1.9.1 har fått rättshjälp i ursprungsmedlemsstaten:
- Ja Nej
- 8.1.9.2 fått kostnads- och avgiftsbefrielse:
- Ja Nej
- 8.1.9.3 varit befriad från kostnader i samband med förfarandet vid en administrativ myndighet enligt bilaga X till förordning (EG) nr 4/2009:
- Ja Nej
- 8.1.10 I förekommande fall, för- och efternamn samt adressuppgifter för den sökandes ombud (advokat):

(*) Om uppgiften finns att tillgå.

(**) I händelse av våld inom familjen (se artikel 57.3 i förordning (EG) nr 4/2009).

- 8.2 Offentligt organ:
- 8.2.1 Namn:
- 8.2.2 Adress:
- 8.2.2.1 Gatuadress eller postbox:
- 8.2.2.2 Ort och postnummer:
- 8.2.2.3 Medlemsstat
- Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 Sverige
- 8.2.3 Telefon/Fax/E-postadress:
- 8.2.4 Organets rättsliga ombud (*):

- 8.2.5 Person som ansvarar för bevakningen av begäran:
- 8.2.5.1 För- och efternamn:
- 8.2.5.2 Telefon:
- 8.2.5.3 Fax
- 8.2.5.4 E-postadress:
9. **Svarande**
- 9.1 För- och efternamn:
- 9.2 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort (**):
- 9.3 ID- eller socialförsäkringsnummer (**):
- 9.4 Nationalitet (**):
- 9.5 Yrke (**):
- 9.6 Civilstånd (**):
- 9.7 Adress (**):
- 9.7.1 Gatuadress eller postbox:
- 9.7.2 Ort och postnummer:
- 9.7.3 Medlemsstat
- Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 Sverige
10. **Annan information som gör det möjligt att lokalisera svaranden:**

(*) Om uppgiften är relevant.

(**) Om uppgifterna finns att tillgå.

11. **Person(er) som har rätt att få underhållsbidrag (*)**11.1 Personen är densamma som den sökande som anges i punkt 811.2 Personen är densamma som den svarande som anges i punkt 911.3 Sökanden Svaranden

är det rättsliga ombud (**) som försvarar följande persons eller personers intressen:

11.3.1 **Person A**

11.3.1.1 För- och efternamn:

11.3.1.2 Födelsedatum: (dd/mm/åååå)

11.3.1.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer (**):

11.3.1.4 Nationalitet (**):

11.3.1.5 Yrke (**):

11.3.1.6 Civilstånd (**):

11.3.2 **Person B**

11.3.2.1 För- och efternamn:

11.3.2.2 Födelsedatum: (dd/mm/åååå)

11.3.2.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer (**):

11.3.2.4 Nationalitet (**):

11.3.2.5 Yrke (**):

11.3.2.6 Civilstånd (**):

11.3.3 **Person C**

11.3.3.1 För- och efternamn:

11.3.3.2 Födelsedatum: (dd/mm/åååå)

11.3.3.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer (**):

11.3.3.4 Nationalitet (**):

11.3.3.5 Yrke (**):

11.3.3.6 Civilstånd (**):

12. **Underhållsskyldig**12.1 Personen är densamma som den sökande som anges i punkt 812.2 Personen är densamma som den svarande som anges i punkt 912.3 Sökanden Svaranden

är det rättsliga ombud (**) som försvarar följande persons intressen:

12.3.1 För- och efternamn:

(*) Bifoga en kompletterande sida om det är fler än tre personer.

(**) T.ex. den person som utövar föräldraansvaret eller förmyndaren för en skyddad vuxen.

(***) Om uppgifterna finns tillgängliga.

- 12.3.2 Födelsedatum: (dd/mm/åååå)
- 12.3.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer (*):
- 12.3.4 Nationalitet (*):
- 12.3.5 Yrke (*):
- 12.3.6 Civilstånd (*):

13. **Betalningsuppgifter om ansökan görs av den underhållsberättigade**

13.1 *Betalning på elektronisk väg*

- 13.1.1 Bankens namn:
- 13.1.2 BIC eller annan relevant bankkod:
- 13.1.3 Kontohavarens namn och förnamn:
- 13.1.4 Internationellt bankkontonummer (IBAN):

13.2 *Betalning med check*

- 13.2.1 Check utställd på:
- 13.2.2 Checken ska sändas till:
- 13.2.2.1 För- och efternamn:
- 13.2.2.2 Adress:
- 13.2.2.2.1 Gatuadress/postbox:
- 13.2.2.2.2 Ort och postnummer:
- 13.2.2.2.3 Land:

14. **Kompletterande upplysningar (i tillämpliga fall):**

.....

.....

.....

Ort: **Datum:** (dd/mm/åååå)

Sökandens namnteckning:

och/eller, i tillämpliga fall:

Namn och namnteckning på den person från myndighet i den begärande medlemsstaten som har rätt att underteckna formuläret på den sökandes vägnar:

.....

(*) Om uppgifterna finns att tillgå.

BILAGA VII

**ANSÖKNINGSFORMULÄR AVSEENDE ERHÅLLANDE ELLER ÄNDRING AV EN DOM OM
UNDERHÅLLSSKYLDIGHET**

(artiklarna 56 och 57 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet ⁽¹⁾)

DEL A: Ifylls av den begärande centralmyndigheten

1. **Ansökan**

- Ansökan om erhållande av en dom (artikel 56.1 c)
- Ansökan om erhållande av en dom (artikel 56.1 d)
- Ansökan om ändring av en dom (artikel 56.1 e)
- Ansökan om ändring av en dom (artikel 56.1 f)
- Ansökan om ändring av en dom (artikel 56.2 b)
- Ansökan om ändring av en dom (artikel 56.2 c)

2. **Begärande centralmyndighet**

2.1 Namn:

2.2 Adress:

2.2.1 Gatuadress eller postbox:

2.2.2 Ort och postnummer:

2.2.3 Medlemsstat

- Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 Sverige

2.3 Telefon:

2.4 Fax

2.5 E-postadress:

2.6 Referensnummer för denna begäran:

Ansökan ska behandlas tillsammans med ansökan/ansökningarna med följande referensnummer:

2.7 Person som ansvarar för bevakningen av ansökan:

2.7.1 För- och efternamn:

2.7.2 Telefon:

2.7.3 E-postadress:

(¹) EUT L 7, 10.1.2009, s. 1.

3. **Anmodad centralmyndighet**

3.1 Namn:

3.2 Adress:

3.2.1 Gatuadress eller postbox:

3.2.2 Ort och postnummer:

3.2.3 Medlemsstat

- Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 Sverige

4. **Handlingar som, i tillämpliga fall, bifogas (*) ansökningen**

- Den anmodade medlemsstatens avgörande om att vägra erkännande eller förklaring om verkställbarhet
 Kopia av den dom som ska ändras
 Utdrag ur den dom som ska ändras
 Handling(ar) som motiverar en förändring av inkomsterna eller annan förändring av omständigheterna
 Personbevis eller motsvarande
 Den underhållsskyldiges erkännande av föräldraskap
 Handling(ar) som intygar föräldraskap
 Beslut från behörig myndighet i fråga om föräldraskap
 Resultat av genetiska prov
 Adoptionshandling
 Äktenskapsbevis eller intyg om motsvarande förhållande
 Handling(ar) som intygar skilsmässa/hemskillnad
 Handling(ar) som intygar att parterna bor tillsammans
 Intyg om skolgång
 Handling(ar) som intygar ekonomiska förhållanden
 Övriga handlingar (v.g. specificera):

Sammanlagt antal handlingar som bifogas ansökningsformuläret:

Ort: **Datum:** (dd/mm/åååå)

Namn och namnteckning på den behöriga tjänstemannen vid den begärande centralmyndigheten:

.....

(*) Kryssa i relevanta rutor och numrera handlingarna i den ordning de bifogas.

DEL B: Ifylls av den sökande eller, i förekommande fall, av den person eller myndighet som i den begärande medlemsstaten är befullmäktigad att fylla i formuläret på den sökandes vägnar

5. **Ansökan**

5.1 Ansökan om erhållande av en dom

5.1.1 Föräldraskap har inte fastställts

5.1.2 Dom saknas

5.1.3 Erkännande och verkställbarhetsförklaring av en avkunnad dom går ej att erhålla

5.1.4 Begärt belopp:

.....

5.2 Begäran om ändring av en dom

5.2.1 Domen har avkunnats i den anmodade medlemsstaten

5.2.2 Domen har avkunnats i en annan stat än den anmodade medlemsstaten

5.2.3 Datum för domen: (dd/mm/åååå)

5.2.4 Namn på domstolen:

5.2.5 Förhållanden som ändrats under tiden:

Ändrade inkomster

för den eller de personer som är berättigade till underhåll eller för vilken/vilka sådant begärs

för den person som i första hand ansvarar för den (eller de) person(er) som är berättigad(e) till underhåll eller för vilken/vilka sådant begärs

för den underhållsskyldige

Ändrade utgifter och avgifter

för den eller de personer som är berättigade till underhåll eller för vilken/vilka sådant begärs

för den person som i första hand ansvarar för den (eller de) person(er) som är berättigad(e) till underhåll eller för vilken/vilka sådant begärs

för den underhållsskyldige

Ändrad situation för barnet/barnen

Ändrat civilstånd

för den eller de personer som är berättigade till underhåll eller för vilken/vilka sådant begärs

för den person som i första hand ansvarar för den (eller de) person(er) som är berättigad(e) till underhåll eller för vilken/vilka sådant begärs

för den underhållsskyldige

Annat (v.g. precisera):

- 5.2.6 Begärd ändring (begärda ändringar):
- Höjt underhållsbelopp (v.g. precisera):
- Minskat underhållsbelopp (v.g. precisera):
- Ändrad utbetalningstakt (v.g. precisera):
- Ändrade utbetalningsvillkor (v.g. precisera):
- Ändrad utbetalningsform (v.g. precisera):
- Avslutad underhållsskyldighet (v.g. precisera):
- Annan (v.g. precisera):
-

6. Sökande

- 6.1 För- och efternamn:
- 6.2 Adress:
- 6.2.1 c/o (för- och efternamn) (*)
- 6.2.2 Gatuaadress eller postbox:
- 6.2.3 Ort och postnummer:
- 6.2.4 Medlemsstat
- Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 Sverige
- 6.3 Telefon/E-postadress:
- 6.4 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort:
- 6.5 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer (**):
- 6.6 Nationalitet:
- 6.7 Yrke:
- 6.8 Civilstånd:
- 6.9 I förekommande fall, för- och efternamn samt adressuppgifter för den sökandes ombud (advokat):
-
-

(*) Vid våld inom familjen (se artikel 57.3 i förordning (EG) nr 4/2009).

(**) Om uppgifterna finns att tillgå.

7. **Svarande**
- 7.1 För- och efternamn:
- 7.2 Adress (*):
- 7.2.1 Gatuadress eller postbox:
- 7.2.2 Ort och postnummer:
- 7.2.3 Medlemsstat
- Belgien Bulgarien Tjeckien Tyskland Estland Irland Grekland
 Spanien Frankrike Italien Cypern Lettland Litauen Luxemburg Ungern Malta
 Nederländerna Österrike Polen Portugal Rumänien Slovenien Slovakien Finland
 Sverige
- 7.3 Födelsedatum (dd/mm/åååå) och födelseort (*):
- 7.4 ID- eller socialförsäkringsnummer (*):
- 7.5 Nationalitet (*):
- 7.6 Yrke (*):
- 7.7 Civilstånd (*):
8. **Annan information som gör det möjligt att lokalisera svaranden:**
-
-
-
9. **Person/er som har rätt att få underhållsbidrag (**)**
- 9.1 Personen är densamma som den sökande som anges i punkt 6
- 9.2 Personen är densamma som den svarande som anges i punkt 7
- 9.3 Sökanden Svaranden
- är det rättsliga ombud (***) som försvarar följande persons eller personers intressen:
- 9.3.1 **Person A**
- 9.3.1.1 För- och efternamn:
- 9.3.1.2 Födelsedatum: (dd/mm/åååå)
- 9.3.1.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer (****):

(*) Om uppgifterna finns att tillgå.

(**) Bifoga en kompletterande sida om det är fler än tre personer.

(***) T.ex. den person som utövar föräldraansvaret eller förmyndaren för en skyddad vuxen.

(****) Om uppgifterna finns tillgängliga.

- 9.3.1.4 Nationalitet (*):
- 9.3.1.5 Yrke (*):
- 9.3.1.6 Civilstånd (*):
- 9.3.1.7 Underhållsskyldighet som har sin grund i förhållande som avser
- Släktskap (klargör band):
- Äktenskap
- Äktenskapsliknande förhållande
- Släktskap genom giftermål (klargör band):
- Annat (v.g. specificera)
- 9.3.2 **Person B**
- 9.3.2.1 För- och efternamn:
- 9.3.2.2 Födelsedatum: (dd/mm/åååå)
- 9.3.2.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer (*):
- 9.3.2.4 Nationalitet (*):
- 9.3.2.5 Yrke (*):
- 9.3.2.6 Civilstånd (*):
- 9.3.2.7 Underhållsskyldighet som har sin grund i förhållande som avser
- Släktskap (klargör band):
- Äktenskap
- Äktenskapsliknande förhållande
- Släktskap genom giftermål (klargör band):
- Annat (v.g. specificera)
- 9.3.3 **Person C**
- 9.3.3.1 För- och efternamn:
- 9.3.3.2 Födelsedatum: (dd/mm/åååå)
- 9.3.3.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer (*)
- 9.3.3.4 Nationalitet (*):
- 9.3.3.5 Yrke (*):
- 9.3.3.6 Civilstånd (*):

(*) Om uppgifterna finns tillgängliga.

- 9.3.3.7 Underhållsskyldighet som har sin grund i förhållande som avser
- Släktskap (klargör band):
 - Äktenskap
 - Äktenskapsliknande förhållande
 - Släktskap genom giftermål (klargör band):
 - Annat (v.g. specificera)

10. Underhållsskyldig

- 10.1 Personen är densamma som den sökande som anges i punkt 6
- 10.2 Personen är densamma som den svarande som anges i punkt 7
- 10.3 Sökanden Svaranden
- är det rättsliga ombud (*) som försvarar följande persons intressen:
- 10.3.1 För- och efternamn:
- 10.3.2 Födelsedatum: (dd/mm/åååå)
- 10.3.3 ID-nummer eller socialförsäkringsnummer (**):
- 10.3.4 Nationalitet (**):
- 10.3.5 Yrke (**):
- 10.3.6 Civilstånd (**):
- 10.3.7 Underhållsskyldighet som har sin grund i förhållande som avser
- Släktskap (klargör band):
 - Äktenskap
 - Äktenskapsliknande förhållande
 - Släktskap genom giftermål (klargör band):
 - Annat (v.g. specificera)

11. Information om den finansiella situationen för de personer som berörs av ansökan (ange endast information som är relevant för att erhålla en dom eller ändring av en dom)

- 11.1 *Valuta*
- euro (EUR) bulgarisk lev (BGN) tjeckisk krona (CZK) estnisk krona (EEK)
 - ungersk forint (HUF) litauisk litas (LTL) lettisk lats (LVL) polsk zloty (PLN)
 - rumänsk leu (RON) svensk krona (SEK) annan (ange ISO-kod):

(*) T.ex. den person som utövar föräldraansvaret eller förmyndaren för en skyddad vuxen.

(**) Om uppgifterna finns att tillgå.

11.2 Person/personer för vilken/vilka underhållsbidrag begärs eller som har rätt att få underhållsbidrag samt dennas/deras rättsliga företrädare

11.2.1 **Bruttoinkomster**

☐ per månad ☐ per år	Person som i första hand ansvarar för den eller de personer för vilka underhållsbidrag begärs eller som har rätt till underhållsbidrag	Nuvarande make/maka eller partner till den person som i första hand ansvarar för den eller de personer för vilka underhållsbidrag begärs eller som har rätt till underhållsbidrag	Person för vilken underhållsbidrag begärs eller som har rätt att få underhållsbidrag (Person A)	Person för vilken underhållsbidrag begärs eller som har rätt att få underhållsbidrag (Person B)	Person för vilken underhållsbidrag begärs eller som har rätt att få underhållsbidrag (Person C)
Löner (inklusive naturaförmåner), ålderspension, invaliditetspension, underhållsbidrag, ränteinkomster, livräntor, arbetslöshetsersättning					
Andra arbetsinkomster					
Inkomster av värdepapper/kapital/fastigheter					
Andra inkomstkällor					
SAMMANLAGT					

11.2.2 **Utgifter och avgifter**

☐ per månad ☐ per år	Person som i första hand ansvarar för den eller de personer för vilka underhållsbidrag begärs eller som har rätt till underhållsbidrag	Nuvarande make/maka eller partner till den person som i första hand ansvarar för den eller de personer för vilka underhållsbidrag begärs eller som har rätt till underhållsbidrag	Person för vilken underhållsbidrag begärs eller som har rätt att få underhållsbidrag (Person A)	Person för vilken underhållsbidrag begärs eller som har rätt att få underhållsbidrag (Person B)	Person för vilken underhållsbidrag begärs eller som har rätt att få underhållsbidrag (Person C)
Skatter och därmed jämställda avgifter					
Försäkringspremier, obligatoriska socialförsäkringsavgifter och obligatoriska avgifter i yrket					
Hyra/avgift till bostadsrätts- eller bostadsförening, ränta och amortering på fastighetslån					
Utgifter för mat och kläder					
Utgifter för läkarvård					
Utbetalningar till tredjeman till följd av en rättslig förpliktelse och/eller utgifter för andra beroende personer som inte avses i ansökan					
Skolavgifter för barn					
Ränta och amortering på lån, övriga skulder					
Övriga utgifter					
SAMMANLAGT					

11.2.3 **Övriga tillgångar**

.....

.....

.....

11.3 *Den underhållsskyldige*11.3.1 **Bruttoinkomster**

☐ per månad	Den underhållsskyldige	Den underhållsskyldiges nuvarande make/maka eller partner
☐ per år		
Löner (inklusive naturaförmåner), ålderspension, invaliditetspension, underhållsbidrag, ränteinkomster, livräntor, arbetslöshetsersättning		
Andra arbetsinkomster		
Inkomster av värdepapper/kapital/fastigheter		
Andra inkomstkällor		
SAMMANLAGT		

11.3.2 **Utgifter och avgifter**

☐ per månad	Den underhållsskyldige	Den underhållsskyldiges nuvarande make/maka eller partner
☐ per år		
Skatter och därmed jämställda avgifter		
Försäkringspremier, obligatoriska socialförsäkringsavgifter och obligatoriska avgifter i yrket		
Hyra/avgift till bostadsrätts- eller bostadsförening, ränta och amortering på fastighetslån		
Utgifter för mat och kläder		
Utgifter för läkarvård		
Utbetalningar till tredjeman till följd av en rättslig förpliktelse och/eller utgifter för andra beroende personer som inte avses i ansökan		
Skolavgifter för barn		
Ränta och amortering på lån, övriga skulder		
Övriga utgifter		
SAMMANLAGT		

11.3.3 **Övriga tillgångar**

.....

.....

.....

12. **Betalningsuppgifter om ansökan görs av den underhållsberättigade**
- 12.1 Betalning på elektronisk väg
- 12.1.1 Bankens namn:
- 12.1.2 BIC eller annan relevant bankkod:
- 12.1.3 Kontohavarens namn och förnamn:
- 12.1.4 Internationellt bankkontonummer (IBAN):
- 12.2 Betalning med check
- 12.2.1 Check utställd på:
- 12.2.2 Checken ska sändas till:
- 12.2.2.1 För- och efternamn:
- 12.2.2.2 Adress:
- 12.2.2.2.1 Gatuadress/postbox:
- 12.2.2.2.2 Ort och postnummer:
- 12.2.2.2.3 Land:
13. **Kompletterande upplysningar (i tillämpliga fall):**
-
-
-

Ort: **Datum:** (dd/mm/åååå)

Den sökandens namnteckning:

och/eller, i tillämpliga fall:

Namn och namnteckning på den person från myndighet i den begärande medlemsstaten som har rätt att under-

teckna formuläret på den sökandes vägnar:

.....

BILAGA VIII

MOTTAGANDEBEVIS FÖR EN ANSÖKAN

(artikel 58. 3 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet ⁽¹⁾)

Detta mottagandebevis ska avsändas inom 30 dagar från och med mottagandet av ansökan.

1. Begärande centralmyndighet

1.1 Den begärande centralmyndighetens referensnummer:

1.2 För- och efternamn på den person som ansvarar för bevakningen av ansökan:

.....

2. Anmodad centralmyndighet

2.1 Den anmodade centralmyndighetens referensnummer:

2.2 Person som ansvarar för bevakningen av ansökan:

2.2.1 För- och efternamn:

2.2.2 Telefon:

2.2.3 Fax:

2.2.4 E-postadress:

3. **Datum för mottagande:** (dd/mm/åååå)

4. De första åtgärderna som vidtagits eller kommer att vidtas för att behandla ansökan

.....

.....

.....

.....

5. Ytterligare handlingar eller information som behövs (specificera)

.....

.....

.....

Ett meddelande om hur ärendet fortskrider följer inom 60 dagar.

Ort: **datum** (dd/mm/åååå)

Namn och namnteckning på den behöriga tjänstemannen vid den anmodade centralmyndigheten:

.....

⁽¹⁾ EUT L 7, 10.1.2009, s. 1.

BILAGA IX

**MEDDELANDE OM VÄGRAN ATT BEHANDLA EN ANSÖKAN ELLER BESLUT ATT INTE LÄNGRE
BEHANDLA EN ANSÖKAN**

(artikel 58.8–9 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet ⁽¹⁾)

1. Begärande centralmyndighet

1.1 Den begärande centralmyndighetens referensnummer:

1.2 För- och efternamn på den person som ansvarar för begäran:

.....

2. Anmodad centralmyndighet

2.1 Den anmodade centralmyndighetens referensnummer:

2.2 Person som ansvarar för bevakningen av begäran:

2.2.1 För- och efternamn:

2.2.2 Telefon:

2.2.3 Fax:

2.2.4 E-postadress:

3. Den anmodade centralmyndigheten vägrar att behandla den begärande centralmyndighetens ansökan eftersom det är uppenbart att kraven inte är uppfyllda

Precisera skäl:

.....

4. Den anmodade centralmyndigheten upphör med behandlingen av ansökan eftersom den begärande centralmyndigheten inte har tillhandahållit kompletterande handlingar eller information som begärts av den anmodade centralmyndigheten inom 90 dagar, eller inom en längre period som den sistnämnda specificerat

Ort: Datum: (dd/mm/åååå)

Namn och namnteckning på den behöriga tjänstemannen vid den anmodade centralmyndigheten:

.....

⁽¹⁾ EUT L 7, 10.1.2009, s. 1.

BILAGA X

De administrativa myndigheter som avses i artikel 2.2 i förordning (EG) nr 4/2009 är följande:

—

BILAGA XI

De behöriga myndigheter som avses i artikel 47.3 i förordning (EG) nr 4/2009 är följande:

BILAGA

ÖVERSÄTTNING

PROTOKOLL

om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet

De stater som har undertecknat detta protokoll,

som önskar införa gemensamma bestämmelser om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet,

som önskar modernisera Haagkonventionen av den 24 oktober 1956 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet mot barn och Haagkonventionen av den 2 oktober 1973 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet,

som önskar utarbeta allmänna bestämmelser om tillämplig lag som kan komplettera Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll för barn och andra familjemedlemmar,

har beslutat att i detta syfte anta ett protokoll och har kommit överens om följande bestämmelser.

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. I detta protokoll fastställs tillämplig lag avseende sådan underhållsskyldighet som har sin grund i familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svägerlagsförhållande, inbegripet underhållsskyldighet för barn oavsett föräldrarnas civilstånd.

2. Avgöranden meddelade med tillämpning av detta protokoll ska inte påverka förekomsten av de förhållanden som avses i punkt 1.

Artikel 2

Universell tillämpning

Detta protokoll ska tillämpas även om den tillämpliga lagen är en icke-fördragsslutande stats lag.

Artikel 3

Allmän regel om tillämplig lag

1. Underhållsskyldighet ska regleras av lagen i den stat där den underhållsberättigade har sin hemvist, om inte annat föreskrivs i detta protokoll.

2. Om den underhållsberättigades hemvist ändras ska lagen i den nya hemviststaten tillämpas från och med den tidpunkt då ändringen inträffar.

Artikel 4

Särskilda regler till förmån för vissa underhållsberättigade

1. Följande bestämmelser ska gälla i fråga om

a) föräldrars underhållsskyldighet mot sina barn,

b) andra personers än föräldrars underhållsskyldighet mot personer som ännu inte har fyllt 21 år, med undantag för skyldigheter som följer av de förhållanden som avses i artikel 5, och

c) barns underhållsskyldighet mot sina föräldrar.

2. Om den underhållsberättigade inte kan få underhåll från den underhållsskyldige med stöd av den lag som avses i artikel 3 ska domstolslandets lag tillämpas.

3. Utan hinder av artikel 3 ska domstolslandets lag tillämpas om den underhållsberättigade har väckt talan vid behörig myndighet i den stat där den underhållsskyldige har sin hemvist. Om den underhållsberättigade inte kan få underhåll från den underhållsskyldige med stöd av denna lag, ska dock lagen i den stat där den underhållsberättigade har sin hemvist tillämpas.

4. Om den underhållsberättigade inte kan få underhåll från den underhållsskyldige med stöd av de lagar som avses i artikel 3 och i punkterna 2 och 3 i den här artikeln, ska, om de båda är medborgare i samma stat, lagen i den staten tillämpas.

Artikel 5

Särskild regel avseende makar och tidigare makar

I fråga om underhållsskyldighet mellan makar, tidigare makar eller parter i ett äktenskap som annullerats, ska artikel 3 inte tillämpas om en av parterna motsätter sig detta och lagen i en annan stat, särskilt den stat där de senast hade gemensam hemvist, har närmare anknytning till äktenskapet. I sådant fall ska lagen i den andra staten tillämpas.

Artikel 6

Särskild regel om bestridande

I fråga om annan underhållsskyldighet än föräldrars underhållsskyldighet mot sina barn och sådan som avses i artikel 5, kan den underhållsskyldige bestrida den underhållsberättigades anspråk på den grunden att det inte finns någon sådan skyldighet vare sig enligt lagen i den stat där den underhållsskyldige har sin hemvist eller, om båda parterna är medborgare i samma stat, enligt lagen i den staten.

Artikel 7

Val av tillämplig lag vid särskilt förfarande

1. Utan hinder av artiklarna 3–6 får den underhållsberättigade och den underhållsskyldige, om det är fråga om ett särskilt förfarande i en bestämd stat, uttryckligen ange att lagen i den staten ska vara tillämplig på underhållsskyldigheten i det förfarandet.

2. Val av tillämplig lag som gjorts innan ett sådant förfarande inleds, ska anges i ett avtal som undertecknas av båda parterna och som ska vara skriftligt eller dokumenterat på ett sådant sätt att informationen är tillgänglig för senare användning.

Artikel 8

Val av tillämplig lag

1. Utan hinder av artiklarna 3–6 får den underhållsberättigade och den underhållsskyldige oavsett tidpunkt peka ut att någon av följande lagar ska tillämpas på underhållsskyldigheten.

- a) Lagen i en stat där någon av parterna är medborgare vid tidpunkten för utpekandet.
- b) Lagen i den stat där någon av parterna har sin hemvist vid tidpunkten för utpekandet.
- c) Den lag som parterna har utpekat som tillämplig, eller den lag som faktiskt tillämpats på deras förmögenhetsförhållanden.
- d) Den lag som parterna har utpekat som tillämplig, eller den lag som faktiskt tillämpats på deras äktenskapsskillnad eller hemskillnad.

2. Ett sådant avtal ska vara skriftligt eller dokumenterat på ett sådant sätt att informationen är tillgänglig för senare användning samt vara undertecknat av båda parterna.

3. Punkt 1 ska inte gälla för underhållsskyldighet avseende en person under 18 år eller en vuxen som på grund av nedsatt eller bristande förmåga inte kan bevaka sina intressen.

4. Utan hinder av vilken lag som pekats ut av parterna i enlighet med punkt 1 ska frågan om huruvida den underhållsberättigade kan avsäga sig sin rätt till underhåll bestämmas enligt lagen i den stat där den underhållsberättigade hade sin hemvist vid tidpunkten för utpekandet.

5. Om parterna vid tidpunkten för utpekandet av tillämplig lag inte var fullt informerade och medvetna om konsekvenserna av sitt utpekande ska den lag som parterna pekade ut inte tillämpas om tillämpningen av denna skulle leda till uppenbart orättvisa och orimliga konsekvenser för någon av parterna.

Artikel 9

”Domicile” i stället för ”medborgarskap”

En stat som tillämpar begreppet ”domicile” som en anknytande faktor i familjefrågor kan meddela Haagkonferensen för internationell privaträtt permanenta byrå att ordet medborgarskap i artiklarna 4 och 6 ska ersättas med ”domicile”, såsom detta ord definieras i den staten, med avseende på ärenden som behandlas av dess myndigheter.

Artikel 10

Offentliga organ

Ett offentligt organs rätt att begära återbetalning av ett bidrag som har lämnats till den underhållsberättigade i stället för underhåll ska bestämmas av den lag som gäller för organet.

Artikel 11

Den tillämpliga lagens räckvidd

Tillämplig lag avseende underhållsskyldighet reglerar bland annat

- a) om, i vilken utsträckning och mot vem den underhållsberättigade kan rikta ett krav på underhåll,
- b) i vilken utsträckning den underhållsberättigade kan begära underhåll retroaktivt,
- c) beräkningsgrunden för storleken på underhållsbidraget samt indexering,
- d) vem som får väcka talan om underhållsskyldighet, utom i frågor som rör processbehörighet och företrädare under förfarandet,
- e) preskriptionsfrister eller talefrister,
- f) omfattningen av den underhållsskyldiges förpliktelser, om ett offentligt organ begär återbetalning av bidrag som har lämnats till en underhållsberättigad i stället för underhåll.

Artikel 12

Återförvisning är utesluten

Med ”lag” avses i detta protokoll den gällande lagen i en stat, med undantag för dess lagvalsregler.

Artikel 13

Grunderna för domstolslandets rättsordning

Tillämpning av den lag som fastställs i enlighet med detta protokoll får vägras endast i den utsträckning som dess verkan uppenbart skulle stå i strid med grunderna för domstolslandets rättsordning.

Artikel 14

Fastställandet av underhållsbidragets storlek

Även om den tillämpliga lagen föreskriver annat, ska vid fastställandet av underhållsbidragets storlek hänsyn tas till den underhållsberättigades behov och den underhållsskyldiges tillgångar samt till all ersättning som den underhållsberättigade har fått i stället för periodiska betalningar av underhåll.

Artikel 15

Protokollet är inte tillämpligt på interna lagkonflikter

1. En fördragsslutande stat, i vilken olika rättssystem eller regelverk tillämpas på underhållsskyldighet, behöver inte tillämpa detta protokoll vid lagkonflikter enbart mellan sådana olika system eller regelverk.

2. Denna artikel ska inte vara tillämplig på regionala organisationer för ekonomisk integration.

Artikel 16

Stater som har olika rättssystem för olika territoriella enheter

1. I förhållande till en stat, i vilken två eller flera rättssystem eller regelverk tillämpas inom olika territoriella enheter på frågor som omfattas av detta protokoll, ska

a) varje hänvisning till lagen i en stat, i förekommande fall, avse gällande lag i den relevanta territoriella enheten,

b) varje hänvisning till den statens behöriga myndigheter eller offentliga organ, i förekommande fall, avse de som är bemyndigade att agera inom den relevanta territoriella enheten,

c) varje hänvisning till hemvist i denna stat, i förekommande fall, avse hemvist inom den relevanta territoriella enheten,

d) varje hänvisning till den stat i vilken två personer båda har medborgarskap avse den territoriella enhet som anges i den statens lag eller, om relevanta regler saknas, den territoriella enhet till vilken underhållsskyldigheten har närmast anknytning,

e) varje hänvisning till den stat i vilken en person är medborgare avse den territoriella enhet som anges i den statens lag eller, om relevanta regler saknas, den territoriella enhet till vilken personen har närmast anknytning.

2. Vid fastställande av tillämplig lag i enlighet med detta protokoll med avseende på en stat som omfattar två eller flera territoriella enheter, vilka var för sig har sitt eget rättssystem eller regelverk avseende frågor som omfattas av detta protokoll, ska följande regler tillämpas.

a) Om det finns gällande regler i en sådan stat som fastställer vilken territoriell enhets lag som är tillämplig ska lagen i denna enhet tillämpas.

b) Om det inte finns några sådana regler ska lagen i den relevanta territoriella enheten enligt punkt 1 tillämpas.

3. Denna artikel ska inte vara tillämplig på regionala organisationer för ekonomisk integration.

Artikel 17

Stater som har olika rättssystem för olika kategorier av personer

Vid fastställande av tillämplig lag enligt detta protokoll med avseende på en stat som har två eller flera rättssystem eller regelverk som är tillämpliga på olika kategorier av personer på det område som omfattas av detta protokoll, ska varje hänvisning till lagen i den staten avse det rättssystem som är tillämpligt enligt gällande regler i denna stat.

Artikel 18

Samordning med tidigare Haagkonventioner om underhållsskyldighet

I förbindelserna mellan de fördragsslutande staterna ska detta protokoll ersätta Haagkonventionen av den 2 oktober 1973 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet och Haagkonventionen av den 24 oktober 1956 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet mot barn.

Artikel 19

Samordning med andra instrument

1. Detta protokoll inverkar inte på något internationellt instrument som de fördragsslutande staterna har tillträtt eller kommer att tillträda och som innehåller bestämmelser om frågor som regleras i protokollet, såvida inte en motsatt förklaring avges av de stater som har tillträtt ett sådant instrument.

2. Punkt 1 ska även vara tillämplig på enhetliga lagar som är grundade på särskilda förbindelser av regional eller annan karaktär mellan berörda stater.

Artikel 20

Enhetlig tolkning

Vid tolkningen av detta protokoll ska hänsyn tas till dess internationella karaktär och till behovet av att främja en enhetlig tillämpning av det.

Artikel 21

Översyn av den praktiska tillämpningen av protokollet

1. Generalsekreteraren för Haagkonferensen för internationell privaträtt ska vid behov sammankalla ett särskilt utskott för att granska den praktiska tillämpningen av detta protokoll.

2. För detta ändamål ska de fördragsslutande staterna samarbeta med Haagkonferensen för internationell privaträtts permanenta byrå för att samla in rättspraxis rörande tillämpningen av protokollet.

Artikel 22

Övergångsbestämmelser

Detta protokoll är inte tillämpligt på underhåll som begärts i en fördragsslutande stat avseende en tidsperiod som föregår protokollets ikraftträdande i den staten.

Artikel 23

Undertecknande, ratificering och anslutning

1. Detta protokoll ska vara öppet för undertecknande av alla stater.
2. Detta protokoll ska vara föremål för ratificering, godtagande eller godkännande av de stater som har undertecknat protokollet.
3. Detta protokoll ska vara öppet för anslutning av alla stater.
4. Ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumenten ska deponeras hos utrikesministeriet i Konungariket Nederländerna, som är depositarie för protokollet.

Artikel 24

Regionala organisationer för ekonomisk integration

1. Även regionala organisationer för ekonomisk integration som består enbart av suveräna stater och som har behörighet inom en eller flera av de frågor som omfattas av detta protokoll får underteckna, godta, godkänna eller ansluta sig till protokollet. Den regionala organisationen för ekonomisk integration ska i så fall ha samma rättigheter och skyldigheter som en fördragsslutande stat i den utsträckning som organisationen har behörighet i frågor som omfattas av detta protokoll.
2. Den regionala organisationen för ekonomisk integration ska, vid tidpunkten för undertecknandet, godtagandet, godkännandet eller anslutningen, skriftligen meddela depositarien i vilka frågor, som omfattas av detta protokoll, som behörighet har överförs till organisationen av dess medlemsstater. Organisationen ska utan dröjsmål skriftligen meddela depositarien varje ändring i dess behörighet, såsom den angavs i det senaste meddelandet enligt denna punkt.
3. En regional organisation för ekonomisk integration får vid tidpunkten för undertecknandet, godtagandet, godkännandet eller anslutningen, i enlighet med artikel 28, förklara att den är behörig i alla frågor som omfattas av detta protokoll och att medlemsstater, som har överfört behörighet till organisationen i aktuella frågor, kommer att vara bundna av protokollet i kraft av organisationens undertecknande, godtagande, godkännande eller anslutning.
4. Instrument som deponeras av en regional organisation för ekonomisk integration ska inte beaktas med avseende på ikraftträdandet av

detta protokoll, såvida inte organisationen avger en förklaring i enlighet med punkt 3.

5. Alla hänvisningar till en "fördragsslutande stat" eller "stat" i detta protokoll ska i förekommande fall även gälla en regional organisation för ekonomisk integration som har tillträtt protokollet. För det fall en regional organisation för ekonomisk integration lämnar en förklaring i enlighet med punkt 3, ska varje hänvisning till en fördragsslutande stat eller stat i detta protokoll, i förekommande fall, även gälla organisationens medlemsstater.

Artikel 25

Ikraftträdande

1. Detta protokoll träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter det att det andra ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet som avses i artikel 23 har deponerats.
2. Därefter träder protokollet i kraft
 - a) i förhållande till varje stat eller regional organisation för ekonomisk integration som avses i artikel 24 som senare ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till protokollet, den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter det att dess ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument har deponerats,
 - b) i förhållande till en territoriell enhet som protokollet har utsträckt till i enlighet med artikel 26, den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter den underrättelse som avses i den artikeln.

Artikel 26

Förklaringar rörande olika rättssystem inom en stat

1. En stat som har två eller fler territoriella enheter i vilka olika rättssystem tillämpas i frågor som omfattas av detta protokoll får, vid tidpunkten för undertecknande, ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning, i enlighet med artikel 28, förklara att protokollet ska omfatta alla dess territoriella enheter eller bara en eller några av dem, och får när som helst ändra detta genom en ny förklaring.
2. En sådan förklaring ska meddelas depositarien och uttryckligen ange de territoriella enheter på vilka protokollet är tillämpligt.
3. Om en stat inte avger någon förklaring enligt denna artikel, ska konventionen omfatta alla dess territoriella enheter.

4. Denna artikel ska inte vara tillämplig på regionala organisationer för ekonomisk integration.

Artikel 27

Förbehåll

Inga förbehåll får göras mot detta protokoll.

Artikel 28

Förklaringar

1. Förklaringar som avses i artiklarna 24.3 och 26.1 kan avges i samband med undertecknandet, ratificeringen, godtagandet, godkännandet eller anslutningen eller vid valfri tidpunkt därefter, och får ändras eller återtas när som helst.

2. Förklaringar, ändringar och återtaganden ska meddelas depositarien.

3. En förklaring som avgetts i samband med undertecknandet, ratificeringen, godtagandet, godkännandet eller anslutningen får verkan samtidigt som protokollet träder i kraft för den berörda staten.

4. Förklaringar som avges vid en senare tidpunkt, och eventuella ändringar eller återtaganden av en förklaring, får verkan den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter den dag då meddelandet mottogs av depositarien.

Artikel 29

Uppsägning

1. En fördragsslutande stat till detta protokoll får säga upp protokollet genom ett skriftligt meddelande ställt till depositarien. Uppsägningen får begränsas till vissa territoriella enheter i en stat med flera olika rättssystem på vilka protokollet är tillämpligt.

2. En uppsägning får verkan den första dagen i den månad som följer efter utgången av tolv månader efter den dag då meddelandet mottogs av depositarien. När en längre uppsägningstid anges i meddelandet, får uppsägningen verkan efter utgången av denna längre period efter den dag då meddelandet mottogs av depositarien.

Artikel 30

Meddelande

Depositarien ska underrätta medlemsstaterna i Haagkonferensen för internationell privaträtt och andra stater och regionala organisationer för ekonomisk integration som har undertecknat, ratificerat, godtagit, godkänt eller anslutit sig i enlighet med artiklarna 23 och 24 om

- a) de undertecknanden, ratificeringar, godtaganden, godkännanden och anslutningar som avses i artiklarna 23 och 24,
- b) dagen för protokollets ikraftträdande enligt artikel 25,
- c) de förklaringar som avses i artiklarna 24.3 och 26.1,
- d) uppsägningar som avses i artikel 29.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat detta protokoll.

Upprättat i Haag den 23 november 2007 på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga, i ett enda exemplar som ska deponeras i Konungariket Nederländernas regerings arkiv, och varav en bestyrkt kopia på diplomatisk väg ska tillställas varje medlem i Haagkonferensen för internationell privaträtt vid tidpunkten för dess tjugoförsta session och till övriga stater som deltog i den sessionen.

Uppdraget

Utredningen har i uppdrag att föreslå de kompletterande bestämmelser som behövs till den av Europeiska unionens (EU:s) råd den 18 december 2008 antagna förordningen (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (underhållsförordningen). I uppdraget ligger att analysera underhållsförordningen och belysa likheter och skillnader i förhållande till framför allt Bryssel I-förordningen¹ och Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar (2007 års Haagkonvention). Utredningen ska vidare undersöka vilka kompletterande författningsbestämmelser som behövs med anledning av underhållsförordningen, inklusive den hänvisning som finns i förordningen till Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet (2007 års Haagprotokoll). Särskild uppmärksamhet ska fästas vid frågor om rättshjälp, hinder mot och uppskjutande av verkställighet, informationsutbyte och sekretess samt tillgång till och hantering av personuppgifter.

Utredningen ska också föreslå de författningsändringar som ett framtida tillträde till 2007 års Haagkonvention ger anledning till. En del i arbetet är att undersöka hur svensk rätt förhåller sig till bestämmelserna i konventionen och att analysera konsekvenserna av att Sverige blir bundet av konventionen. I sammanhanget ska även förhållandet till andra internationella instrument på området belysas. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid frågor om rättsligt bistånd, informationsutbyte och därtill hörande frågor om sekretess samt frågor om exekvaturförfarande och verkställighet. I den mån frågan aktualiseras ska utredningen ta ställning till hur konventionen bör införlivas i svensk rätt. I uppdraget ingår också att ta ställning till om konventionens tillämpningsområde helt eller delvis bör utvidgas och om det finns anledning att reservera sig, i enlighet med vad som är möjligt enligt konventionen.

Utredningen ska ge förslag på vilken myndighet som bör utses till centralmyndighet i förhållande till underhållsförordningen och 2007 års Haagkonvention och överväga om vissa uppgifter bör handhas av centralmyndigheten eller av andra organ.

Tillämpningsområden och förhållande till andra internationella instrument

Syftet med *underhållsförordningen* är att ge en underhållsberättigad person bättre möjligheter att hävda sina rättigheter. Detta ska uppfyllas genom att göra det enkelt att få ett avgörande i en medlemsstat som

¹ Rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.

automatiskt är verkställbart i en annan medlemsstat utan några formaliteter. Förordningen innehåller bl.a. bestämmelser om internationell behörighet, tillämplig lag (i form av en hänvisning till 2007 års Haagprotokoll, se vidare nedan), erkännande och verkställighet samt samarbete. Underhållsförordningen ersätter Bryssel I-förordningen när det gäller frågor om underhåll. Den nordiska konventionen mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge angående indrivning av underhållsbidrag² får dock fortsätta att tillämpas. Underhållsförordningen är tillämplig på underhållsskyldighet som har sin grund i familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svågerlagsförhållanden. Även offentliga organ kan betraktas som underhållsberättigade i förordningens mening, t.ex. om det finns en statlig fordran på återbetalning av utbetalat underhållsstöd. Underhållsförordningen kommer att vara direkt tillämplig i Sverige.

Syftet med 2007 års Haagkonvention är att säkerställa en effektiv internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar. Det ska uppnås bl.a. genom att det inrättas ett system för samarbete och genom att det ställs krav på effektiva åtgärder för en snabb verkställighet av avgöranden om underhåll. Konventionen är tillämplig på underhållsskyldighet som grundar sig på ett föräldra-barnförhållande mot en person under 21 år samt under vissa förutsättningar mot make (eller förutvarande make). Det är också möjligt att utvidga konventionens tillämpningsområde. Utredningen har haft att utgå ifrån att det kommer att vara EU som tillträder 2007 års Haagkonvention och därigenom binder medlemsstaterna till konventionen, något som kommissionen har föreslagit. I sitt förslag till rådsbeslut har kommissionen vidare föreslagit att EU ska meddela en förklaring som innebär att konventionens hela tillämpningsområde utvidgas, så att det överensstämmer med förordningens tillämpningsområde. EU har inte tagit ställning till förslaget. När så sker kommer Sverige att bli bundet av EU:s ställningstagande. 2007 års Haagkonvention ersätter 1958 års Haagkonvention³ och 1973 års Haagkonvention⁴ i förhållandet mellan de fördragsslutande staterna. Även New York-konventionen om indrivning av underhållsbidrag i utlandet⁵ ersätts.

2007 års Haagprotokoll innehåller bestämmelser om tillämplig lag på underhållsskyldighet som har sin grund i familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svågerlagsförhållande. Protokollet är tänkt att komplettera 2007 års Haagkonvention, och ska enligt en särskild hänvisning i underhållsförordningen tillämpas när behörighet utövas enligt förordningen. EU har tillträtt 2007 års Haagprotokoll.

² Konventionen mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge undertecknad i Oslo den 23 mars 1962 angående indrivning av underhållsbidrag, samt överenskommelsen med Danmark, Finland, Island och Norge om ändring i nämnda konvention, undertecknad i Oslo den 25 februari 2000.

³ Haagkonventionen av den 15 april 1958 om erkännande och verkställighet av avgöranden om underhåll till barn.

⁴ Haagkonventionen av den 2 oktober 1973 om erkännande och verkställighet av avgöranden angående underhållsskyldighet.

⁵ Förenta nationernas konvention av den 20 juni 1956 om indrivning av underhållsbidrag i utlandet.

Underhållsförordningen reglerar när medlemsstaternas myndigheter ska ha internationell behörighet i frågor som gäller underhållsskyldighet. Behörighet finns hos domstolen i det land där svaranden eller den underhållsberättigade har hemvist. Behörighet finns vidare hos den domstol som enligt sitt eget lands lag är behörig att pröva en talan om någons rättsliga status eller om föräldraansvar när frågan om underhåll har samband med den talan, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap. Det finns också vissa möjligheter enligt underhållsförordningen att avtala om att domstolarna i en viss medlemsstat ska vara behöriga. Avtalsfriheten är mer begränsad än i Bryssel I-förordningen och gäller inte vid tvister om underhållsskyldighet mot barn under 18 år. Behörighet kan även finnas på den grunden att svaranden går i svaromål inför domstolen. Därutöver finns bestämmelser om subsidiär behörighet och om behörighet i undantagsfall (t.ex. om det är omöjligt att få ett avgörande i en tredjestat till vilken tvisten har nära anknytning). Det finns också en bestämmelse som begränsar möjligheten för en underhållsskyldig att väcka en ny talan om det redan finns ett avgörande.

Underhållsförordningen är i den bemärkelsen heltäckande genom att den inte medger rätt till allmänt tillämpliga, autonoma, behörighetsbestämmelser. Utredningen föreslår därför att 3 kap. 6 och 12 §§ lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap, som i dag ger svenska domstolar rätt att utöva internationell behörighet i bl.a. frågor om underhåll, ska ändras så att de inte längre omfattar underhållsfrågorna. Däremot påverkar underhållsförordningen inte tillämpningen av konventioner och avtal som gäller när förordningen träder i kraft, vilket innebär att de båda Luganokonventionerna från 1988 och 2007 fortfarande kommer att gälla.⁶ Om en svarande har hemvist i en Luganostat, som inte är en av EU:s medlemsstater, ska alltså svenska domstolar utöva behörighet enligt den Luganokonvention som gäller i förhållande till den andra staten. Vidare kommer, enligt underhållsförordningen, 2007 års Luganokonvention att tillämpas om parterna har avtalat om att exklusiv behörighet ska finnas i en Luganostat som inte är en EU-medlemsstat. Detta gäller dock inte i fråga om underhåll till barn.

2007 års Haagkonvention innehåller endast s.k. indirekta behörighetsregler. Dessa innebär att en fördragsslutande stat är skyldig att erkänna och verkställa ett avgörande endast om avgörandet har meddelats i en fördragsslutande stat dit svaranden eller den underhållsberättigade hade en viss i konventionen specificerad typ av anknytning. Det finns också en bestämmelse som begränsar rätten att väcka talan. Den överensstämmer med regleringen i underhållsförordningen som begränsar möjligheten för en underhållsskyldig att väcka talan om det redan finns ett avgörande.

⁶ Konventionen av den 16 september 1988 om domstols behörighet och erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (1988 års Luganokonvention) och konventionen av den 30 oktober 2007 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (2007 års Luganokonvention).

EU har tillträtt 2007 års Haagprotokoll och det innebär att alla medlemsstater utom Danmark och Storbritannien är bundna av protokollet. För svensk del medför protokollet att ett i det närmaste oreglerat område regleras.

Huvudregeln enligt protokollet är att underhållsskyldighet ska regleras av lagen i den stat där den underhållsberättigade har hemvist. Vissa undantag har utarbetats till förmån för vissa underhållsberättigade personer, när en tillämpning av hemviststatens lag inte ligger i deras intresse. Undantag gäller t.ex. i fråga om föräldrars underhållsskyldighet mot sina barn och barns underhållsskyldighet mot sina föräldrar. Om en underhållsberättigad person, som omfattas av undantagsreglerna, inte kan få underhåll enligt hemviststatens lag ska domstolslandets lag tillämpas. Vidare ska domstolslandets lag tillämpas om den underhållsberättigade har väckt talan i den underhållsskyldiges hemviststat. Om den underhållsberättigade inte kan få underhåll enligt lagen i den staten ska emellertid lagen i den underhållsberättigades hemviststat tillämpas i stället. Om den underhållsberättigade inte kan få underhåll med stöd av någon av lagarna ska, om den underhållsskyldige och den underhållsberättigade är medborgare i samma stat, lagen i den staten tillämpas.

Även för underhållsskyldighet mellan makar, tidigare makar eller parter i ett äktenskap som annullerats, finns det undantag. Om lagen i en annan stat än den underhållsberättigades hemviststat, särskilt den där de senast hade gemensam hemvist, har närmare anknytning till äktenskapet ska lagen i den staten tillämpas. Det förutsätter emellertid dels en invändning från part, dels en bedömning av om det finns en närmare anknytning mellan lagen i den andra staten och äktenskapet. Därvid ska beaktas bl.a. var makarna haft hemvist, i vilken stat äktenskapet ingicks respektive var äktenskapsskillnaden genomfördes.

Det finns också en särskild regel om bestridande av underhållsskyldighet. Den gäller dock inte för föräldrars underhållsskyldighet mot sina barn och underhållsskyldighet mellan tidigare makar. Regeln innebär att den underhållsskyldige kan bestrida den underhållsberättigades anspråk på den grunden att det inte finns någon underhållsskyldighet, vare sig enligt lagen i den stat där den underhållsskyldige har sin hemvist eller – om parterna är medborgare i samma stat – enligt lagen i den staten. Bestämmelsen kan bli aktuell t.ex. i förhållandet mellan styvföräldrar och barn eller i fråga om barns underhållsskyldighet mot sina föräldrar.

Det är enligt protokollet möjligt att i viss utsträckning avtala om tillämplig lag (se vidare nedan).

Den lag som är tillämplig på frågan om underhållsskyldighet reglerar bl.a. om, i vilken utsträckning och mot vem den underhållsberättigade kan rikta ett krav på underhåll samt frågor om preskriptionsfrister. Tillämpningen av lagen får bara vägras om dess verkan uppenbart skulle stå i strid med grunderna för domstolslandets rättsordning (s.k. ordre public). Det är således endast effekterna av tillämpningen i det konkreta fallet som ska beaktas. Det räcker inte med att det familjeförhållande som underhållskravet grundar sig på anses stå i strid med grunderna för statens rättsordning (t.ex. polygami). När underhållsbidragets storlek fastställs ska hänsyn tas till den underhållsberättigades behov, den

underhållsskyldiges tillgångar och till all ersättning som den underhållsberättigade har fått i stället för periodiska utbetalningar av underhåll. Detta gäller oavsett vilken stats lag som är tillämplig i övrigt.

Som har nämnts kommer behörighet i underhållsfrågor att utövas antingen enligt underhållsförordningen eller enligt någon av Lugano-konventionerna. 2007 års Haagprotokoll ska tillämpas när behörighet utövas enligt underhållsförordningen. Enligt utredningens uppfattning ska protokollet tillämpas även när behörighet utövas enligt Luganokonventionerna. Det finns därmed inte något utrymme för allmänt tillämpliga bestämmelser om lagval. Utredningen föreslår därför att bestämmelsen i 3 kap. 6 § lagen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap, som anger att bl.a. frågor om underhåll ska prövas enligt svensk lag om barnet vistas här i landet, inte längre ska omfatta underhållsfrågorna.

Underhållsförordningen anger att den lag som ska tillämpas på underhållsskyldighet ska fastställas i enlighet med protokollet, vilket innebär att tillämpningen av protokollet är obligatorisk för staternas domstolar och andra myndigheter. Det följer också av enskilda artiklar. Underhållsskyldighet ska regleras av lagen i den stat där den underhållsskyldige har hemvist om inte annat föreskrivs i protokollet. Enligt utredningens bedömning innebär detta att svenska domstolar i mål om underhåll med internationell anknytning måste vara väl införstådda med protokollets bestämmelser. Det innebär också att protokollet ställer högre krav på en aktiv, materiell processledning i frågan om vilken lag som ska tillämpas än vad som hittills har krävts i sådana mål om underhåll.

Erkännande och verkställighet

I fråga om *underhållsförordningen* gäller att avgöranden från samtliga EU:s medlemsstater ska erkännas utan att det krävs något särskilt förfarande. När det sedan kommer till verkställighet, finns två alternativa förfaranden beroende på om ursprungsmedlemsstaten är bunden av 2007 års Haagprotokoll eller inte.

Avgöranden från stater som är bundna av 2007 års Haagprotokoll, dvs. från alla medlemsstater utom Danmark och Storbritannien, ska verkställas utan att det behövs någon verkställbarhetsförklaring (s.k. exekvatur) om avgörandet i fråga är verkställbart i ursprungsstaten. Det är en nyhet i förhållande till Bryssel I-förordningen.

En underhållsskyldig part som inte har gått i svaromål i ursprungsmedlemsstaten ges under vissa förutsättningar rätt att inom viss tid ansöka om *förnyad prövning* av avgörandet. Rätten till förnyad prövning gäller om stämmingsansökan inte delgetts i tillräcklig tid och på lämpligt sätt eller om han eller hon utan egen förskyllan varit förhindrad att bestrida underhållskravet på grund av force majeure eller extraordinära omständigheter. En svarande som haft möjlighet att överklaga avgörandet men inte gjort det har inte rätt till en förnyad prövning.

Utredningen föreslår vissa kompletterande bestämmelser för handläggningen av en ansökan om förnyad prövning. Om det ursprungliga avgörandet är ett utslag från Kronofogdemyndigheten eller en dom från tingsrätten ska ansökan ställas till hovrätten. I annat fall, om avgörandet

avser ett beslut om återbetalningsskyldighet för utgivet underhållsstöd från Försäkringskassan, ska ansökan ställas till Svea hovrätt. Ansökan ska vara skriftlig. Vid hovrättens handläggning gäller bestämmelserna om resning i rättegångsbalken i tillämpliga delar. Om det finns förutsättningar för förnyad prövning ska hovrätten besluta att ny handläggning ska ske vid den myndighet som meddelade det ursprungliga avgörandet. I ett sådant fall följer det av underhållsförordningen att det ursprungliga avgörandet förlorar sin verkan (utom såvitt avser avbrytandet av preskription eller dylikt).

Enligt underhållsförordningen är det lagen i den verkställande medlemsstaten som ska tillämpas när det gäller hinder mot och uppskjutande av verkställigheten. Det finns dock vissa särskilda bestämmelser i förordningen. Bland annat ska verkställighet vägras om rätten att få avgörandet verkställt har upphört genom preskription. Detta ska bedömas antingen enligt lagen i ursprungsmedlemsstaten eller lagen i den verkställande staten beroende på vilken lag som föreskriver den längsta preskriptionstiden. Vidare får verkställigheten skjutas upp om en ansökan om förnyad prövning har getts in eller om domens verkställbarhet har skjutits upp i ursprungsmedlemsstaten. Utredningen föreslår att det är Kronofogdemyndigheten som ska vara behörig myndighet att fatta beslut i fråga om hinder mot och uppskjutande av verkställighet, samt att Kronofogdemyndighetens beslut i en fråga om uppskjutande av verkställighet ska få överklagas. Att dess beslut när det gäller hinder mot verkställighet får överklagas följer av redan gällande rätt.

För att avgöranden från Danmark och Storbritannien, vilka stater inte är bundna av 2007 års Haagprotokoll, ska kunna verkställas i Sverige krävs ett exekvaturförfarande av samma modell som enligt Bryssel I-förordningen (se vidare nedan). De grunder som finns för att vägra erkännande och verkställbarhet har också motsvarighet i Bryssel I-förordningen, såsom ordre public, oförenlighet med ett avgörande som meddelats i den anmodade staten eller med ett tidigare avgörande som meddelats i en annan stat, om det avgörandet uppfyller villkoren för erkännande i den anmodade staten. Ett nytt avgörande, med anledning av ändrade förhållanden, innebär emellertid inte att det nya avgörandet är oförenligt.

Även enligt 2007 års Haagkonvention ska avgöranden erkännas och verkställas i övriga fördragsslutande stater. Om det inte finns någon vägransgrund enligt konventionen är erkännande och verkställighet obligatoriskt, t.ex. om svaren eller den underhållsberättigade hade hemvist i ursprungsstaten när avgörandet meddelades. Med något undantag motsvaras konventionens grunder för erkännande av underhållsförordningens behörighetsregler. Det medför att avgöranden som meddelas i en medlemsstat i EU med stöd av underhållsförordningens behörighetsbestämmelser som regel ska erkännas i en stat som är ansluten till 2007 års Haagkonvention. Erkännande och verkställighet får dock vägras under vissa förhållanden, t.ex. om avgörandet har utverkats genom svikligt förfarande i rättegången eller om det skulle strida mot ordre public att erkänna det.

Avgöranden som har meddelats i en stat som är bunden av 2007 års Haagkonvention måste, precis som enligt underhållsförordningen när det gäller avgöranden från Danmark och Storbritannien, genomgå ett

exekvaturförfarande för att kunna verkställas i Sverige. Liksom enligt underhållsförordningen föreskrivs ett tvåstegsförfarande. Det första skedet avser en formell prövning av förutsättningarna för verkställbarhet och motparten ges inte tillfälle att yttra sig. Om motparten ansöker om ändring av ett verkställbarhetsbeslut, följer i det andra skedet en kontradiktorisk process där även motparten får yttra sig.⁷

Utredningen föreslår kompletterande bestämmelser för exekvaturprövningen. Dessa bestämmelser följer den modell som i dag gäller för avgöranden som ska förklaras verkställbara enligt t.ex. Bryssel I-förordningen och Luganokonventionerna. Förslaget innebär bl.a. att det är Svea hovrätt som är behörig domstol i båda skedena, att hovrättens beslut med anledning av en ansökan om ändring får överklagas till Högsta domstolen och att prövningstillstånd krävs för Högsta domstolens prövning. För konventionsfallens del föreslås dessutom att den som ansöker om erkännande eller verkställbarhetsförklaring ska ge in avgörandet och att ett beslut med anledning av en ansökan om verkställbarhetsförklaring ska delges den som har rätt att ansöka om ändring. Liknande bestämmelser finns i underhållsförordningen. För underhållsförordningens del föreslås därutöver en bestämmelse om att hovrättens bifall i det första skedet till en ansökan om verkställbarhet ska anses innefatta ett beslut om kvarstad eller liknande åtgärd. Bestämmelsen och den artikel i förordningen som kompletteras har sin motsvarighet i Bryssel I-förordningen och lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

De avgöranden som är direkt verkställbara, eller som har förklarats vara verkställbara i Sverige, ska som huvudregel verkställas enligt svensk lag. Utredningen föreslår att det ska införas en bestämmelse i lag om att dessa avgöranden ska verkställas enligt utskönningsbalken på samma sätt som en motsvarande svensk dom.

Utredningen föreslår också att Sverige ska meddela kommissionen att Försäkringskassan, Kronofogdemyndigheten och socialnämnden är sådana svenska administrativa myndigheter som i frågor om underhåll likställs med domstol i underhållsförordningens mening. Motsvarande uppgift ska lämnas i fråga om 2007 års Haagkonvention, att de svenska administrativa myndigheternas beslut alltid uppfyller kraven i artikel 19.3 i 2007 års Haagkonvention, vilket innebär att dessa avgöranden inte behöver förses med en särskild handling i varje enskilt fall som utvisar att avgörandet kan bli föremål för överklagande till eller förnyad prövning av en rättslig myndighet och har liknande giltighet och verkan som ett avgörande av en rättslig myndighet i samma fråga.

Särskilt om avtal

Även ett avtal om underhållsskyldighet som har ingåtts inför eller bestyrkts av en administrativ myndighet kan erkännas och verkställas enligt underhållsförordningen och 2007 års Haagkonvention under vissa

⁷ Det finns även ett alternativt förfarande enligt konventionen men EU kommer sannolikt inte att tillämpa det. Det alternativa förfarandet innebär att motparten kommer till tals direkt.

närmare angivna förhållanden om de är verkställbara i ursprungsstaten. Enligt underhållsförordningen är det även möjligt för parterna att träffa avtal om att domstolarna i en EU-medlemsstat, dit det finns viss närmare angiven anknytning, ska vara behöriga. Parterna kan också under vissa förutsättningar avtala om att en viss stats lag ska vara tillämplig enligt 2007 års Haagprotokoll. Det kan både gälla avtal om att en viss lag ska vara tillämplig på ett särskilt förfarande och avtal med generell giltighet.

För generellt tillämpliga lagvalsavtal ställs det upp vissa skyddsregler för den underhållsberättigade parten. Det är t.ex. inte möjligt att träffa sådana avtal när det gäller underhållsskyldighet mot en person under 18 år eller en vuxen som på grund av bristande eller nedsatt förmåga inte kan bevaka sina intressen. Vissa andra skyddsregler gäller också. Frågan om huruvida den underhållsberättigade kan avsäga sig sin rätt till underhåll ska bestämmas enligt lagen i den stat där den underhållsberättigade hade hemvist vid tidpunkten för avsägandet.

För alla lagvalsavtal gäller att om någon av parterna vid tidpunkten för valet av tillämplig lag inte var fullt informerad och medveten om konsekvenserna av sitt val, ska den lag som anvisas inte tillämpas om det skulle leda till uppenbart orättvisa och orimliga konsekvenser för någon av dem.

Förutsättningar och möjligheter att avtala om behörig domstol och tillämplig lag följer direkt av de internationella instrumenten. Utredningen föreslår inte några kompletterande bestämmelser i detta avseende. Det framhålls dock att advokater och andra juridiska rådgivare har anledning att särskilt uppmärksamma bestämmelserna om avtal om tillämplig lag, med hänsyn till att bristande information kan leda till att avtalet underkänns i en senare process.

Inte alla av de avtal som i dag, enligt svensk intern rätt, kan träffas om underhållsbidrag uppfyller i underhållsförordningen och 2007 års Haagkonvention uppställda krav för att kunna verkställas i ett annat land. Utredningen framhåller att det vore värdefullt om föräldrar och makar enligt svensk rätt kan träffa avtal om underhåll som är verkställbara utomlands i högre utsträckning än vad som är möjligt i dag. Det kräver dock att det i svensk rätt införs ett nytt system där avtal om underhåll kan registreras av eller ingås inför en myndighet, vilket fordrar ytterligare överväganden som inte ryms inom ramen för utredningens arbete.

Samarbete genom centralmyndigheter och deras åligganden

En centralmyndighet ska utses enligt både underhållsförordningen och 2007 års Haagkonvention. Centralmyndigheterna ska samarbeta med varandra och fullgöra de uppgifter som föreskrivs i respektive instrument. Dessa är i stort sett överensstämmande. Uppgifterna avser i huvudsak att bistå en sökande med att se till att ansökan innehåller den information och de handlingar som behövs, ta emot en ansökan gjord genom en centralmyndighet i ett annat land och vidarebefordra den till rätt myndighet i det egna landet samt på förfrågan bistå en annan centralmyndighet med olika uppgifter som krävs i ärenden enligt instrumenten eller själv göra en motsvarande förfrågan till en annan centralmyndighet. Ansökningar ska (underhållsförordningen) respektive får (2007 års Haag-

konvention) göras på särskilt formulär, som har till syfte att minska över-sättningskostnaderna och underlätta kommunikationen centralmyndig-heterna emellan.

För en enskild person är det valfritt att använda sig av centralmyndig-heterna. Om centralmyndigheterna anlitas har den enskilde rätt till kostnadsfri hjälp i större utsträckning.

I samband med *ansökningar* som vidarebefordras från en annan stats centralmyndighet, ska den svenska centralmyndigheten vidta alla lämpliga åtgärder för att t.ex. bistå med att lokalisera den underhållsskyldige eller den underhållsberättigade, bistå med att ta fram relevanta uppgifter om inkomst, uppmuntra till samförståndslösningar, underlätta pågående verkställighet och vara behjälplig med att fastställa föräldraskap. Vilken åtgärd som är lämplig i det enskilda fallet beror givetvis på vad saken gäller. Om ansökan gäller en verkställbarhetsförklaring kan centralmyn-dighetens hjälp bestå i att ansökan vidarebefordras till exekvaturmyndig-heten (Svea hovrätt). Centralmyndigheten får begära komplettering av en ansökan och behöver inte behandla den om någon komplettering inte ges in.

En s.k. *framställning om en särskild åtgärd* som centralmyndigheten får från eller gör till en annan centralmyndighet utan att någon ansökan är aktuell kan handla om bistånd med att lokalisera den underhållsskyldige eller att ta fram uppgifter om ekonomiska förhållanden. På så sätt kan t.ex. en underhållsberättigad få vetskap om att den underhållsskyldige finns i staten, och utifrån beskedet om inkomst få en indikation på om det finns anledning att gå vidare med en ansökan om verkställighet.

Utredningen föreslår att regeringen bemyndigas i lag att utse central-myndighet i Sverige enligt underhållsförordningen och 2007 års Haag-konvention. Enligt utredningens bedömning bör uppgiften att vara cen-tralmyndighet anförtros Försäkringskassan. Försäkringskassan är redan i dag centralmyndighet enligt New York-konventionen, vilken kommer att fortsätta att gälla i förhållande till de konventionsstater som inte också tillträder 2007 års Haagkonvention, och har därmed kunskap om indrivning av underhåll i internationella situationer.

Centralmyndighetens uppgifter följer av underhållsförordningen och 2007 års Haagkonvention. De närmare ramarna för arbetet får utarbetas av centralmyndigheten. Utredningen föreslår att den svenska centralmyn-dighetens beslut att inte behandla en ansökan eller att inte bifalla en framställning om en särskild åtgärd från en utländsk centralmyndighet inte ska kunna överklagas. Ett sådant beslut vinner inte rättskraft och den utländska centralmyndigheten kan alltid återkomma med en ny ansökan. Utredningen har inte sett något behov av att utnyttja möjligheten att utse någon annan myndighet att utföra vissa av de uppgifter som enligt instrumenten ankommer på centralmyndigheten.

När det sedan gäller de uppgifter som ska inhämtas och vidarebeford-ras inom ramen för samarbetet enligt underhållsförordningen, bedömer utredningen att centralmyndigheten i samband med ansökningar om att erhålla eller ändra en dom angående underhållsbidrag har tillgång till de uppgifter som krävs, nämligen adressuppgifter. Om ansökan i stället gäller verkställighet kan Kronofogdemyndigheten, som verkställande myndighet, efterforska uppgifter om inkomst och tillgångar. För det fall

ansökan gäller enbart erkännande eller verkställbarhet av ett avgörande är andra uppgifter än adressuppgifter ointressanta.

Om det är fråga om en framställning om särskilda åtgärder enligt underhållsförordningen, kan centralmyndigheten behöva ta fram ytterligare uppgifter utöver adressuppgifter. Detta gäller emellertid endast om den underhållsberättigade kan visa upp ett avgörande som ska verkställas. Centralmyndigheten måste då vidta lämpliga och rimliga åtgärder för att få fram uppgifter om huruvida svaranden har inkomster eller tillgångar i Sverige. I de flesta fall torde det vara tillräckligt att centralmyndigheten tar fram offentliga uppgifter om den underhållsskyldiges taxerade inkomst samt inkomst- respektive utgiftsräntor. Försäkringskassan kan därutöver ha uppgift om aktuell inkomst om den underhållsskyldige har fått en socialförsäkringsförmån. Dessa uppgifter torde vara tillräckliga i de allra flesta fall. Först därefter, om det finns anledning, bör centralmyndigheten gå vidare och tillfråga andra myndigheter. Det är då främst Kronofogdemyndigheten som kan ha uppgifter av intresse. Skyldigheten för Kronofogdemyndigheten att lämna uppgifter följer av underhållsförordningen och sekretess är inte något hinder för utlämnande av uppgifter, jfr 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Utredningen bedömer att det inte finns behov av att utse någon annan myndighet som ska vara behörig att tillhandahålla centralmyndigheten uppgifter enligt underhållsförordningen.

Enligt 2007 års Haagkonvention ska centralmyndigheten vidta alla lämpliga åtgärder för att bl.a. bistå med att lokalisera den underhållsskyldige eller den underhållsberättigade och ta fram uppgifter om inkomster. Det finns inte någon bestämmelse motsvarande den i underhållsförordningen som förpliktar andra myndigheter att lämna uppgifter till centralmyndigheten. Utredningen har inte heller ansett att det är nödvändigt att föreslå någon sådan bestämmelse. De offentliga uppgifter som centralmyndigheten har tillgång till anses normalt vara tillräckliga för att uppfylla skyldigheterna enligt konventionen.

Centralmyndigheten får, i förekommande fall, vidarebefordra även sekretesskyddade uppgifter till en utländsk centralmyndighet. Underhållsförordningen kräver i detta avseende mer än 2007 års Haagkonvention men det ska fortfarande göras en bedömning av om det är lämpligt och rimligt att uppgiften överlämnas. Vidarebefordran av sekretessbelagda uppgifter enligt 2007 års Haagkonvention får ske om det är tillåtet enligt OSL.

Uppgifter som kommer till centralmyndigheten kan ha samband med ett ärende om underhållsstöd. De omfattas då av socialförsäkringssekretess (28 kap. 1 § OSL). I andra fall finns i dag inte någon sekretessbestämmelse som är tillämplig för centralmyndigheten. Utredningen föreslår att sekretessbestämmelsen i 28 kap. 1 § OSL görs tillämplig även på ärenden enligt underhållsförordningen och 2007 års Haagkonvention, liksom för ärenden enligt New York-konventionen. Utredningen föreslår också att det införs en sekretessbestämmelse i OSL för domstol i sådana ärenden.

Utredningen föreslår vidare att en bestämmelse införs i socialförsäkringsbalken som ger centralmyndigheten rätt att behandla personuppgifter enligt de nämnda instrumenten. Utredningen föreslår även att det ska vara tillåtet för centralmyndigheten att överföra personuppgifter till

behöriga myndigheter i ett tredje land, dvs. en stat utanför EU och EES, om det är nödvändigt. I övrigt bedöms gällande rätt med avseende på behandling och bevarande av personuppgifter vara tillräcklig för att uppfylla skyldigheterna i underhållsförordningen och 2007 års Haagkonvention.

Direkta ansökningar

Både underhållsförordningen och 2007 års Haagkonvention bygger på att ansökningar görs genom centralmyndigheter, men det är inte något absolut krav. Det är fortfarande möjligt att göra en ansökan direkt till en behörig myndighet – en s.k. direkt ansökan. Sökanden ska även i dessa fall ges möjlighet till rättslig prövning. Det finns dock då inte någon skyldighet att i något fall tillhandahålla fri rättshjälp respektive kostnadsfritt rättsligt bistånd (jfr nedan). Samarbetsbestämmelserna blir inte heller tillämpliga, vilket innebär att sökanden inte kan få centralmyndighetens hjälp med att t.ex. lokalisera den underhållsskyldige eller att se till att ansökan är fullständig.

Rättshjälp och rättsligt bistånd

Både enligt underhållsförordningen och 2007 års Haagkonvention är staterna skyldiga att ge parterna i en underhållsvist möjlighet till rättslig prövning. För att säkerställa denna möjlighet ska staterna tillhandahålla rättshjälp (underhållsförordningen) respektive rättsligt bistånd (2007 års Haagkonvention). Rättshjälpen i detta sammanhang har en annan innebörd än rättshjälp enligt rättshjälpslagen (1996:1619). Omfattningen av rättshjälpen respektive det rättsliga biståndet får bedömas från fall till fall, beroende på vad saken gäller.

I underhållsförordningen preciseras vad rättshjälpen i förekommande fall ska omfatta, såsom rättsligt bistånd att väcka talan inför en myndighet eller domstol och representation vid domstol, tolkning och översättning, befrielse från eller bidrag till rättegångskostnader och arvoden till personer som fått i uppdrag att vidta åtgärder under förfarandet. I 2007 års Haagkonvention ges exempel på vad det rättsliga biståndet kan omfatta, som t.ex. juridisk rådgivning. Staterna kan uppfylla sina skyldigheter även genom att centralmyndigheten ger allmänna upplysningar eller vidarebefordrar en ansökan till exekvaturmyndigheten.

När en ansökan görs av en underhållsberättigad person, genom en centralmyndighet, och avser underhållsskyldighet som grundar sig på ett föräldra-barnförhållande till ett barn under 21 år ska fri rättshjälp respektive kostnadsfritt rättsligt bistånd tillhandahållas. I andra fall får rättshjälp och rättsligt bistånd lämnas under de förutsättningar som följer av nationell rätt, utifrån en behovs- och rimlighetsbedömning. Även ett offentligt organ som under vissa förutsättningar betraktas som underhållsberättigad, och som t.ex. har rätt till återbetalning för lämnat underhållsstöd, har rätt till rättshjälp och rättsligt bistånd.

När rättshjälp eller rättsligt bistånd ska lämnas genom ett rättshjälpsbiträde enligt rättshjälpslagen anser utredningen att utgångspunkten bör vara att rättshjälp ges under de förutsättningar och på de villkor som

följer av rättshjälpslagen. För de fall där rättshjälpen eller det rättsliga biståndet ska vara kostnadsfritt föreslår utredningen att ett antal av bestämmelserna i rättshjälpslagen undantas från tillämpning. Det ska t.ex. inte göras någon prövning av sökandens ekonomiska underlag och det ska inte heller krävas särskilda skäl för att bevilja rättshjälp. Det innebär att rättshjälpen i dessa fall i sin helhet bekostas av staten.

Allmänna bestämmelser, slutbestämmelser och bilagda formulär

Instrumenten innehåller också allmänna bestämmelser och slutbestämmelser. Vissa av dessa är riktade till staterna och inte till tillämparen i ett enskilt fall, såsom bestämmelser om reservationer och undertecknande och tillträde till instrumenten.

Formulär har tagits fram och finns intagna som bilagor till underhållsförordningen och till 2007 års Haagkonvention. Dessa ska användas i olika situationer som nämns i enskilda artiklar, t.ex. i samband med ansökningar.

När det gäller språk och översättning, anser utredningen att Sverige bör godta att ansökningar och formulär ifylls på och översättningar görs till svenska, danska eller engelska (underhållsförordningen) respektive svenska, danska, engelska eller norska (2007 års Haagkonvention). Detta bör föreskrivas i förordningsform. Även kontakter mellan centralmyndigheterna bör kunna ske på de nämnda språken, för konventionens del utöver de föreskrivna språken engelska och franska. Om EU ger möjlighet till reservation mot användandet av franska bör dock Sverige enligt utredningens uppfattning meddela en sådan reservation.

Underhållsförordningens bestämmelser ska tillämpas på förfaranden som inleds, förlikningar som godkänns av eller ingås inför domstol och på officiella handlingar som fastställs efter det att förordningen börjar tillämpas, dvs. den 18 juni 2011. Bestämmelserna om erkännande, verkställbarhet och verkställighet kan under vissa förutsättningar tillämpas även på avgöranden som har meddelats dessförinnan. 2007 års Haagkonvention i sin tur ska vara tillämplig på ansökningar eller framställningar som mottagits av centralmyndigheten respektive den behöriga myndigheten (vid direkta ansökningar) i den anmodade staten efter det att konventionen trätt i kraft mellan staterna. Särskilda bestämmelser gäller erkännande och verkställighet för de stater som även är parter i 1958 års Haagkonvention och 1973 års Haagkonvention. 2007 års Haagprotokoll ska inte tillämpas på underhåll som har begärts i en stat med avseende på tiden före ikraftträdandet av protokollet. Inom EU ska protokollet i viss utsträckning tillämpas från och med den 18 juni 2011, dvs. när underhållsförordningen ska börja tillämpas, och då även när det gäller att fastställa tillämplig lag på underhåll som begärs avseende en tidsperiod som föregår protokollets ikraftträdande.

Införlivande av instrumenten och lagtekniska lösningar

Underhållsförordningen är en EU-förordning som kommer att gälla direkt i Sverige. Även 2007 års Haagprotokoll kommer att vara direkt tillämpligt i och med att EU har tillträtt protokollet och medlemsstaterna

(med undantag för Danmark och Storbritannien) är genom EU:s tillträde bundna av protokollet.

I fråga om 2007 års Haagkonvention kan man, enligt vad utredningen erfarit, utifrån de förhandlingar som hittills har förts utgå från att EU kommer att tillträda konventionen. Sverige kommer då bli bundet genom EU:s tillträde, vilket innebär att även 2007 års Haagkonvention kommer att bli direkt tillämplig i Sverige. Några förslag i fråga om införlivande av 2007 års Haagkonvention lämnas därför inte. Sverige kan inte heller på egen hand utvidga konventionens tillämpningsområde eller meddela reservationer mot enskilda bestämmelser, såvida detta inte uttryckligen tillåts av EU. Utredningen lämnar därför inte heller några sådana förslag.

Utredningens förslag till kompletterande bestämmelser till underhållsförordningen och 2007 års Haagkonvention har placerats i en egen lag.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Utredningens förslag till kompletterande bestämmelser bör träda i kraft samtidigt som underhållsförordningen, 2007 års Haagkonvention och 2007 års Haagprotokoll. Underhållsförordningen och 2007 års Haagprotokoll ska börja tillämpas den 18 juni 2011. Det är ännu oklart om detsamma kommer att gälla för 2007 års Haagkonvention. Det bör därför överlämnas till regeringen att bestämma tidpunkten för när den föreslagna lagstiftningen ska träda i kraft.

Utredningens förslag till kompletterande bestämmelser kräver inga övergångsbestämmelser. Däremot föreslås övergångsbestämmelser när det gäller förslagen att ändra bestämmelserna om domstols behörighet och lagval i lagen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap. En domstols behörighet i fråga om underhåll i ett mål som anhängiggjorts enligt 3 kap. 6 eller 12 § före ikraftträdandet ska inte gå förlorad. Sådana mål ska prövas enligt äldre rätt.

Betänkandets lagförslag

1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till underhållsförordningen och 2007 års Haagkonvention

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (underhållsförordningen) och Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar (2007 års Haagkonvention).

Förnyad prövning enligt underhållsförordningen

2 § En ansökan om förnyad prövning enligt artikel 19.1 i underhållsförordningen ska göras skriftligen.

Ansökan ska ges in till hovrätten, om det avgörande som ansökan om förnyad prövning avser är ett utslag från Kronofogdemyndigheten eller en dom från tingsrätten. I annat fall ska ansökan ges in till Svea hovrätt.

Beviljas ansökan, ska rätten samtidigt besluta att ny handläggning ska ske vid den myndighet som meddelade det avgörande som ansökan om förnyad prövning avser. Vid rättens handläggning gäller i övrigt bestämmelserna om resning i 58 kap. 5 §, 6 § första och andra styckena samt 8 § rättegångsbalken i tillämpliga delar.

Beslut om erkännande och verkställbarhet

3 § Svea hovrätt är behörig domstol enligt artiklarna 27.1 och 32.2 i underhållsförordningen samt vid förfaranden enligt artikel 23, med undantag för artikel 23.10, i 2007 års Haagkonvention.

4 § Den som ansöker om erkännande eller om verkställbarhetsförklaring av ett utländskt avgörande enligt 2007 års Haagkonvention ska tillsammans med ansökan ge in avgörandet i original eller av myndighet bestyrkt kopia.

5 § Vid beslut med anledning av en ansökan enligt underhållsförordningen eller 2007 års Haagkonvention om att ett utländskt avgörande ska erkännas eller förklaras vara verkställbart i Sverige ska Svea hovrätt bestå av en lagfaren domare.

6 § Om hovrätten vid det förfarande som avses i 5 § bifaller en ansökan enligt underhållsförordningen om att ett utländskt avgörande ska förklaras vara verkställbart, ska hovrättens beslut anses innefatta ett beslut om

kvarstad eller om någon annan åtgärd som avses i 15 kap. rättegångsbalken. Bilaga 4

7 § Ett avgörande med anledning av en ansökan om verkställbarhetsförklaring enligt 2007 års Haagkonvention ska delges den som har rätt att ansöka om ändring.

8 § En ansökan om ändring ska ges in till Svea hovrätt.

Vid handläggningen i Svea hovrätt av en ansökan om ändring av ett beslut enligt 5 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut, om inte annat följer av underhållsförordningen eller 2007 års Haagkonvention.

En domare som har prövat en ansökan enligt 5 § får inte delta i prövningen av en ansökan om ändring av beslutet.

9 § Vid handläggningen i Högsta domstolen av ett överklagande av ett beslut i en fråga som avses i 8 § gäller bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av hovrätts beslut i tillämpliga delar, om inte underhållsförordningen eller 2007 års Haagkonvention föreskriver något annat. Talan får inte komma under Högsta domstolens prövning utan att Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd enligt 54 kap. 10 § rättegångsbalken.

Verkställighet

10 § Om en ansökan om verkställbarhetsförklaring bifalls, eller om en sådan förklaring inte behövs, får det utländska avgörandet verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser om verkställighet av en dom som har vunnit laga kraft, om inte annat följer av underhållsförordningen eller 2007 års Haagkonvention.

Hinder mot och uppskjutande av verkställigheten enligt artikel 21 i underhållsförordningen

11 § Kronofogdemyndigheten är behörig myndighet enligt artikel 21 i underhållsförordningen.

12 § Kronofogdemyndighetens beslut i en fråga om uppskjutande av verkställigheten enligt artikel 21.3 i underhållsförordningen får överklagas. Vid överklagande gäller 18 kap. utsökningsbalken i tillämpliga delar.

Centralmyndigheten

13 § Regeringen utser en centralmyndighet med uppdrag att fullgöra de uppgifter som följer av underhållsförordningen och 2007 års Haagkonvention.

14 § Centralmyndighetens beslut med anledning av en framställning eller en ansökan från en utländsk centralmyndighet i enlighet med artikel

53 eller 56 i underhållsförordningen, eller artikel 7 eller 10 i 2007 års Haagkonvention, får inte överklagas. Bilaga 4

Överföring av personuppgifter till tredje land

15 § Centralmyndigheten får utan hinder av 33 § personuppgiftslagen (1998:204) överföra personuppgifter till tredje land, om det behövs för att erforderliga åtgärder enligt underhållsförordningen och 2007 års Haagkonvention ska kunna övervägas och vidtas. Detta gäller även sådana personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1)
om vissa internationella rättsförhållanden rörande
äktenskap och förmynderskap

Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 6 och 12 §§ lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

6 §¹

Frågor angående vårdnaden om och underhåll till barn få upptagas i äktenskapsmål. Om barnet vistas här i riket skola sådana frågor alltid prövas enligt svensk lag.

Frågor angående vårdnaden om barn får tas upp i äktenskapsmål. Om barnet vistas här i riket ska sådana frågor alltid prövas enligt svensk lag.

12 §²

Är äktenskapsmål anhängigt i främmande stat, får här i riket efter vad som finnes skäligt meddelas beslut som avses i 14 kap. 7 och 8 §§ äktenskapsbalken samt 6 kap. 20 § och 7 kap. 15 § föräldrabalken. Sådant beslut kan när som helst återkallas.

Är äktenskapsmål anhängigt i främmande stat, får här i riket efter vad som är skäligt meddelas beslut som avses i 14 kap. 7 och 8 §§ äktenskapsbalken, utom såvitt avser frågor om underhåll, samt 6 kap. 20 § föräldrabalken. Sådant beslut kan när som helst återkallas.

-
1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.
 2. Ändringarna medför inte att svensk domstols behörighet i en fråga om underhåll som anhängiggjorts före ikraftträdandet går förlorad.
 3. Har ett mål om underhåll anhängiggjorts vid en domstol före ikraftträdandet, tillämpas äldre bestämmelser.

¹ Senaste lydelse 1973:942.

² Senaste lydelse 1987:795.

Härigenom föreskrivs att det i rättshjälpslagen (1996:1619) ska införas en ny paragraf, 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a §

Rättshjälp ska beviljas om den rättssökande behöver juridiskt bistående samt då förutsättningarna enligt artikel 46 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet eller artikel 15 i Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar är uppfyllda.

När rättshjälp beviljas i dessa fall gäller inte 2 §, 4–13 §§, 21–25 §§, 32 § 1–4 och 6, 33 §, 35 §, 38 § och 40 § första stycket.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att det i 28 kap. ska införas en ny paragraf, 1 a §, av följande lydelse,

dels att 36 kap. 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 kap.

1 a §

Sekretess enligt 1 § gäller även för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i verksamhet hos Försäkringskassan som avser rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet, Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar och New Yorkkonventionen av den 20 juni 1956 om indrivning av underhållsbidrag i utlandet.

36 kap.

1 §

Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i

1. ärende enligt lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn,
2. ärende om adoption enligt 4 kap. föräldrabalken,
3. ärende om anordnande av godmanskap enligt 11 kap. 4 § föräldrabalken, *eller*
4. ärende om förvaltarekap.

Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i

1. ärende enligt lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn,
2. ärende om adoption enligt 4 kap. föräldrabalken,
3. ärende om anordnande av godmanskap enligt 11 kap. 4 § föräldrabalken,
4. ärende om förvaltarekap, *eller*

5. mål och ärenden enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet, Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar eller New York-konventionen av den 20 juni 1956 om indrivning av underhållsbidrag i utlandet.

Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om en part begär det och det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i

1. äktenskapsmål,
2. mål och ärende enligt föräldrabalken i annat fall än som anges i första stycket, eller
3. ärende enligt lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Härigenom föreskrivs att det i 114 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110)³ ska införas en ny paragraf, 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

114 kap.

2 a §

Detta kapitel ska också tillämpas vid behandling av personuppgifter i verksamhet hos Försäkringskassan i dess egenskap av centralmyndighet enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet, Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar samt New York-konventionen av den 20 juni 1956 om indrivning av underhållsbidrag i utlandet.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

³ Socialförsäkringsbalken träder i kraft den 1 januari 2011.

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av Riksdagens ombudsmän (JO), Svea hovrätt, Hovrätten för Västra Sverige, Stockholms tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Umeå, Domstolsverket, Rättshjälpsmyndigheten, Migrationsverket, Datainspektionen, Socialstyrelsen, Försäkringskassan, Barnombudsmannen, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Institutet för språk och folkminnen, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, Sveriges advokatsamfund och Sveriges Makalösa Föräldrar.

Institutionen för juridik, psykologi och socialt arbete vid Örebro universitet, Föreningen för Svenskar i världen, Rädda Barnen, Sveriges Kommuner och Landsting och Svenska Bankföreningen har avstått från att yttra sig.